

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ**

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ

**0210 «ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ»
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ**

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆ ԵՎ ՍՈԴՈՒԼԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐ

ԵՐԵՎԱՆ 2010

ՌԻՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆ

ԹԱՐԳՄԱՆԻՉ-ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ՄԵՆԵՋԵՐ ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՄԲ ՄԱՍՆԱԳԵՏԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ

ՏՆՕՐԵՆ

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆԸ` միջին մասնագիտական

ՄԱՍՆԱԳԵՏԻ ՈՐԱԿԱՎՈՐՈՒՄԸ` Թարգմանիչ-սպասարկման մենեջեր

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆԸ` 0210«Թարգմանություն և պասարկման կազմակերպում»

I. ՌԻՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑԸ

Table with 4 main rows and multiple columns for course components and credit hours. Includes a legend for symbols like empty box, 0, diamond, X, ::, triangle, III, and =.

Տեսական ուսուցում

Ուսումնական պրակտիկա տեսական ուսուցմամբ

Ուսումնական պրակտիկա առանց տեսական ուսուցման

Նախաավարտական, արտադրական պրակտիկա

Մոդուլների ամփոփում

Նախապ ան տեստավորման

Ամփոփիչ պետական ատեստավորում

Արձակուրդ

III. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ՊԼԱՆԸ

N	Առարկաների անվանումը և մոդուլները	Ատեսավորում ըստ կիսամյակների			Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը (ժամ)				Բաշխումն ըստ կուրսերի և կիսամյակների								
		Քննութ.	Ստուգարք	Կուրս. աշխ.	Պարտադիր լսարանային բեռնվածություն				2-րդ կուրս		3-րդ կուրս		4-րդ կուրս				
					Ընդամենը	Այդ թվում			3-րդ կիս 18 շաբ	4-րդ կիս. 16 շաբ.	5-րդ կիս. 15 շաբ.	6-րդ կիս. 16 շաբ.	7-րդ կիս. 16 շաբ.	8-րդ կիս 12 շաբ.			
						Տեսակ. ուսուցում	Լաբոր. և գործն. աշխ	Սեմինար պարապմունք									
1.	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱՆԻՏԱՐ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ																
1.1	Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքներ		3,4տ		72	18	54		36	36							
1.2	Տնտեսագիտության հիմունքներ				54	30	24							54			
1.3	Քաղաքագիտության և սոցիոլոգիայի հիմունքներ				54	30	24				54						
1.4	Իրավունքի հիմունքներ				36	20	16		36								
1.5	պատմություն				54	42	12		54								
1.6	ֆիզիկական կուլտուրա		3-7,8տ		186		186		36	32	30	32	32	24			
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ				456	140	316		162	68	84	32	86	24			
2.	ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ																
2.1	Էկոլոգիայի հիմունքներ				36	20	16		36								
2.2	Քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր				18	8	10			18							
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ				54	28	26		36	18							
3.	ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ՀՅՈՒՄՈՅՈՒՆՆԵՐ																
3.1	Հաղորդակցման հմտություններ				36	18	18		36								
3.2	Անվտանգություն և առաջին օգնություն				36	20	16		36								
3.4	Ընդհանուր աշխատանքային հմտություններ				54	24	30		54								
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ				126	62	64		126								
4.	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱ ՄՆԱԳԻՏԱԿԱՆ																
4.1	Երկրագիտություն				54	42	12							54			
4.2	Լեզուն որպես լեզվաբանության ուսումնասիրության առարկա				18	13	5			18							
4.3	Լեզուն որպես լեզուներ ուսումնասիրող գիտությունների համակարգ				18	13	5				18						
4.4	Լեզվի համակարգը և կառուցվածքը				36	25	11			36							
4.5	Հաղորդակցական տարրական կարողություններ երկրորդ օտար լեզվով				108		108				76	32					
4.6	Բանավոր և գրավոր հաղորդակցության հմտությունների կատարելագործում երկրորդ օտար լեզվով				72		72				72						
4.7	Երկխոսությունների և տեքստերի կազմման և վերարտադրման կարողությունների զարգացում երկրորդ օտար լեզվով				72		72					72					
4.8	Օպերացիոն համակարգեր				36	4	32		36								
4.9	Փաստաթղթերի մշակման տեխնոլոգիա, գործարար գրագրություն և հաղորդակցություն				72	8	64							72			
4.10	Էլեկտրոնային աղյուսակների մշակում				54	12	42		54								
4.11	Տվյալների բազաների դեկլարման համակարգեր				36	6	30			36							
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ				576	123	453		90	238	122			126			
5	ՀԱՏՈՒԿ ՄԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ																
5.1	Օտար լեզու ընթերցանություն մակարդակ 1				108		108		108								
5.2	Օտար լեզու ընթերցանություն մակարդակ 2				108		108			108							
5.3	Օտար լեզու ընթերցանություն մակարդակ 3				108		108				64	44					
5.4	Օտար լեզու ընթերցանություն մակարդակ 4				108		108				18	90					
5.5	Գրավոր խոսք մակարդակ 1				72		72		72								
5.6	Գրավոր խոսք մակարդակ 2				72		72				72						
5.7	Գրավոր խոսք մակարդակ 3				72		72				72						
5.8	Գրավոր խոսք մակարդակ 4				72		72					72					
5.9	Բանավոր խոսք մակարդակ 1				72		72			72							

5.10	Բանավոր խոսք մակարդակ 2			72		72			72				
5.11	Բանավոր խոսք մակարդակ 3			108		108				108			
5.12	Թարգմանության տեսություն			36	22	14						36	
5.13	Սպասարկման ոլորտի մասնագիտական նյութի եռալեզվյան գործնական թարգմանություն			108		108						36	72
5.14	Ուղղագրություն, ուղղախոսություն և կետադրություն			72		72				72			
5.15	Բառագիտություն, բառակազմություն, բառապաշար և դարձվածաբանություն			72		72		72					
5.16	Ձևաբանություն			72		72						72	
5.17	Նախադասություն և խոսք			72		72							72
5.18	Իրավագիտության հիմունքներ և սպասարկման ոլորտի օրենսդրությունը և գործավարությունը			54	38	16					54		
5.19	Ընդհանուր տնտեսագիտության և մասնագիտական ոլորտի տնտեսագիտության հիմունքներ			72	42	30							72
5.20	Հիգիենայի նորմերը և գործնական էթիկետ			54	32	22		54					
5.21	Ղեկավարման հոգեբանություն և էթիկա			54	32	22					54		
5.22	Հյուրանոցների, սննդի կազմակերպման հաստատությունների և զբոսաշրջային կազմակերպությունների տեսակները և դասակարգումը			72	44	28						72	
5.23	Փոխադրամիջոցները սպասարկման մեջ			36	22	14				36			
5.24	Աշխատակազմի կառավարում, ստորաբաժանման աշխատակիցների կառավարում և վերահսկում			108	64	44						76	32
5.25	Սպասարկման հոգեբանական հիմունքներ			36	24	12					36		
5.26	Մարքեթինգ և ծառայությունների վաճառքի կազմակերպում			72	44	28						72	
5.27	Բանակցությունների վարում, գործարար կապերի հաստատում			36	22	14							36
5.28	Որակի կառավարում			36	24	12							36
5.29	Արդյունքների գնահատում			36	21	15							36
				2070	431	1639		234	252	334	530	364	356
	ԸՆՏՐՈՎԻ			46									46
	ՊԱՅՈՒՄԱՅԻՆ ԺԱՄԵՐ			20							14		6
				3348				648	576	540	576	576	432
								36	36	36	36	36	36

IV. ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ				N	VII. ԱՆԳՐԱԺԵՆՏ ԿԱԲԻՆԵՏՆԵՐԻ, ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱՆԵՐԻ ԵՎ ԱՐԴԵՍԱՆՈՑՆԵՐԻ ՑԱՆԿԸ
1	Բարոյագիտություն				ԿԱԲԻՆԵՏՆԵՐ
2	Հայոց եկեղեցու պատմություն			1	Մանկավարժության և հոգեբանության
3	Գործնական էթիկետ/գործնական վարվեցողության կանոնները/			2	Օտար լեզուների
4	Օտար լեզվի դասավանդման մեթոդիկա			3	Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքների
				4.	Զբոսաշրջության և հյուրանոցային գործի
	V. ՊՐԱԿՏԻԿԱ	Կիսամյակ	Շաբաթ	5.	Հումանիտար առարկաների
1	Ուսումնական	2	5	6.	Սպասարկման կազմակերպման
2	Արտադրական		16		Հասարակագիտական առարկաների
3	Նախաավարտական		1		Տնտեսագիտական
VI. ՈՒՍՈՒՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՏՓՈՓԻՉ ԱՏԵՍԱԿՈՐՈՒՄ					
1. Գործնական թարգմանություն (եռալեզվյան)					
2. Սպասարկման կազմակերպում հյուրանոցներում և զբոսաշրջության համալիրներում					
ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱՆԵՐ					

3. Համակարգչային գործ	1	Համակարգչային սարքավորումներ
	2	Լինգաֆոնային
	3.	Տեսաուսմունքային
	4.	Ծառայությունների կազմակերպում
	ԱՐՉԵՍՏԱՆՈՑՆԵՐ	
	1	
	Մարզական համալիր	
	1	մարզադահլիճ,
	2	մարզահրապարակ

VIII. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԻ ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄՆԵՐ

1. ՈՒսանողների գիտելիքների յուրացման մակարդակը ստուգելու, ինչպես նաև ուսումնառության արդյունավետությունը վերահսկելու նպատակով, առարկաների ընթացիկ /միջանկյալ/ քննություններ, ստուգարքներ, ստուգողական աշխատանքներ: Ստուգարքներն, այդ թվում՝ տարբերակված, անցկացվում են առարկայի համար սահմանված ժամերի հաշվին:

Ըստ առարկաների՝ ստուգողական աշխատանքների թիվը հաստատում է ուսումնամեթոդական խորհուրդը: Քննությունների և ստուգարքների անցկացման կարգը սահմանում է ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությունը:

2. Լաբորատոր աշխատանքների, օտար լեզուների, համակարգչային, գործնական, սեմինար, ֆիզիկական կուլտուրայի, ինչպես նաև ուսումնամեթոդական խորհրդի կողմից երաշխավորած առանձին առարկաների գծով ուսումնական պարապմունքների, կուրսային նախագծման և արհեստանոցներում արտադրական ուսուցման ժամանակ ուսումնական խումբը բյուջետային ֆինանսավորման դեպքում կարող է բաժանվել ենթախմբերի՝ յուրաքանչյուրում առնվազն 8 ուսանող՝ ելնելով ուսուցանվող առարկայի յուրահատկությունից: Համապատասխան միջոցների առկայության պայմաններում ուսումնական պարապմունքները կարող են անցկացվել առանձին ուսանողների հետ /անհատական պարապմունքներ, ուսուցման անհատական ստեղծագործական ձևեր և այլն/: Ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ առանձին առարկաների տեսական դասընթացը կարող է կազմակերպվել հոսքային պարապմունքի ձևով: Ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշումներն ու երաշխավորությունները ուսումնական տարվա սկզբում քննարկում է քոլեջի խորհուրդը, հաստատում՝ տնօրենը:

3. Նախասիրական առարկաները, դրանց ծավալը և ուսուցման ժամկետը, բայց ոչ ավելի, քան շաբաթը 4 ժամ, որոշում է քոլեջը: Ամբիոնների, առարկայական /ցիկլային/ հանձնաժողովների կողմից ներկայացված նախասիրական առարկաների ծրագիրը հաստատում է քոլեջի ուսումնամեթոդական խորհուրդը:

4. Ֆիզիկական կուլտուրայի առարկայական ծրագրով նախատեսված նյութը կարող է իրացվել նաև արտաուսումնական պարապմունքների տարբեր ձևերով՝ մարզական ակումբներում, սեկցիաներում, խմբակներում:

5. Ուսումնական գործընթացի ժամանակացույցը, ելնելով տեղական պայմաններից, կարելի է փոփոխել՝ պարտադիր պահպանելով տեսական և գործնական ուսուցման, մոդուլների ամփոփման, պրակտիկայի, արձակուրդի ընդհանուր տևողությունը:

6. Ամբիոնների, առարկայական /ցիկլային/ հանձնաժողովների ներկայացրած խորհրդատվությունների անցկացման ձևը հաստատում է ուսումնամեթոդական խորհուրդը:

7. Պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից հանձնարարված փաստաթղթերի ուսումնասիրումը կատարվում է համապատասխան առարկաների ժամերի հաշվին:

8. Պահուստային ժամերը տնօրինում է քոլեջը՝ ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ՝ ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության սահմանած կարգի պահանջներին համապատասխան:
9. Ուսումնական պրակտիկան կարող է անցկացվել կենտրոնացված, կամ տեսական պարապմունքների հետ հաջորդաբար՝ պահպանելով պլանով նախատեսված ժամաքանակը: Պրակտիկայի անցկացման ժամկետը կարելի է տեղաշարժել ուսումնական տարվա նույն կիսամյակի ընթացքում: Պրակտիկայի յուրաքանչյուր ձև ավարտվում է հաշվետվությամբ՝ զնահատումով:
10. Նախաավարտական պրակտիկան անց է կացվում կենտրոնացված կարգով, ուսումնական պլանով նախատեսված ժամկետներում:
11. Ուսումնական հաստատությունը, ելնելով անհրաժեշտությունից, կարող է ստեղծել լրացուցիչ կաբինետներ, մասնագիտացված լսարաններ:

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ»

Մոդուլի դասիչը՝ ԳՂԴ 4 - 09 - 001

Մոդուլի նպատակը՝

Այս մոդուլը նախատեսված է այն անձանց համար, ովքեր կարիք ունեն զարգացնելու և ամրապնդելու հաղորդակցության իրենց ունակությունները: Մոդուլը կարելի է յուրացնել ոչ միայն մասնագիտական ուսումնառությանը զուգընթաց, այլև առանձին, քանի որ այն պարունակում է ընդհանուր կրթության և անձի զարգացման տարրեր: Ավարտելով այս մոդուլը ուսանողը ձեռք կբերի հաղորդակցության համար էական նշանակություն ունեցող ունակություններ, ինքնավստահություն, որպեսզի կարողանա արդյունավետ և ակտիվ կերպով դրսևորվել աշխատանքային ու մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ինչպես նաև՝ անձնական կյանքում:

- Մոդուլի տևողությունը՝** 36 ժամ
- Տեսական ուսուցում** 18 ժամ
- Գործնական պարապմունք** 18 ժամ

Մուտքային մակարդակը՝ Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է կարողանա.

1. Սահմանել ուսումնառության անձնական նպատակները.
2. Բանավոր և գրավոր տեղեկատվություն կատարել պարզ թեմաների և տեքստերի մասին
3. Նախաձեռնել, պահպանել, եզրափակել երկխոսություններ և քննարկումներ.
4. Մեկնաբանել սխեմաներ, աղյուսակներ, դիագրամներ, քարտեզներ և նկարներ.
5. Կատարել փաստաթղթավորում:

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Սահմանել ուսումնառության անձնական նպատակները

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ա. Ճիշտ է սահմանում ուսումնառության անձնական նպատակները.
- բ. Ճիշտ է պլանավորում և կիրառում ուսումնառության անձնական նպատակների ձեռքբերմանն ուղղված ուսումնառության գործընթացները.
- գ. Ճիշտ է սահմանում ուսումնառության տարբեր եղանակները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կհանձնարարվի սահմանել ուսումնառության անձնական նպատակները, պլանավորել և կիրառել ուսումնառության անձնական նպատակների ձեռքբերմանն ուղղված ուսումնառության գործընթացները, սահմանել ուսումնառության տարբեր եղանակները: Կտրվեն մի շարք թեստային և հոգեբանական հարցեր:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում բերվում են իրական աշխատանքային փորձի օրինակներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում 2 ժամ

Գործնական պարապմունքներ 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Բանավոր և գրավոր տեղեկատվական հաղորդում կատարել պարզ թեմաների և տեքստերի մասին:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ա. օգտագործում է բանավոր և գրավոր խոսքի համապատասխան կառուցվածքը.
- բ. կատարված հաղորդումը պարունակում է պարզ տեղեկատվություն, կարծիքներ կամ գաղափարներ
- գ. տեղեկատվության առանձնացում/ խմբավորումը նպատակային է կատարում.
- դ. հաղորդումը իրականացնում է՝ հաշվի առնելով իրավիճակը և լսարանը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կհանձնարարվի բանավոր և գրավոր տեղեկատվական հաղորդում կատարել պարզ թեմաների և տեքստերի մասին: Կտրվեն մի շարք թեստային և հոգեբանական հարցեր, ինչպես նաև կառաջադրվեն տեղեկատվության նպատակային խմբավորման աշխատանքներ բանավոր և գրավոր խոսքի համապատասխան կառուցվածքը ստուգելու նպատակով:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով: Կազմակերպվում են իրավիճակային և դերային խաղեր՝ առավելագույնս նմանեցված աշխատանքային իրավիճակին: Ուսուցման ընթացքում բերվում են իրական աշխատանքային փորձի օրինակներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում 4 ժամ

Գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Նախածեռնել, պահպանել, եզրափակել երկխոսություններ և քննարկումներ

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ա. ճիշտ է կիրառում «ակտիվ ունկնդրման» ժամանակ օգտագործվող հմտությունները.
  - պարզաբանումների ստանալու ձգտումը
  - գրառումներ կատարելը
  - ամփոփելը
- բ. ազատ ձևով ձևակերպում, արտահայտում, պաշտպանում է իր գաղափարները, տեսակետներն ու կարծիքները.
- գ. ցուցաբերում է համոզելու հստակություն.
- դ. կատարում է ճիշտ ամփոփում (եզրափակում):

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կառաջադրվեն իրավիճակներ, որտեղ կարող է պաշտպանել իր գաղափարները, կտրվեն խնդիրներ և երկխոսության ընթացքում դիմացինին համոզելու, իր խոսքն ամփոփելու, եզրակացություն անելու կարողությունները ստուգելու վերաբերյալ:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների, առաջադրվող խնդիրների միջոցով: Կազմակերպվում են իրավիճակային և դերային խաղեր՝ առավելագույնս նմանեցված աշխատանքային իրավիճակին: Ուսուցման ընթացքում բերվում են իրական աշխատանքային փորձի օրինակներ:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում 4 ժամ

Գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Մեկնաբանել սխեմաներ, աղյուսակներ, դիագրամաներ, քարտեզներ և նկարներ

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՈՓԱՆԻՇՆԵՐ

ա. ճիշտ է նախանշում սխեմաների աղյուսակների, դիագրամաների, քարտեզների և նկարների նշանակությունը և նրանց միջև եղած տարբերությունները:

բ. մեկնաբանման համար օգտագործում է խոսքի համապատասխան կառուցվածք:

ԳՆԱԳՆՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ռեսանողին առաջադրվում են սխեմաներ, աղյուսակներ, դիագրամաներ, քարտեզներ և նկարներ, մեկնաբանման, դրանց նշանակությունը և նրանց միջև եղած տարբերությունները ներկայացնելու կարողությունները ստուգելու նպատակով:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների, սխեմաների, աղյուսակների, դիագրամաների, քարտեզների և նկարների միջոցով: Կիրառվում են ձևաթղթեր, ձևաչափեր, այլ դիտակտիկ նյութեր:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում 2 ժամ

Գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Կատարել փաստաթղթավորում

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՈՓԱՆԻՇՆԵՐ

ա. ճիշտ է սահմանում տարբեր փաստաթղթերն ըստ նրանց նշանակության.

- դիմում
- ինքնակենսագրություն (տրված տարբեր տեսակի ֆորմատներով)
- պաշտոնական և ոչ պաշտոնական նամակներ
- արձանագրություն
- երաշխավորագիր և այլն.

բ. ճիշտ է նախանշում տարբեր փաստաթղթերի օգտագործման տեղը և դերը.

գ. ճիշտ է կատարում տարբեր տեսակի տեղեկատվությունների փաստաթղթավորումը:

ԳՆԱԳՆՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ռեսանողին տրամադրվում են տարբեր փաստաթղթեր՝ պահանջելով ըստ նշանակության խմբավորում և տեղեկատվությունների փաստաթղթավորում՝ ըստ տեսակների:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների, տարբեր փաստաթղթերի օգտագործման, տարբեր տեսակի տեղեկատվությունների փաստաթղթավորման միջոցով: Կիրառվում են ձևաթղթեր, ձևաչափեր, այլ դիտակտիկ նյութեր:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում	6 ժամ
Գործնական պարապմունք	6 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ` «ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌԱՋԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ»

Մոդուլի դասիչը` ԱԱՕ 4- 09 – 001

Մոդուլի նպատակը`

Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել կազմակերպություններում աշխատանքային անվտանգության պահպանման, աշխատանքի պաշտպանության միջոցառումների իրականացման և առաջին օգնության կազմակերպման կարողություններ:

Մոդուլի տևողությունը` 36 ժամ

Տեսական ուսուցում	20 ժամ
Գործնական պարապմունք	16 ժամ

Մուտքային պահանջները` Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար նախնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:

Ուսումնառության արդյունքները`

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է`

1. իմանա աշխատանքի պաշտպանության իրավական և կազմակերպչական դրույթները.
2. իմանա անվտանգության տեխնիկայի նորմերը և կանոնները ձեռնարկություններում.
3. իմանա սանիտարիայի և հիգիենայի պահանջները.
4. ցուցաբերի առաջին օգնություն:

Գնահատման կարգը`

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Իմանալ աշխատանքի պաշտպանության իրավական և կազմակերպչական դրույթները.

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության վերաբերյալ իրավական ակտերը.
- բ. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպություններում աշխատանքի պաշտպանության կազմակերպման ներքին նորմատիվային փաստաթղթերը.
- գ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության նորմերի և կանոնների խախտման հետ կապված պատասխանատվությունը.

- դ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության նորմերի և կանոնների պահպանման նկատմամբ վերահսկողության ձևերը և մեխանիզմները:
- ե. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպությունում դժբախտ դեպքերի և պատահարների հետաքննության, փաստաթղթավորման և հաշվառման կարգը.
- զ. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպության տարբեր մակարդակների ղեկավարների պատասխանատվությունը աշխատանքի պաշտպանության նորմերի պահպանման վերաբերյալ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ուսանողին կոնկրետ հարցեր կառաջադրվեն աշխատանքի պաշտպանության բնագավառի օրենքների, այլ նորմատիվ ակտերի, կազմակերպություններում աշխատանքի պաշտպանության կազմակերպման ընդհանուր հարցերի վերաբերյալ:

Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ցուցաբերում է նյութի անհրաժեշտ իմացություն, կարողանում է որոշակի եզրահանգումներ կատարել:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Տեսական ուսուցում: Անհրաժեշտ է ունենալ աշխատանքի պաշտպանության բնագավառի օրենքներ, այլ նորմատիվ ակտեր, ուսումնական գրականություն, հրահանգներ, լրացվող փաստաթղթերի նմուշներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Իմանալ անվտանգության տեխնիկայի նորմերը և կանոնները հանրակրթական կազմակերպություններում:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ա. ճիշտ է ներկայացնում սարքավորումների օգտագործման անվտանգության տեխնիկայի հիմնական պահանջները.
- բ. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրաանվտանգության կանոնները և պաշտպանությունը.
- գ. ճիշտ է ներկայացնում հակահրդեհային պաշտպանության կանոնները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ուսանողին կտրվի թեստ՝ ոչ պակաս 10 հարց. յուրաքանչյուր հարցի վերաբերյալ առնվազն 3 պատասխան, որոնցից մեկը ճիշտ է: Ուսանողը պետք է նշի, թե յուրաքանչյուր կոնկրետ հարցում որն է ճիշտ պատասխանը:

Արդյունքի ձեռքբերումը կհամարվի բավարար, եթե թեստի հարցերին տրվեն անսխալ պատասխաններ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Տեսական ուսուցում և գործնական աշխատանք: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական գրականություն, անվտանգության կանոնների հրահանգներ, անվտանգության նպատակներով օգտագործվող միջոցներ և այլն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ

Գործնական պարապմունք՝ 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Իմանալ սանիտարիայի և հիգիենայի պահանջները.

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ա. ճիշտ է ներկայացնում սանիտարիայի և հիգիենայի հասկացությունները.
- բ. ճիշտ է ներկայացնում դասասենյակների միկրոկլիմայի նկատմամբ նորմատիվային պահանջները.

- գ. ճիշտ է թվարկում աղմուկից և ցնցումներից պաշտպանվելու միջոցները.
- դ. ճիշտ է ներկայացնում լուսավորվածությանը ներկայացվող պահանջները և նորմերը:

ԳԱՐՅԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումը կատարվելու է թեստի միջոցով, որը պարունակելու է դասասենյակներին ներկայացվող սանիտարական և հիգիենիկ պահանջները, օրգանիզմի վրա ազդող հիմնական տարբեր բացասական ազդակների և դրանց ազդեցության տակ առաջացող հնարավոր վնասվածքները: Առանձին հարցերով պարզաբանվելու է յուրաքանչյուր իրավիճակում վնասակար ազդեցությունները կանխելու և դրանցից պաշտպանվելու քայլերը:

Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է համարվում, եթե թեստի առաջադրանքը կատարվում է առնվազն 60 տոկոսով:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Տեսական ուսուցում և գործնական աշխատանք: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական միջոցներ, ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

- Տեսական ուսուցում 6 ժամ
- Գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Ցուցաբերել առաջին բուժօգնություն:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ա. ճիշտ է ցուցադրում արհեստական շնչառության իրականացումը.
- բ. ճիշտ է ցուցադրում սրտի աշխատանքի վերականգնման իրականացումը.
- գ. ճիշտ է ցուցադրում արյան հոսքի դադարեցման իրականացումը և ճիշտ է դնում վիրակապ.
- դ. ճիշտ է վիրակապում կոտրվածքները.
- ե. ճիշտ է ցուցադրում այրվածքների դեպքում առաջին օգնության ցուցաբերումը.
- զ. ճիշտ է ցուցադրում էլեկտրահարման դեպքում առաջին օգնության իրականացումը:

ԳԱՐՅԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ուսանողը կոնկրետ գործողությունով պետք է ցույց տա մի քանի իրավիճակներում առաջին օգնության ցուցաբերելու կարգը:

Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ճիշտ ցուցաբերվի առաջին օգնությունը:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Տեսական ուսուցում և գործնական աշխատանք: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ առաջին օգնությանը վերաբերող գրականություն, տեսաֆիլմեր, ցուցապաստառներ, առաջին օգնության միջոցներ և այլն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

- Տեսական ուսուցում 2 ժամ
- Գործնական պարապմունք 6 ժամ

ՍՈՂՈՒՄԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԴՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»

Մոդուլի դասիչը՝ **ԸԱԳՅ 4 -09-001**
Մոդուլի նպատակը՝

Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքեր աշխատանքային գործունեության ընթացքում հաջողության հասնելու նախապայմանների մասին, ինչպես նաև ձևավորել ցանկացած բնագավառում անհրաժեշտ աշխատանքային կուլտուրա և էթիկա դրսևորելու, ղեկավարի և գործընկերների հետ արդյունավետ հարաբերվելու, առաջացած աշխատանքային խնդիրներն ընկալելու և համապատասխան լուծումներ տալու կարողություններ:

Մոդուլի տևողությունը՝	54 ժամ՝
Տեսական ուսուցում՝	24 ժամ
Գործնական պարապմունք՝	30 ժամ
Մուտքային պահանջները՝	Չկան

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. տիրապետի աշխատանքի տեղավորվելու կարողությունների.
2. դրսևորի անհրաժեշտ վերաբերմունք աշխատանքի և աշխատավայրի նկատմամբ.
3. տիրապետի աշխատանքի կուլտուրային և էթիկային, արդյունավետ աշխատի թիմում.
4. իմանա աշխատանքում հաջողության հասնելու նախապայմանները և պատշաճ հարաբերվի ղեկավարի հետ.
5. դրսևորի քննադատական մտածողություն.
6. կառավարի սթրեսը և ժամանակը, առաջացած պրոբլեմներին և կոնֆլիկտներին տա համապատասխան լուծումներ:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Տիրապետել աշխատանքի տեղավորվելու կարողությունների

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ա. ճիշտ է շարադրում գործող աշխատանքային օրենսգրքի անհրաժեշտ դրույթները.
- բ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի որոնման ժամանակակից միջոցները և տեխնոլոգիաները, աշխատանքի ընդունվելու և աշխատանքից ազատվելու համար անհրաժեշտ բոլոր գործընթացները.
- գ. ճիշտ է կազմում գրավոր ինքնակենսագրություն (CV).
- դ. ճիշտ և մանրամասն բանավոր ներկայացնում է իր կենսագրությունը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գործնական կատարման հիման վրա: Արդյունքի ձեռքբերումը համարվում է դրական, եթե սովորողը ճիշտ է կազմում ինքնակենսագրությունը (CV) և մանրամասն բանավոր ներկայացնում իր կենսագրությունը:

ՄԵԹՈԴԱԲՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՐՍՆԵՐ

Տեսական ուսուցում, գործնական պարապմունքներ: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական համապատասխան գրականություն, անհրաժեշտության դեպքում նաև տեսաֆիլմեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱԿՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում՝	6 ժամ
Գործնական պարապմունք՝	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Դրսևորել անհրաժեշտ վերաբերմունք աշխատանքի և աշխատավայրի նկատմամբ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի և շրջապատի նկատմամբ դրական տրամադրվելու կարողությունները.
- բ. ճիշտ է ներկայացնում գործընկերների նկատմամբ հարգալից վերաբերմունքի և արդյունավետորեն հարաբերվելու օրինակներ.
- գ. առաջադրված իրավիճակում ցուցաբերում է պատասխանատվության դրսևորումներ.
- դ. ցուցաբերում է գործընկերոջը և ղեկավարին ուշադիր լսելու և հասկանալու դրսևորումներ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Արդյունքի ձեռքբերումը համարվում է դրական, եթե սովորողը տվել է հիմնավոր և ճիշտ պատասխաններ հարցերի առնվազն 60 %-ին:

ՄԵԹՈԴԱԲՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Տեսական ուսուցում, գործնական պարապմունքներ: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական համապատասխան գրականություն, անհրաժեշտության դեպքում՝ նաև տեսաֆիլմեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱԿՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ

Գործնական պարապմունք՝ 3 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Տիրապետել աշխատանքի կուլտուրային և էթիկային, արդյունավետ աշխատել թիմում:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ա. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպության նպատակները, արժեքները և կիրառվող ընդհանուր աշխատանքային մեթոդները, աշխատանքային և միջանձնային հարաբերությունները.
- բ. ճիշտ է ներկայացնում թիմային աշխատանքի հիմնական սկզբունքները.
- գ. ճիշտ է ներկայացնում թիմային խնդիրների լուծման մեթոդները,
- դ. թիմային աշխատանքի առաջադրված իրավիճակում դրսևորում է անհրաժեշտ վարքագիծ՝ ցուցաբերելով փոխօգնություն, համբերատարություն, նվիրվածություն աշխատանքին և ընկերներին:
- ե. ճիշտ վերաբերմունք է դրսևորում և հարգալից է գործընկերների նկատմամբ.
- զ. առաջարկում է խնդրի ճիշտ լուծումներ առաջադրված պրոբլեմային իրավիճակում:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի, ինչպես նաև գործնական կատարման հիման վրա: Արդյունքի ձեռքբերումը համարվում է դրական, եթե սովորողն ըստ առաջադրված իրավիճակի ճիշտ է կառուցում միջանձնային հարաբերությունները, կարողանում է հանդես գալ թիմի անդամ՝ համագործակցելով մյուսների հետ, ճիշտ է կողմնորոշվում վիճահարույց հարցերում և դրանց տալիս է համապատասխան լուծումներ կամ պատասխաններ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Տեսական ուսուցում, գործնական պարապմունքներ: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական համապատասխան գրականություն, անհրաժեշտության դեպքում նաև տեսաֆիլմեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱԿՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ

Գործնական պարապմունք՝ 8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Իմանալ աշխատանքում հաջողության հասնելու նախապայմանները և պատշաճ հարաբերվել ղեկավարի հետ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ա. ճիշտ է բացատրում աշխատանքային կարգապահության և ճշտապահության կարևորությունը.
- բ. ճիշտ է ներկայացնում ղեկավարի հետ հարաբերվելու ձևերը, իր և ղեկավարի իրավունքներն ու պարտականությունները.
- գ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի արդյունավետության ու որակի ապահովման ընդհանուր սկզբունքները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի, ինչպես նաև գործնական կատարման հիման վրա: Արդյունքի ձեռքբերումը համարվում է դրական, եթե սովորողը ըստ առաջադրված իրավիճակի հանդես է բերում պատշաճ հարաբերություն դրսևորելու կարողություն:

ՄԵԹՈԴԱԲՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՐՍՆԵՐ

Տեսական ուսուցում, գործնական պարապմունքներ: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական համապատասխան գրականություն, անհրաժեշտության դեպքում նաև տեսաֆիլմեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱԿՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ

Գործնական պարապմունք՝ 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Դրսևորել քննադատական մտածողություն:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ա. ճիշտ է գնահատում տեղեկատվության հուսալիության և զգացմունքայնության աստիճանը.
- բ. ստացած տեղեկատվությունը ճիշտ և արդյունավետորեն համադրում է առկա գիտելիքների հետ.
- գ. իրականացնում է կառուցողական քննադատություն և ճիշտ է բացատրում կառուցողական քննադատության կարևորությունը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի, ինչպես նաև գործնական կատարման հիման վրա: Արդյունքի ձեռքբերումը համարվում է դրական, եթե սովորողը ըստ առաջադրված իրավիճակի հանդես է բերում կառուցողական քննադատություն ցուցաբերելու կարողություն:

ՄԵԹՈԴԱԲՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՐՍՆԵՐ

Տեսական ուսուցում, գործնական պարապմունքներ: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական համապատասխան գրականություն, անհրաժեշտության դեպքում նաև տեսաֆիլմեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱԿՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ

Գործնական պարապմունք՝ 3 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6. Կառավարել սթրեսը և ժամանակը, լուծել պրոբլեմներ և կոնֆլիկտներ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ա. ճիշտ է ներկայացնում սթրեսի կանխարգելման և անխուսափելի սթրեսին դիմակայելու մեթոդները.
- բ. ճիշտ է կազմում իր աշխատանքային պլանը (պայմանական աշխատանքային պլան).
- գ. ճիշտ է ներկայացնում ժամանակի արդյունավետ օգտագործման միջոցները.
- դ. բացահայտում և ճիշտ է սահմանում պրոբլեմը տրված իրավիճակում.
- ե. ճիշտ է վերլուծում պրոբլեմը, տալիս է լուծման ճիշտ տարբերակ և գնահատում արդյունքը.
- զ. բացահայտում է ցանկացած կոնֆլիկտի պատճառները.
- է. ճիշտ է ներկայացնում կոնֆլիկտի կանխարգելման եղանակները, կարողանում է դրանց տալ արագ ու արդյունավետ լուծումներ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի, ինչպես նաև գործնական կատարման հիման վրա: Արդյունքի ձեռքբերումը համարվում է դրական, եթե սովորողը ճիշտ է ներկայացնում սթրեսին դիմակայելու մեթոդները և ճիշտ կազմում պայմանական աշխատանքային պլանը, ըստ առաջադրված իրավիճակի առաջարկում է պրոբլեմի լուծման ճիշտ տարբերակ, ճիշտ է ներկայացնում կոնֆլիկտի պատճառները և առաջարկում ճիշտ լուծումներ:

ՄԵԹՈԴԱԲՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՐՄԱՆԵՐ

Տեսական ուսուցում, գործնական պարապմունքներ: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական համապատասխան գրականություն, աշխատանքային պլանների օրինակներ, անհրաժեշտության դեպքում տեսաֆիլմեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱԿՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

- Տեսական ուսուցում` 6 ժամ
- Գործնական պարապմունք` 8 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ` «ԵՐԿՐԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ»

Սողուլի դասիչը` ԹՐՄՊՄ 4 - 09 - 001
Սողուլի նպատակը`

Սողուլի նպատակն է` ուսանողներին տալ գիտելիքներ ուսումնասիրվող լեզվի աշխարհագրության, պատմության, հասարակական և մշակութային առանձնահատկությունների, սովորույթների, ավանդույթների և կենցաղի մասին, հաղորդվող տեղեկատվությանը զուգահեռ սովորողի մոտ ձևավորել համեմատելու, վերլուծելու, ներկայացնելու կարողություններ:

Ավարտելով մոդուլը` ուսանողը կկարողանա օտար լեզվով ներկայացնել տվյալ երկրի յուրահատկությունները, առօրյան, նաև պետական կառուցվածքը, քաղաքական համակարգը, պետական կրոնները, մշակութային կյանքը և արժեքները:

- Սողուլի տևողությունը` 54 ժամ**
- Տեսական ուսուցում 42 ժամ
- Գործնական պարապմունք 12 ժամ

Մուտքային պահանջները`

Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:

Ուսումնառության արդյունքները`

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. ներկայացնի ուսումնասիրվող օտար լեզվի երկրների պատմական առանցքները, լեզուն և նրա զարգացման փուլերը՝ համեմատելով իր երկրի հետ.
2. նշի և ներկայացնի ուսումնասիրվող օտար լեզվի երկրի աշխարհագրական դիրքը, վարչական բաժանումը և բնակչության ժողովրդագրական ցուցանիշները՝ համեմատելով իր երկրի հետ
3. ներկայացնի ուսումնասիրվող օտար լեզվի երկրի կրթական համակարգը՝ համեմատելով իր երկրի հետ.
4. ներկայացնի ուսումնասիրվող օտար լեզվի երկրի պետական կառուցվածքը՝ համեմատելով իր երկրի հետ
5. նշի և ներկայացնի ուսումնասիրվող օտար լեզվի երկրի մշակութային արժեքները, հիմնական տեսարժան վայրերը, խոշոր քաղաքները՝ համեմատելով իր երկրի հետ
6. նշի և ներկայացնի ուսումնասիրվող օտար լեզվի երկրի ազգային տոները, ծեսերը, ավանդույթները՝ համեմատելով իր երկրի հետ:

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Ներկայացնել ուսումնասիրվող օտար լեզվի երկրի պատմական առանցքները, լեզուն և զարգացման փուլերը՝ համեմատելով իր երկրի հետ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

- ա. ճիշտ է ներկայացնում տվյալ երկրի մասին առաջին հիշատակումները,
- բ. ճիշտ է ներկայացնում կարևոր պատմական իրադարձությունները,
- գ. ճիշտ է ներկայացնում տվյալ երկրի լեզուն, նրա զարգացումը և գրավոր խոսքի ստեղծման առաջին հիշատակումները,
- դ. ճիշտ է ներկայացնում երկրի պետական խորհրդանիշները
- ե. համեմատում է իր երկրի հետ:

ԳԱՄԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը ստուգվում է բանավոր հարցումների միջոցով, որոնց ընթացքում տրվում են հարցեր տվյալ երկրի կարևոր պատմական իրադարձությունների, նրա լեզվի, զարգացման և գրավոր խոսքի ստեղծման, նրա պետական խորհրդանիշների մասին: Հարցման վերջին հարցը պահանջում է համապատասխան համեմատություն իրականացնել իր երկրի հետ: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե սովորողը գիտի անհրաժեշտ նյութը, կարողանում է կատարել համապատասխան համեմատություններ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան գրականություն, ուսումնական ձեռնարկ, ինչպես նաև օգտվել պատմական գրականությունից:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Տեսական ուսուցում 8 ժամ

Գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Նշել և ներկայացնել ուսումնասիրվող օտար լեզվի երկրի աշխարհագրական դիրքը, վարչական բաժանումը և բնակչությունը՝ համեմատելով իր երկրի հետ

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ա. ճիշտ է ներկայացնում տվյալ երկրի աշխարհագրական դիրքը (բաղկացուցիչ և հարևան երկրները) , վարչական բաժանումը,
- բ. ճիշտ է ներկայացնում տվյալ երկրի աշխարհագրական դիրքի ազդեցությունը երկրի տնտեսության վրա,
- գ. ճիշտ է ներկայացնում տվյալ երկրի բնակլիմայական պայմանները (գետերը, լեռները), բուսական աշխարհը,
- դ. ճիշտ է ներկայացնում տվյալ երկրի բնակչության կազմը, կենսամակարդակը, խտությունը, էթնո-լեզվական առանձնահատկությունները
- ե. համեմատում է իր երկրի հետ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը ստուգվում է բանավոր հարցումների միջոցով՝ համապատասխան աշխարհագրական քարտեզների պարտադիր օգտագործմամբ՝ համեմատական զուգահեռներ անցկացնելով իր երկրի հետ:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է օգտագործել համապատասխան ուսումնական գրականություն, ինչպես նաև տեսաֆիլմեր, քարտեզներ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

- Տեսական ուսուցում 8 ժամ
- Գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Ներկայացնել ուսումնասիրվող օտար լեզվի երկրի կրթական համակարգը՝ համեմատելով իր երկրի հետ

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ա. ճիշտ է ներկայացնում տվյալ երկրի կրթական համակարգը, դրա առանձնահատկությունները,
- բ. ճիշտ է ներկայացնում տվյալ երկրի միջնակարգ կրթական համակարգը,
- գ. ճիշտ է ներկայացնում տվյալ երկրի մասնագիտական կրթության և ուսուցման համակարգը,
- դ. ճիշտ է ներկայացնում հայտնի համալսարանները,
- ե. ճիշտ է ներկայացնում մասնավոր կրթական համակարգի առանձնահատկությունները
- զ. համեմատում է իր երկրի հետ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը ստուգվում է բանավոր հարցման միջոցով, որի ժամանակ ամեն սովորողին տրվում է 3-ական հարց, որոնցից յուրաքանչյուրի ավարտական պարտադիր բաղադրիչն է համեմատությունը իր երկրի հետ:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է տեսական և գործնական աշխատանքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ուսումնական գրականություն: Ուսուցման ընթացքում բերվում են իրական, գործող կրթական համակարգի առանձնահատկությունների օրինակներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Տեսական ուսուցում 8 ժամ
Գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Ներկայացնել ուսումնասիրվող օտար լեզվի երկրի պետական կառուցվածքը՝ համեմատելով իր երկրի հետ

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ա. ճիշտ է ներկայացնում իշխանությունների բաժանման սկզբունքները, նրանց ներքին կառուցվածքները, գործառույթները,
- բ. ճիշտ է ներկայացնում ընտրական կարգը,
- գ. ճիշտ է նշում և ներկայացնում քաղաքական կուսակցությունները, նրանց ծրագրերի առանցքային կողմերը
- դ. համեմատում է իր երկրի հետ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը ստուգվում է բանավոր հարցման միջոցով, որի ընթացքում տրվում են հարցեր օտար լեզվի երկրի պետական կառուցվածքի վերաբերյալ: Հարցման վերջում սովորողին հանձնարարվում է վերլուծություն իրականացնել տվյալ թեմայի շուրջ՝ համեմատելով իր և օտար լեզվի երկրի նշված պետական կառուցվածքային առանձնահատկությունները:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված, եթե ուսանողը շարադրանքի մեր էական բացթողումներ չունի, կատարում է վերլուծություն և տալիս է համոզիչ պատասխաններ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է տեսական և գործնական աշխատանքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ուսումնական, քաղաքական և պատմական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Տեսական ուսուցում 6 ժամ
Գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Նշել և ներկայացնել ուսումնասիրվող օտար լեզվի երկրի մշակութային արժեքները, հիմնական տեսարժան վայրերը, խոշոր քաղաքները՝ համեմատելով իր երկրի հետ

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ա. ճիշտ է նշում և ներկայացնում տվյալ երկրի խոշոր քաղաքները, նրանց պատմական և տնտեսական արժեքները,
- բ. ճիշտ է ներկայացնում տվյալ քաղաքների հիմնական տեսարժան վայրերը՝ նշելով նրանց պատմությունը և մշակութային արժեքները
- գ. համեմատում է իր երկրի հետ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը ստուգվում է բանավոր հարցումների միջոցով՝ համապատասխան քարտեզների պարտադիր օգտագործմամբ՝ համեմատական զուգահեռներ անցկացնելով իր երկրի մշակութային արժեքների հետ:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է տեսական և գործնական աշխատանքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ուսումնական և պատմական գրականություն, ինչպես նաև տվյալ երկրի մշակութային արժեքների և տեսարժան վայրերի մասին պատմող ֆիլմերի ցուցադրություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ
Գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6. Նշել և ներկայացնել ուսումնասիրվող օտար լեզվի երկրի ազգային տոները, ծեսերը, ավանդույթները՝ համեմատելով իր երկրի հետ

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ա. ճիշտ է ներկայացնում տվյալ երկրի ազգային տոները, ծեսերն ու ավանդույթները,
- բ. ճիշտ է ներկայացնում տվյալ երկրի կրոնը և եկեղեցական տոները,
- գ. համեմատում է իր երկրի հետ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը կատարվում է բանավոր հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կոնկրետ հարցեր կառաջադրվեն օտար լեզվի երկրի ազգային և եկեղեցական տոների, ծիսակատարությունների, կրոնի վերաբերյալ՝ անցկացնելով համեմատություն իր երկրի հետ:

Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը ցուցաբերում է նյութի անհրաժեշտ իմացություն:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է տեսական և գործնական աշխատանքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ուսումնական և եկեղեցական գրականություն, ինչպես նաև տվյալ երկրի ազգային տոների, ավանդույթների և կրոնի մասին պատմող ֆիլմերի ցուցադրություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ
Գործնական պարապմունք՝ 2 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԼԵԶՈՒՆ ՈՐՊԵՍ ԼԵԶՎԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՐԿԱ»

Մոդուլի դասիչը՝ **ԹՐՄՄՄ 4 - 09 - 002**
Մոդուլի նպատակը՝

Մոդուլի նպատակն է՝ սովորողին տալ գիտելիքներ լեզվի, դրա հատկանիշների և գործառույթների, ինչպես նաև լեզվի բնույթի, ծագման, զարգացման, ծագումնաբանական և տիպաբանական դասակարգումների վերաբերյալ:

Մոդուլի տևողությունը՝ **18 ժամ**

Տեսական ուսուցում 13 ժամ
Գործնական պարապմունք 5 ժամ

Մուտքային պահանջները՝ Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. իմանա լեզվի հիմնական հատկանիշները
2. իմանա լեզվի ծագումը և զարգացումը
3. իմանա լեզուների ծագումնաբանական և տիպաբանական ընդհանրությունները և տարբերությունները
4. իմանա լեզու, բարբառ և ժարգոն հասկացությունները, դրանց ընդհանրություններն ու տարբերությունները

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Իմանալ լեզվի հիմնական հատկանիշները

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է որոշում տվյալ լեզվի բնույթը
- բ. ճիշտ է ներկայացնում լեզվի երկկողմ միավորներն իբրև արտահայտության և բովանդակության տարբեր բարդություն ունեցող միասություններ
- գ. ճիշտ է ներկայացնում հաղորդակցման ակտի թեմա-ռեմատիկ հորինվածքը
- դ. ճիշտ է ներկայացնում լեզվի դերը հասարակության կյանքում

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Բանավոր հարցում: Գործնական աշխատանքներ: Ինքնուրույն, անհատական տնային գրավոր աշխատանք. «գ» կետի համար ընտրած կամ ինքնուրույնաբար կազմած գրավոր հակիրճ տեքստի կառուցվածքի միջոցով ուսանողը լուսաբանում է հաղորդակցման թեմա-ռեմա պարբերական անցումները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների, առաջադրվող խնդիրների միջոցով: Կազմակերպվում են իրավիճակային և դերային խաղեր՝ առավելագույնս միտված հաղորդակցային իրադրություններին:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում 4 ժամ

Գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Իմանալ լեզվի ծագումը և զարգացումը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

- ա. ճիշտ է ներկայացնում լեզուների ծագման հիմնական տեսությունները, լուսաբանում է լեզվի ծագման խնդիրը լեզվաբանական գիտության վերջին նվաճումների լույսի տակ, ճիշտ է խմբավորում դրանք բնական և հասարակական կոչված խմբերում
- բ. ճիշտ է ներկայացնում լեզվի զարգացման պարզագույն ըմբռնումներն ու դրանց ժամանակակից մեկնաբանությունները, շարժման և դադարի, էներգիայի և էրգոնի, սինխրոնիայի և դիսխրոնիայի հետ կապը
- գ. ճիշտ է տարբերակում լեզվի զարգացման ներքին և արտաքին դրդիչները
- դ. ճիշտ է ներկայացնում հին հույների ֆյուսեյ և թեսեյ տեսություններն իրի և անվան կապի մասին

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Բանավոր հարցում: Գործնական աշխատանքներ: Ինքնուրույն, անհատական տնային գրավոր աշխատանք. լեզվի ծագման տեսությունները բնագիտական և հասարակական խմբերին դասակարգելու հանձնարարությամբ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Տեսական ուսուցում: Գործնական աշխատանք: Դասագիրք, տեղեկատվական լրացուցիչ նյութեր համացանցից:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում 3 ժամ

Գործնական պարապմունք 1 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Իմանալ լեզուների ծագումնաբանական և տիպաբանական դասակարգումները, դրանց ընդհանրությունները և տարբերությունները

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում լեզվաընտանիք, լեզվաճյուղ, հեռու և մոտիկ ցեղակցության լեզուներ, նախալեզու, քույր և եղբայր լեզուներ հասկացությունները հնդեվրոպական լեզվաընտանիքի նյութի հիման վրա
- բ. ճիշտ է ներկայացնում լեզուների ձևաբանական դասակարգումը, տիպերը, ընդհանրություններն ու տարբերությունները
- գ. ճիշտ է ներկայացնում լեզուների տիպաբանական դասակարգումը նախնական պարզագույն վիճակից մինչև ժամանակակից տիպաբանական համակարգը
- դ. ճիշտ է տարբերակում լեզվաընտանիքի և լեզվամիության առանձնահատկությունները

ԳՆԱԳԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Բանավոր հարցում: Գործնական աշխատանքներ: Հանձնարարված լեզվաընտանիքներից ընտրված և ցուցակով ներկայացված լեզուների համար ուսանողը որոշում է լեզվաընտանիքը, լեզվաճյուղը և ենթաճյուղը: Նույնը կարելի է ստուգել դասախոսի նախօրոք կազմած գրաֆիկական պատկերով, ուր արբիսների առանցքի վրա ներկայացված են վերը նշված լեզուները, իսկ օրդինատների առանցքին՝ ցեղակցության բնութագրիչները, որոնց հատման վանդակում ուսանողը նշում է կատարում առնչության մասին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների, առաջադրվող խնդիրների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ նյութեր՝ աշխարհի լեզվաընտանիքների մասին, հնդեվրոպական լեզվաընտանիքը տոհմածառի տեսքով:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում 3 ժամ

Գործնական պարապմունք 1 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Իմանալ լեզու, բարբառ և ժարգոն հասկացությունները, դրանց ընդհանրություններն ու տարբերությունները

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

- ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխարհի լեզվական քարտեզը
- բ. ճիշտ է ներկայացնում լեզվի հատկանիշներն ու սահմանումները
- գ. ճիշտ է ներկայացնում լեզու – լեզու, լեզու - բարբառ , բարբառ - բարբառ գույզահեռները

դ. ճիշտ է ներկայացնում մասնագիտական լեզու – համաժողովրդական լեզու ոլորտների ընդհանրություններն ու տարբերությունները

ե. ճիշտ է ներկայացնում բառապաշար, եզրուժապաշար, անվանակարգ ոլորտների ընդհանրություններն ու տարբերությունները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Բանավոր հարցում: Գործնական աշխատանքներ: Ինքնուրույն, անհատական տնային գրավոր աշխատանք՝ լեզուների գրական և տարածական տարբերակների /բարբառների/ հնչյունային, բառային և քերականական տարբերությունների ցուցադրման նպատակով: Մոդուլային գրավոր աշխատանք ուսումնառության արդյունքների թեմաներով:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Տեսական ուսուցում: Գործնական աշխատանք: Դասագիրք, տեղեկատվական լրացուցիչ նյութեր համացանցից:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում 3 ժամ

Գործնական պարապմունք 1 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԼԵԶՈՒՆ ՈՐՊԵՍ ԼԵԶՈՒՆԵՐ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՂ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳ»

Մոդուլի դասիչը՝ **ԹՐՄՊՄ 4 - 09 - 003**

Մոդուլի նպատակը՝

Մոդուլի նպատակն է՝ սովորողին տալ գիտելիքներ լեզվաբանություն մակրոգիտության, դրա տեղի և դերի մասին՝ բոլոր, հատկապես հասարակական գիտությունների շարքում:

Մոդուլի տևողությունը՝ 18 ժամ

Տեսական ուսուցում 13 ժամ

Գործնական պարապմունք 5 ժամ

Մուտքային պահանջները՝ Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի «Լեզուն որպես լեզվաբանության ուսումնասիրության առարկա» ԹՐՄՊՄ 4-09-002 մոդուլը:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. իմանա պատմահամեմատական լեզվաբանությունը որպես գիտական լեզվաբանության ճյուղ և պատմահամեմատական մեթոդի տեսական և գործնական սկզբունքները
2. իմանա «ընդհանուր լեզվաբանություն» գիտաճյուղը, «ընդհանուր համեմատությունների» մեթոդը և առնչությունը «մասնավոր լեզվաբանություն» գիտաճյուղին ու նրա ուսումնասիրության մեթոդներին
3. իմանա լեզվաբանական աշխարհագրություն ճյուղը և դրա ուսումնասիրության մեթոդը
4. իմանա «սոցիոլոգիզմ» ուղղությունը, դրա ժնկի և Փարիզի դպրոցները, Ֆ. դը Սոսյուրի երկատունները
5. իմանա «կառուցվածքային լեզվաբանություն» ուղղությունը և դրա չեխական, դանիական, ամերիկյան, լոնդոնյան և խորհրդային դպրոցները, դրանց բերած մեթոդական նորությունները

Գնահատման կարգը՝

Սողոլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Իմանալ պատմահամեմատական լեզվաբանությունը որպես գիտական լեզվաբանության առաջին ճյուղ և պատմահամեմատական մեթոդի տեսական և գործնական սկզբունքները

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

- ա. ճիշտ է ներկայացնում պատմահամեմատական լեզվաբանության ստեղծման նախադրյալները
- բ. ճիշտ է ներկայացնում պատմահամեմատական լեզվաբանության հիմնադիրներին և առաջին գիտական լեզվաբանության ձևավորման ընթացքը
- գ. ճիշտ է ներկայացնում լեզուների ցեղակցության գաղափարը գիտականորեն հիմնավորող առաջին ներկայացուցիչների գործունեությունը հնդեվրոպական լեզուների ոլորտում
- դ. ճիշտ է ներկայացնում պատմահամեմատական մեթոդի տեսական և գործնական սկզբունքները
- ե. ճիշտ է ներկայացնում լեզուների ծագումնաբանական դասակարգման էությունն ու ընթացակարգը

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Բանավոր հարցում. Գործնական աշխատանքներ: «Դ» կետի գնահատման համար պատմահամեմատական մեթոդի խառը ձևով ներկայացված սկզբունքները ուսանողը դասակարգում է իբրև տեսական կամ գործնական սկզբունքներ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Տեսական ուսուցում: Գործնական աշխատանք: Ղասագիրք, տեղեկատվական լրացուցիչ նյութեր ինտերնետից: Մշակումներ հանձնարարված գրականությունից: Գրատախտակ, գունավոր կավիճներ:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

- Տեսական ուսուցում 3 ժամ
- Գործնական պարապմունք 1 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Իմանալ «ընդհանուր լեզվաբանություն» գիտաճյուղը, «ընդհանուր համեմատությունների մեթոդը» և առնչությունը «մասնավոր լեզվաբանություն» գիտաճյուղին ու նրա ուսումնասիրության մեթոդներին

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. ճիշտ է ներկայացնում ընդհանուր լեզվաբանության հիմնական հասկացությունները
- բ. ճիշտ է տարբերակում անհատի լեզու, ազգային լեզու և համամարդկային լեզու հասկացությունները և ներկայացնում դրանց ընդհանուր կապերը
- գ. ճիշտ է ներկայացնում ընդհանուր համեմատությունների մեթոդի սկզբունքները
- դ. լեզվից վերցված պարզագույն օրինակների վրա ճիշտ է ցուցադրում ազգային լեզվի (քերականության) և մտածողության փոխազդեցությունն ու պատմական փոխալսմանավորվածությունը
- ե. ճիշտ է ներկայացնում մասնավոր լեզվաբանության նպատակը, խնդիրները և հիմնական հասկացությունները

զ. ճիշտ է տարբերակում մասնավոր լեզվաբանության գիտական և նորմատիվ քերականությունների խնդիրներն ու նպատակները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑ

Բանավոր հարցում. Գործնական աշխատանքներ: Ընդհանուր և մասնավոր լեզվաբանությունների առանձնահատկությունների գրավոր թվարկում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Դասախոսություն և գործնական աշխատանք: Վերլուծություն և համադրում՝ ընդհանրությունների և տարբերությունների ցուցադրմամբ: Լեզվի և գիտակցության, խոսքի և մտածողության միջև զուգահեռների նշմարում: Գրատախտակ, գունավոր կավիճներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում՝ 3 ժամ

Գործնական պարապմունք 1 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Իմանալ լեզվաբանական աշխարհագրություն գիտաճյուղը և նրա ուսումնասիրության մեթոդը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

- ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխարհագրական լեզվաբանության զարգացման նախադրյալները
- բ. ճիշտ է ներկայացնում բարբառների գիտական ուսումնասիրության անհրաժեշտությունը
- գ. ճիշտ է ներկայացնում բարբառների գիտական ուսումնասիրության մեթոդները
- դ. ճիշտ է բացատրում, որ բարբառները նույնքան հին են, որքան նախալեզուները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑ

Բանավոր հարցում: Գործնական աշխատանքներ: Բարբառների գիտական ուսումնասիրության մեթոդների վերաբերյալ բանավոր հարցումներ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Լեզվի և նրա տարածական տարբերակների միջև համեմատությունների միջոցով նույնական, նմանական և տարբեր միավորների ցուցադրում շարքերով: Վերլուծություն և համադրում՝ ընդհանրությունների և տարբերությունների ցուցադրմամբ: Գրատախտակ, գունավոր կավիճներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում՝ 3 ժամ

Գործնական պարապմունք 1 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Իմանալ «սոցիոլոգիզմ» ուղղությունը, դրա ժնկի և Փարիզի դպրոցները, Ֆ.դը Սոսյուրի երկատումները

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

- ա. ճիշտ է ներկայացնում սոցիոլոգիզմի առաջացման պատմական նախադրյալները
- բ. ճիշտ է ներկայացնում Ֆ. դը Սոսյուրի ծառայությունները պատմահամեմատական լեզվաբանության ոլորտում և նոր լեզվաբանական հիմնադրման գործում
- գ. ճիշտ է ներկայացնում Սոսյուրի լեզվաբանական տեսության կառույցը որպես երկատումների համակարգ
- դ. ճիշտ է ներկայացնում Սոսյուրի տեսության զարգացումը ժնկի և Փարիզի դպրոցների նրա աշակերտների և համախոհների կողմից

ե. ճիշտ է ներկայացնում սոցիոլոգիզմի ազդեցությունը նկարագրական կառուցվածքային լեզվաբանության ձևավորման, զարգացման և տարածման գործում

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑ

Բանավոր հարցում: Գործնական աշխատանքներ: Սոսյուրյան երկատունների գրավոր սխեմատիկ ներկայացում ուսանողի կողմից:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Լեզվի կարգային բովանդակության վերլուծության տարրերի ներկայացում: Իմացաբանական անցում արիստոտելյան երկանդամ հակադրություններից հեգելյան եռանդամության: Գրատախտակ, գունավոր կավիճներ, կոդոսկոպ, թափանցաթերթիկներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ

Գործնական պարապմունք՝ 1 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Իմանալ «կառուցվածքային լեզվաբանություն» ուղղությունը և դրա չեխական, դանիական, ամերիկյան, լոնդոնյան և խորհրդային դպրոցները, դրանց բերած մեթոդական նորությունները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

- ա. ճիշտ է ներկայացնում չեխական ֆունկցիոնալ կառուցվածքային լեզվաբանական դպրոցը և նրա բերած գիտական-մեթոդական նորությունները
- բ. ճիշտ է ներկայացնում Կոպենհագենի համալսարանի կառուցվածքային լեզվաբանական գլոսեմատիկա դպրոցը իբրև ունիվերսալ քերականություն
- գ. ճիշտ է ներկայացնում ամերիկյան Յելում և Մասաչուսեթս նահանգում ձևավորված կառուցվածքային լեզվաբանական դպրոցներն ու նրանց բերած գիտական-մեթոդական նորությունները
- դ. ճիշտ է ներկայացնում խորհրդային և հայկական կառուցվածքաբանական դպրոցները և նրանց դեմ մղվող պայքարը
- ե. ճիշտ է ներկայացնում կառուցվածքային լեզվաբանության մեթոդների ընդհանուր բնութագիրը

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Բանավոր հարցում: Մոդուլային գրավոր աշխատանք ուսումնական արդյունքների թեմաներով:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Ամբողջական կառուցվածքի տեսության ձևավորման գործընթացի ցուցադրում լեզվաբանական տարբեր դպրոցների բերած բաղադրիչներից, քանակական հատկանիշներից որակական փոփոխության առաջացումը: Գրատախտակ, գունավոր կավիճներ, կոդոսկոպ, թափանցաթերթիկներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ

Գործնական պարապմունք՝ 1 ժամ

ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝

«ԼԵԶՎԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ ԵՎ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ»

Մոդուլի դասիչը՝

ԹՐՄՊՄ 4 - 09 - 004

Մոդուլի նպատակը՝

Սովորողին տալ գիտելիք լեզվի երկու գոյածևի՝ իբրև համակարգ և կառուցվածք, նրանց փոխակերպումների, միավորների և նրանց միջև գործող հարաբերությունների, որոնց գործարկումով հնարավոր է դառնում հասարակության համար լեզվի կարևորագույն դերի՝ հաղորդակցման գործում:

Մոդուլի տևողությունը՝ 36 ժամ

Տեսական ուսուցում 25 ժամ

Գործնական պարապմունք 11 ժամ

Մուտքային պահանջները՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի «Լեզուն որպես լեզվաբանության ուսումնասիրման առարկա» ԹՐՄՊՄ 4-09-002, «Լեզուն որպես լեզուներ ուսումնասիրող գիտությունների համակարգ» ԹՐՄՊՄ 4-09-003 մոդուլները:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. տարբերակի «լեզվի համակարգ» և «լեզվի կառուցվածք» հասկացությունները, իմանա «լեզու» և «լեզվաբանություն» հասկացությունների բաղադրիչների հարաբերությունները՝ որպես լեզվի կառուցվածքային մակարդակ և լեզվաբանության բաժին
2. իմանա լեզվի «հնչության մակարդակ» և «հնչյունաբանություն» հասկացությունների հարաբերակցությունը
3. իմանա «լեզվի ձևության մակարդակ» և «ձևաբանություն» հասկացությունների հարաբերակցությունը և քերականական կարգի կառուցվածքը
4. իմանա «լեզվի նշանային մակարդակ» և «բառագիտություն (նշանագիտություն)» հասկացությունների հարաբերակցությունը
5. իմանա «լեզվի ստորոգական մակարդակ» և «շարահյուսություն» հասկացությունների հարաբերակցությունը

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Տարբերել «լեզվի համակարգ» և «լեզվի կառուցվածք» հասկացությունները, իմանալ «լեզու» և «լեզվաբանություն» հասկացությունների բաղադրիչների հարաբերությունները՝ որպես լեզվի կառուցվածքային մակարդակներ և լեզվաբանության բաժիններ

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում «լեզվի մակրոհամակարգ» հասկացությունը՝ որպես միկրոհամակարգերի համակարգ
- բ. ճիշտ է ներկայացնում «լեզվի կառուցվածք» հասկացությունը՝ որպես լեզվական մակարդակների ենթադասություն

- գ. ճիշտ է ներկայացնում «լեզվի մակարդակ» և «լեզվաբանության բաժիններ» հարաբերակցությունը
- դ. ճիշտ է ներկայացնում լեզվի մակարդակները դրանց միավորներն ու նրանց միջև գործող հարաբերությունները սահմանելու ընթացակարգը
- ե. ճիշտ է ներկայացնում լեզվաբանության բաժիններն ու ենթաբաժինները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Բանավոր հարցում: Լեզվի մակարդակների և դրանք ուսումնասիրող լեզվաբանության բաժինների սխեմատիկ ցուցադրում գրավոր աշխատանքում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Մեթոդաբանական մոտեցումներ կոնկրետից վերացականի և պարզից բարդի անցման երևույթի ցուցադրմամբ՝ լեզվական հարուստ նյութի վրա: Գրատախտակ, գունավոր կավիճներ, կոդոսկոպ, թափանցաթերթիկներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱԿՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

- Տեսական ուսուցում՝ 5 ժամ
- Գործնական պարապմունք՝ 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Իմանալ «լեզվի հնչութային մակարդակ» և «հնչունաբանություն» հասկացությունների հարաբերակցությունը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

- ա. ճիշտ է ներկայացնում հնչութային մակարդակի միավորների ինտեգրալ հատկանիշները, միավորների բնութագրերը
- բ. ճիշտ է ներկայացնում հնչույթ-հնչյուն տարբերակումը, հնչույթի սահմանումները, տարբերակիչ հատկանիշն իբրև լեզվի արտահայտության պլանի նվազագույն միավոր և հնչութային համակարգերի առանձնահատկությունները
- գ. ճիշտ է ներկայացնում հնչյունների ֆիզիկական և ֆիզիոլոգիական հատկանիշներն ու դրանց բնութագրերը
- դ. ճիշտ է դասակարգում բառերի հնչյունային շղթայում կատարվող պատմական փոփոխությունները
- ե. ճիշտ է ներկայացնում հնչունաբանության ենթաբաժինները և դրանց ուսումնասիրության առարկան
- զ. ճիշտ է ներկայացնում գրի ծագման, զարգացման և միմյանց փոխարինող տեսակների առանձնահատկությունները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Բանավոր հարցում: Ինքնուրույն, անհատական տնային գրավոր աշխատանքներ՝ հայերենի բաղաձայն հնչույթները իբրև տարբերակիչ հատկանիշների փնջեր ներկայացնելու և դրանից բխող՝ տարբեր քանակի տարբերակիչ հատկանիշներ պարունակող երկանդամ հնչութային հակադրություններ կազմելու հանձնարարություններով:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Միջառարկայական կապեր՝ լեզվաբանություն - ֆիզիկա - ֆիզիոլոգիա: Հնչյունն ու նրա հատկանիշներն իբրև տարբեր գիտակարգերի ուսումնասիրության միավոր: Համապատասխան գրականություն, լրացուցիչ նյութեր, Գրատախտակ, գունավոր կավիճներ, կոդոսկոպ, թափանցաթերթիկներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում՝ 5 ժամ

Գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Իմանալ «լեզվի ձևությամբ մակարդակ» և «ձևաբանություն» հասկացությունների հարաբերակցությունը և քերականական կարգի կառուցվածքը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

- ա. ճիշտ է ներկայացնում լեզվի ձևային սահմանումը, տեսակների սահմանազատումը՝ ըստ արտահայտած իմաստի տիպերի և ըստ բառի կազմում գրաված դիրքի
- բ. ճիշտ է ներկայացնում օբյեկտիվ իրականության լեզվական արտացոլման իմաստաբանական մակարդակները՝ ըստ փաստերի ընդհանրացման ու վերացարկման աստիճանների
- գ. ճիշտ է ներկայացնում արմատական ձևային ձևախմբային և գործառական առանձնահատկությունները
- դ. ճիշտ է ներկայացնում բառակազմական/ածանցական ձևային ձևախմբային և գործառական առանձնահատկությունները
- ե. ճիշտ է ներկայացնում վերաբերական ձևային ձևախմբային և գործառական առանձնահատկությունները
- զ. ճիշտ է ներկայացնում «քերականական կարգ», «քերականական իմաստ» և «քերականական արտահայտության միջոցներ» հասկացություններն ու նրանց հետ կապված հասկացական ապարատը
- է. ճիշտ է ներկայացնում քերականական իմաստների արտահայտության քերականական տեխնիկաները

ԳԱՐԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Բանավոր հարցում: Ինքնուրույն, անհատական տնային գրավոր աշխատանքներ՝ այս կամ այն կատեգորիալ նշանակությունը ինչպես է հայերենում զուգահեռաբար արտահայտվում արմատական, բառակազմական և բառահարաբերական ձևայիններով, և հայերենի անձանաչելի արմատների բացահայտում և ներկայացում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Կոնկրետն ու վերացականը լեզվում՝ իբրև կոնկրետ իրողություններ՝ դրսևորված տարբեր տեսակի ձևային բովանդակության պլանում: Մեթոդաբանական մոտեցումներ՝ կոնկրետից վերացականի և պարզից բարդի անցման երևույթի ցուցադրմամբ՝ լեզվական հարուստ նյութի վրա: Գրատախտակ, զուգավոր կապիճներ, կոդոսկոպ, թափանցաթերթիկներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում՝ 5 ժամ

Գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Իմանալ «լեզվի նշանային մակարդակ» և «բառագիտություն (նշանագիտություն)» հասկացությունների հարաբերակցությունը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

- ա. ճիշտ է տալիս բառույթի սահմանումն իբրև լեզվական նշան, դրա հետ կապված սուբյեկտիվ և օբյեկտիվ դժվարությունները

- բ. ճիշտ է ներկայացնում բառի ստուգաբանական և ըստ ներքին ձևի վերլուծության օրինաչափությունները
- գ. ճիշտ է ներկայացնում բառիմաստի բաղադրիչները, բառույթի բառակազմական և իմաստակազմական կաղապարները, սուբյեկտիվ և օբյեկտիվ, ուղիղ և փոխաբերական իմաստները բառույթում, սեմա, սեմեմա, սեմանտեմա հասկացությունները
- դ. ճիշտ է ներկայացնում լեզվի կայուն բառակապակցությունների/դարձվածքների տեսակները, իմաստային դաշտերը, թարգմանական համարժեքների ստացման ուղիները
- ե. ճիշտ է ներկայացնում բառապաշարի տարբեր դասակարգումները, բառարաններում գրառման տեխնոլոգիան, բառարանների տեսակները

զ. ճիշտ է ներկայացնում բառույթի ուսումնասիրությամբ զբաղվող բաժինները

ԳԱՐՅԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Բանավոր հարցում: Ինքնուրույն, անհատական տնային գրավոր աշխատանքներ՝ առանձին բառի իմույթների ներկայացման, համանիշ բառերի միմյանցից ունեցած իմույթային տարբերությունների, տարբեր լեզուներում նույնական բառերի բազմիմաստային դաշտերը համեմատելու հանձնարարություններով:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Ընդհանուրի և վերացականի դրսևորման հնարավորությունը բառի եզակի թվի միջոցով: Լեզվական միավորի ընդհանրականության վերածումը կոնկրետ առարկայական վերաբերության՝ խոսքի և իրադրության միջոցով: Կոնկրետի ու վերացականի, բարդի ու պարզի աստիճանական անցման լեզվական օրինաչափությունները: Ուրվագծեր, գրաֆիկական պատկերներ, Գրատախտակ, գունավոր կալիճներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

- Տեսական ուսուցում՝ 5 ժամ
- Գործնական պարապմունք՝ 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Իմանալ «լեզվի ստորոգական մակարդակ» և «շարահյուսություն» հասկացությունների հարաբերակցությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

- ա. ճիշտ է ներկայացնում ստորոգական մակարդակի միավորների ընդհանուր բնութագիրը
- բ. ճիշտ է ներկայացնում շարույթը իբրև ստորոգական մակարդակի նվազագույն միավոր, շարույթի տեսակները լեզուներում, միահիմքությունը և բազմահիմքությունը
- գ. ճիշտ է ներկայացնում բառակապակցությունն ու դերբայական դարձվածն իբրև ստորոգական մակարդակի միավորներ
- դ. ճիշտ է ներկայացնում նախադասությունն իբրև ստորոգական մակարդակի և լեզվի գերագույն միավոր, նախադասության հիմնական հատկանիշները
- ե. ճիշտ է ներկայացնում խոսողի վերաբերմունքի դրսևորման լեզվական ձևերը
- զ. ճիշտ է ներկայացնում շարահյուսական արտահայտության միջոցները

ԳԱՐՅԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Բանավոր հարցում: Ինքնուրույն, անհատական տնային գրավոր աշխատանքներ՝ տեքստերից համադրական և վերլուծական, միահիմք և բազմահիմք շարույթները առանձնացված

կերպով դուրս գրելու, շարահյուսական արտահայտության միջոցները դասակարգելու հանձնարարությամբ: Մոդուլային գրավոր աշխատանք ուսումնառության արդյունքի թեմաներով:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՐՄՆԵՐ

Ուժեղ ձևաբանություն – թույլ շարահյուսություն և հակառակը՝ բառի ուժեղ և թույլ կողմերը տարբեր լեզուներում: Իրականության միաձևության արտացոլումը լեզվական բազմաձևության միջոցով: Համադրում և հակադրում: Գրատախտակ, գունավոր կավիճներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում՝ 5 ժամ
Գործնական պարապմունք՝ 3 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ՀԱՂՈՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՏԱՐՐԱԿԱՆ ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՏԱՐ ԼԵԶՎՈՎ»

Մոդուլի դասիչը՝ **ԹՐՄՊՄ 4 - 09 - 005**

Մոդուլի նպատակն է՝

Մոդուլի նպատակն է՝ զարգացնել սովորողների բանավոր կապակցված խոսքի հմտությունները՝ ուշադրություն դարձնելով արտասանական հմտությունների զարգացմանը, զարգացնել գրավոր խոսքի հմտությունները՝ յուրացնելով տվյալ լեզվի ուղղագրական և քերականական տարրական կանոնները: Մոդուլի ընթացքում ուսանողը կսովորի գրել կարճ կապակցված տեքստեր իրեն հետաքրքրող ծանոթ թեմաներով, ձեռք կբերի բառապաշար, որը հնարավորություն կտա նրան տալ մարդկանց, կենցաղային կամ աշխատանքային գործունեության, նախընտրությունների պարզ նկարագրություն՝ որպես հասարակ արտահայտությունների կամ նախադասությունների հակիրճ շարք:

Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կկարողանա օգտագործել պարզ նկարագրական լեզու, որպեսզի համեմատի առարկաներն ու անձնական իրերը, տալ իրադարձությունների և գործունեությունների կարճ, պարզ և հստակ նկարագրություն, գրել կապակցված պարզ տեքստեր:

Մոդուլի տևողությունը՝ **108 ժամ**

Գործնական պարապմունք՝ 108 ժամ

Մուտքային պահանջներ՝

Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:

Ուսումնառության արդյունքները՝

- Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝
1. տիրապետի բառապաշարի, որպեսզի կարողանա նկարագրել մարդկանց, շրջակա միջավայրը, իր աշխատանքը և ուսումնառության ընթացքը և վարի կարճ,պարզ երկխոսություն
  2. կարողանա տալ իրադարձությունների և գործունեության կարճ և հստակ նկարագրություն
  3. պատմի իր յուրացրած բառապաշարի սահմանները չգերազանցող, պարզ մակարդակի և ոչ մեծ ծավալի տեքստ
  4. գրի կապակցված տեքստեր իրեն հետաքրքրող ծանոթ թեմաներով՝ շաղկապելով, կարճ, անջատ տարրերի շարքն ու դրանք ներկայացնի գծային հաջորդականությամբ

5. գրի հաղորդումներ կուտակած փորձի վերաբերյալ՝ նկարագրելով զգացմունքներն ու վերաբերմունքը պարզ կապակցված տեքստով

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Տիրապետել մոդուլի շրջանակներում սահմանված բառապաշարին և նկարագրել մարդկանց, շրջապատը, աշխատանքային կամ ուսումնական փորձառությունը, վարել կարճ երկխոսություն

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

ա. թարգմանում է մոդուլի շրջանակներում սահմանված բառապաշարով կազմված նախադասություններ և արտահայտություններ օտար լեզվից մայրենի լեզու և հակառակը

բ. նկարագրում է շրջակա միջավայրից վերցրած որևէ առարկա կամ երևույթ կամ ինչ-որ մարդու

գ. վարում է կարճ երկխոսություն՝ օգտագործելով խոսքային էթիկետի հիմնական արտահայտությունները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է իրավիճակների առաջադրման միջոցով, որի ժամանակ սովորողը կնկարագրի շրջապատից որևէ առարկա կամ մարդու, կվարի կարճ երկխոսություն: Ուսանողներին կառաջադրվեն պարզ նախադասություններ թարգմանելու համար:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքների միջոցով:

Կազմակերպվում են իրավիճակային և դերային խաղեր: Ուսուցման ընթացքում տարվում են աշխատանքներ մտքերն արտահայտելու ուղղությամբ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք՝ 22 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2 . Տալ իրադարձությունների և գործունեության կարճ և հստակ նկարագրություն:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

ա. նկարագրում է առօրյա կյանքում տեղի ունեցող կամ նկարում պատկերված իրադարձությունը

բ. պատմում է իր աշխատելու կամ սովորելու պայմանների, առօրյա գործունեության մասին

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է իրավիճակների առաջադրման միջոցով, որի ժամանակ սովորողին կներկայացվի տեքստ կամ նկար և կպահանջվի նկարագրել իրավիճակը, իրադարձությունները, օգտագործելով յուրացրած ակտիվ բառապաշարը:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքների միջոցով: Ռեսուրս են հանդիսանում տեքստը և նկարները:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք՝ 22 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Պատմել մոդուլի շրջանակներում սահմանված բառապաշարի ծավալը չգերազանցող ոչ մեծ ծավալի տեքստ

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

- ա. պատմում է առաջադրված պարզ տեքստը
- բ. պատասխանում է տեքստի բովանդակությանն ուղղված հարցերին
- գ. նկարագրում է հերոսներից մեկին կամ տեքստում առկա որևէ երևույթ կամ իրադարձություն

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է տեքստի միջոցով, որը սովորողը ընթերցում է և ներկայացնում դրա բովանդակությունը՝ առանձնացնելով կարևոր տեղեկատվությունը՝ անհրաժեշտության դեպքում պատասխանելով տեքստին ուղղված հարցերին:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով: Կիրառվում է հարց ու պատասխանի մեթոդը: Ռեսուրս է հանդիսանում տեքստը:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք՝ 22 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Գրել կապակցված տեքստեր հետաքրքրող ծանոթ թեմաներով՝ շաղկապելով, կարճ, անջատ տարրերի շարքն ու դրանք ներկայացնել գծային հաջորդականությամբ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

- ա. առաջադրված թեմայով կարողանում է գրել տեքստ
- բ. տեքստը կապակցված է և ներկայացված է գծային հաջորդականությամբ

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է մասնատված տեքստի միջոցով, որը սովորողը ներկայացնում է ճիշտ հաջորդականությամբ՝ շաղկապելով անջատ տարրերի շարքը:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով: Ռեսուրս է հանդիսանում տեքստը:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 20 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Գրել հաղորդումներ կուտակած փորձի վերաբերյալ՝ նկարագրելով զգացմունքներն ու վերաբերմունքը պարզ կապակցված տեքստով:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

- ա. կարողանում է կարճ շարադրել իր հետ կատարված իրադարձությունը
- բ. շարադրանքում արտահայտում է իր զգացմունքներն ու վերաբերմունքը

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է իրավիճակների առաջադրման միջոցով, որի ժամանակ սովորողը կարող է արտահայտել իր վերաբերմունքը և զգացմունքները, նկարագրել կատարված իրադարձությունը:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքների միջոցով: Կազմակերպվում են իրավիճակային և դերային խաղեր: Ուսուցման ընթացքում բերվում են իրական կենսափորձի օրինակներ: Ուսուցման ընթացքում տարվում են աշխատանքներ մտքերն արտահայտելու ուղղությամբ:

Ուսուցման երաճեխավորված ժամաքանակ

Գործնական պարապմունք՝ 22 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԲԱՆԱՎՈՐ ԵՎ ԳՐԱՎՈՐ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՀՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾՈՒՄ ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՏԱՐ ԼԵԶՎՈՎ»

Սողուլի դասիչը՝ **ԹՐՄՊՄ 4-09-006**

Սողուլի նպատակն է՝

Սողուլի նպատակն է՝ զարգացնել սովորողների բանավոր կապակցված խոսքի հմտությունները՝ ուշադրություն դարձնելով արտասանական հմտությունների զարգացմանը, զարգացնել գրավոր խոսքի հմտությունները՝ յուրացնելով տվյալ լեզվի ուղղագրական քերականական հիմնական կանոնները: Սողուլի ընթացքում ուսանողը ձեռք կբերի համապատասխան բառապաշար, դարձվածքային միավորներ և արտահայտություններ, ինչը նրան հնարավորություն կտա մանրամասն նկարագրել ընդարձակ թեմաներ, որոնք մտնում են իր հետաքրքրությունների շրջանակների մեջ, բացատրել իր տեսակետը քննարկվող թեմայի վերաբերյալ՝ ներկայացնելով դրա դրական և բացասական կողմերը: Կսովորի գրել զանազան թեմաների շուրջ պարզ տեքստեր՝ զուգադրելով և գնահատելով տարբեր աղբյուրներից քաղած տեղեկություններն ու փաստերը, ինչպես նաև կարճ, բայց հիմնավոր հաշվետվություն կամ շարադրանք՝ ներկայացնելով տարբեր տեսակետների թեր և դեմ կողմերը և բացատրելով դրանք, գրել անձնական նամակներ՝ տրամադրելով նորություններ և արտահայտելով իր մտքերը:

Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կկարողանա մասնակցել քննարկումների՝ արտահայտելով և հիմնավորելով իր կարծիքը, սահուն և կապակցված ներկայացնել կարդացած տեքստի կամ պատմվածքի բովանդակությունը, յուրացրած բառապաշարի շրջանակներում, գրել իր բնագավառին վերաբերող պարզ տեքստեր, հաշվետվություններ և անձնական բնույթի նամակներ

Սողուլի տևողությունը՝ **72 ժամ**

Գործնական պարապմունք **72 ժամ**

Սուտքային պահանջներ՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի «Հաղորդակցական տարրական կարողություններ երկրորդ օտար լեզվով» ԹՐՄՊՄ 4-09-005 մոդուլը:

Ուսումնառության արդյունքները՝

- Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝
  1. տիրապետի բառապաշարի, որպեսզի կարողանա տալ մանրամասն նկարագրություն ընդարձակ թեմաների շուրջ, որոնք մտնում են իր հետաքրքրությունների շրջանակների մեջ

2. բացատրի իր տեսակետը քննարկվող թեմայի վերաբերյալ՝ ներկայացնելով դրա դրական և բացասական կողմերը
3. վերարտադրի կարդացած ոչ բարդ տեքստ կամ պատմվածք
4. գրի իր բնագավառին վերաբերող գանազան թեմաների շուրջ պարզ տեքստեր՝ զուգադրելով և գնահատելով տարբեր աղբյուրներից քաղած տեղեկություններն ու փաստերը
5. կարող է գրել կարճ և հիմնավոր հաշվետվություն կամ շարադրանք՝ ներկայացնելով տարբեր տեսակետների թեր և դեմ կողմերը և բացատրել դրանք
6. գրի անձնական նամակներ՝ տրամադրելով նորություններ և արտահայտելով իր մտքերը

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Տիրապետել մոդուլի շրջանակներում սահմանված բառապաշարին և մանրամասն նկարագրել ընդարձակ թեմաներ, որոնք մտնում են իր հետաքրքրությունների շրջանակների մեջ **ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ**

ա. կարողանում է տալ առաջադրված թեմայի մանրամասն նկարագրությունը

բ. նկարագրությունը կատարում է մոդուլի շրջանակներում ձեռք բերված բառապաշարի հիման վրա

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է նկարի կամ տեքստի միջոցով, որոնց մեջ նկարագրված իրավիճակի շուրջ սովորողը պետք է վարի զրույց, կիրառելով նյութին համապատասխան բառապաշարը և կարծիք հայտնի իրավիճակի վերաբերյալ:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով: Ռեսուրս են հանդիսանում նկարը, տեքստը կամ ձայներիզը:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք՝ 12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Բացատրել իր տեսակետը քննարկվող թեմայի վերաբերյալ՝ ներկայացնելով դրա դրական և բացասական կողմերը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

ա. կարողանում է արտահայտել սեփական կարծիքը՝ հիմնվելով ընթերցված կամ ունկնդրած տեքստի վրա

բ. նշում է քննարկվող նյութի դրական և բացասական կողմերը և հիմնավորում դրանք

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է տեքստի միջոցով, որը ընթերցելուց կամ ունկնդրելուց հետո սովորողից կպահանջվի երկխոսություն վարել տեղում, որի ընթացքում սովորողը պետք է կարողանա արտահայտել սեփական կարծիքը և հիմնավորել այն:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով: Կիրառվում է գույգերով աշխատելու մեթոդը:

Ուսուցման երևչեսակորված ժամաքանակ

Գործնական պարապմունք՝ 12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՔ 3. Վերարտադրել կարդացած տեքստը կամ պատմվածքը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

ա. կարողանում է սահուն և կապակցված ներկայացնել կարդացած տեքստը կամ պատմվածքը՝ օգտագործելով մոդուլի շրջանակներում յուրացրած բառապաշարը

բ. կարողանում է պատասխանել տեքստի բովանդակությանն ուղղված հարցերին

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է տեքստի միջոցով և սովորողից կպահանջվի պատասխանել բովանդակությանն ուղղված հարցերին, վերարտադրել տեքստը:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՐՄՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի ընթացքում, երբ անց է կացվում տեքստի քննարկում: Ռեսուրս է հանդիսանում տեքստը:

Ուսուցման երևչեսակորված ժամաքանակ

Գործնական պարապմունք՝ 12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՔ 4. Գրել բնագավառին վերաբերող տարբեր թեմաների շուրջ պարզ տեքստեր՝ գուգադրելով և գնահատելով տարբեր աղբյուրներից քաղած տեղեկություններն ու փաստերը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

ա. առաջադրված թեմայի շուրջ գրում է ոչ մեծ ծավալի կապակցված տեքստ

բ. օգտագործում է մոդուլի շրջանակներում յուրացրած բառապաշարը և քերականական կառույցները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է առաջադրված թեմայի շուրջ սովորողի կողմից գրված է ոչ մեծ ծավալի կապակցված տեքստի միջոցով:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՐՄՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով:

Ուսուցման երևչեսակորված ժամաքանակ

Գործնական պարապմունք՝ 12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՔ 5. Գրել հիմնավոր հաշվետվություն կամ շարադրանք՝ ներկայացնելով տարբեր տեսակետների թեր և դեմ կողմերը և բացատրել դրանք

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

ա. գրում է հիմնավոր հաշվետվություն կամ շարադրանք՝ ներկայացնելով և բացատրելով որևէ տեսակետի թեր և դեմ կողմերը

բ. շարադրանքում թույլ է տալիս քերականական և ուղղագրական սխալների նվազագույն քանակ

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է որոշակի թեմայով հաշվետվության կամ շարադրանքի միջոցով, որի մեջ սովորողը արտահայտում է սեփական դիրքորոշումը և հիմնավորում այն համապատասխան փաստարկներով:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով:

ՈՒՍՈՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք՝ 12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6 . Գրել անձնական նամակներ՝ տրամադրելով նորություններ և արտահայտելով մտքեր ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՎՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

- ա. գրում է անձնական բնույթի նամակ առաջադրված թեմայով
- բ. նամակում արտահայտում է սեփական մտքերը
- գ. թույլ է տալիս ուղղագրական և քերականական սխալների նվազագույն քանակ

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է առաջադրված թեմայով անձնական բնույթի նամակի միջոցով, որի մեջ սովորողը արտահայտում է սեփական մտքերը՝ թույլ տալով ուղղագրական և քերականական սխալների նվազագույն քանակ:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով:

ՈՒՍՈՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք՝ 12 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԵՐԿԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՏԵՔՍՏԵՐԻ ԿԱԶՄՄԱՆ ԵՎ ՎԵՐԱՐՏԱԴՐՄԱՆ ԿԱՐԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՏԱՐ ԼԵԶՎՈՎ»

Սողուլի դասիչը՝ **ԹՐՄՊՄ 4-09-007**

Սողուլի նպատակն է՝

Սողուլի նպատակն է՝ զարգացնել ուսանողի բանավոր և գրավոր խոսքի հմտություններն այն չափով, որպեսզի վերջինս կարողանա տալ բարդ առարկաների և երևույթների պարզ և մանրամասն նկարագրություն, պատմել պատմվածքներ՝ անրադառնալով նաև ենթաթեմաներին, բերել փաստարկներ և օրինակներ, վարել առօրյա և գործնական ոլորտի զրույցներ և անկաշկանդ պատասխանել զրուցակցի դիտողություններին, գրել իր բնագավառին վերաբերող միջին բարդության տեքստեր՝ մասամբ ծավալելով տեսակետները, գրել անձնական բնույթի նամակներ՝ արտահայտելով/նկարագրելով զգացմունքներն ու շեշտելով իրադարձության նշանակությունը, մեկնաբանել նամակակցի հաղորդած նորություններն ու տեսակետները:

Ավարտելով այս մոդուլը ուսանողը կկարողանա վարել անձնական բնույթի զրույց, ներայացնել ընդհանուր թեմաներ ընդգրկող նյութեր, արտահայտել տեսակետներ, գրել մասնագիտական միջին բարդության տեքստեր, անձնական ոչ ծավալուն նամակներ, ինչպես նաև պատասխանել նմանատիպ նամակների:

Մոդուլի տևողությունը` 72 ժամ

Գործնական պարապմունք 72 ժամ

Մուտքային պահանջներ`

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի

«Հաղորդակցական տարրական կարողություններ երկրորդ օտար լեզվով» ԹՐՄՊՄ 4-09-005,

«Բանավոր և գրավոր հաղորդակցության հմտությունների կատարելագործում երկրորդ օտար

լեզվով» ԹՐՄՊՄ 4-09-006 մոդուլները:

Ուսումնառության արդյունքները`

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է`

1. ներկայացնի իր բնագավառի հաճախ հանդիպող թեմաների շուրջ կարճ նախօրոք պատրաստած նյութեր
2. շարադրի և վերարտադրի միջին բարդության տեքստի բովանդակություն
3. գրի միջին բարդության տեքստեր` մասամբ ծավալելով տեսակետներն ու դրանք հիմնավորելով լրացուցիչ կետերով ու համապատասխան օրինակներով
4. գրի նամակներ` արտահայտելով/նկարագրելով զգացմունքներն ու շեշտելով իրադարձության նշանակությունը

Գնահատման կարգը`

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Ներկայացնել կարճ նախապես պատրաստված նյութեր

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. կարողանում է ներկայացնել նախապես պատրաստված նյութը
- բ. ներկայացված նյութում առկա է մոդուլի շրջանակներում յուրացրած հատուկ բառապաշարը

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է սովորողի կողմից նախապես պատրաստված նյութով, որում նա արտահայտում է սեփական դիրքորոշումը և հիմնավորում է այն համապատասխան փաստարկներով: Կտրվեն ելույթի բովանդակությանը ուղղված հարցեր:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի ընթացքում:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք` 18 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Շարադրել և վերարտադրել միջին բարդության տեքստի բովանդակությունը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. կարողանում է սահուն և կապակցված ներկայացնել կարդացած միջին բարդության տեքստը` օգտագործելով մոդուլի շրջանակներում յուրացրած հատուկ բառապաշարը

- բ. կարողանում է թեմայի շուրջ վարել ոչ բարդ գրույց
- գ. սպառիչ պատասխանում է թեմայի շուրջ ծավալվող հարցերին
- դ. կարողանում է տալ սեփական հարցադրումները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է տեքստի միջոցով և սովորողից կպահանջվի սպառիչ պատասխանել բովանդակությանն ուղղված հարցերին, վերարտադրել միջին բարդության տեքստը նշելով մանրամասները:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի ընթացքում, երբ անց է կացվում տեքստի քննարկում: Ռեսուրս է հանդիսանում միջին բարդության տեքստը:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք՝ 18 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Գրել մասնագիտական թեմաների մասին միջին բարդության տեքստեր՝ մասամբ ծավալելով տեսակետներն ու դրանք հիմնավորելով լրացուցիչ կետերով ու համապատասխան օրինակներով

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. գրում է միջին բարդության տեքստ առաջադրված թեմայի վերաբերյալ
- բ. գրում է սեփական տեսակետները թեմայի վերաբերյալ դրանք հիմնավորելով լրացուցիչ կետերով ու համապատասխան օրինակներով

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է որոշակի թեմայով միջին բարդության տեքստի միջոցով, որի մեջ սովորողը արտահայտում է սեփական տեսակետները թեմայի վերաբերյալ դրանք հիմնավորելով լրացուցուցիչ կետերով ու համապատասխան օրինակներով:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի ընթացքում, երբ անց է կացվում տեքստի քննարկում: Ռեսուրս է հանդիսանում տեքստը:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք՝ 18 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Գրել նամակներ՝ արտահայտելով/նկարագրելով զգացմունքներն ու շեշտելով իրադարձության նշանակությունը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. գրում է նամակ առաջադրված թեմայով՝ արտահայտելով/նկարագրելով զգացմունքներն ու շեշտելով իրադարձության նշանակությունը
- բ. շարադրանքում թույլ է տալիս քերականական և ուղղագրական սխալների նվազագույն քանակ

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է առաջադրված թեմայով նամակի միջոցով, որի մեջ սովորողը արտահայտում է սեփական մտքերն ու զգացմունքները՝ շեշտելով իրադարձության նշանակությունը՝ թույլ տալով ուղղագրական և քերականական սխալների նվազագույն քանակ:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՐՄՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի ընթացքում:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք՝ 18 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒ, ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹՅՈՒՆ՝ ՄԱԿԱՐԴԱԿ 1»

Մոդուլի դասիչը՝ **ԹՐՄՊՄ 4-09-008**

Մոդուլի նպատակը՝

Այս մոդուլի նպատակն է՝ սովորողին տալ գործնական գիտելիքներ օտար լեզվի ընթերցանությունից, ինչը ներառում է հնչյունաբանական, բառապաշարային և քերականական գիտելիքներ, որոնք ձևավորում են ընթերցողական կարողություններ և հմտություններ օտար լեզվի դասընթացի առաջին փուլում՝ հիմնվելով ավագ դպրոցում ստացած գիտելիքների վրա:

Մոդուլի տևողությունը՝ **108 ժամ**

Գործնական պարապմունք **108 ժամ**

Մուտքային պահանջները՝

Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. ճիշտ առոգանությամբ և հնչերանգով կարդա նախօրոք նախապատրաստած ադապտացված ուսումնական տեքստ
2. ընկալի տեքստի ընդհանուր բովանդակությունը և վերարտադրի այն
3. թարգմանի ուսումնական և պարզ տեղեկատվական տեքստ բառարանի օգնությամբ
4. կռահի ուսումնական տեքստում հանդիպող անծանոթ բառերի իմաստները
5. կատարի բառային աշխատանք տրված տեքստի շրջանակներում

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Ճիշտ առոգանությամբ և հնչերանգով կարդալ նախօրոք նախապատրաստած ադապտացված ուսումնական տեքստ

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

ա. տեքստը կարդում է ճիշտ առոգանությամբ, շեշտադրումներով և սահուն

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողի ճիշտ առոգանությամբ, շեշտադրումներով և սահուն կարդալու կարողությունը կստուգվի ադապտացված ուսումնական տեքստի միջոցով, որը նա պետք է կարդա վերընշված պահանջներին համաձայն որոշակի արագությամբ /40-60 բառ րոպեում/

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՐՄՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքների միջոցով, դասավանդողի ընթերցման և ձայներիզի ունկնդրման օրինակով:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 22 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Ընկալել տեքստի ընդհանուր բովանդակությունը և վերարտադրել այն ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է պատասխանում տեքստի բովանդակությանն ուղղված հարցերին
- բ. ճիշտ է վերարտադրում տեքստի բովանդակությունը

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողի կողմից տեքստի ճիշտ ընկալումը կստուգվի տեքստի բովանդակությանը ուղղված հարցերի միջոցով: Վերարտադրության ընթացքում տեքստի առանցքային կետերը պետք է պահպանված լինեն:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքների միջոցով՝ դասագրքի օգտագործմամբ և հարց ու պատասխանի կիրառումով:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 22 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Թարգմանել ուսումնական և պարզ տեղեկատվական տեքստը բառարանի օգնությամբ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է թարգմանում հատվածներ ոչ դժվար տեղեկատվական տեքստերից
- բ. ճիշտ է ներկայացնում տեքստի ոճական առանձնահատկությունները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողի կողմից պարզ տեղեկատվական տեքստի թարգմանությունը կստուգվի գործնական պարապմունքի ժամանակ, որի ընթացքում ուսանողը պետք է ցուցաբերի իր բառարանից օգտվելու հնարությունները, ճիշտ ընտրելով տեքստի ոճին համապատասխան բառապաշարը, հոմանիշները և հակահիշները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով, երբ ուսանողին ներկայացվում է բառարանից օգտվելու ձևը և բառիմաստների ընտրության ճիշտ եղանակը:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 22 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Կռահել ուսումնական տեքստում հանդիպող անծանոթ բառերի իմաստները ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում տեքստի հիմնական բովանդակությունը 3-4 անծանոթ բառերի առկայության դեպքում.

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողի կողմից տեքստում անծանոթ բառերի ճիշտ ընկալումը կստուգվի անծանոթ պարզ տեքստի ուսուցման ժամանակ, երբ ուսանողը պետք է ցուցաբերի իր ունակությունը կռահել տեքստում եղած անծանոթ բառերի իմաստները ընդհանուր համատեքստից ելնելով:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով, երբ ուսանողին ներկայացվում է անծանոթ տեքստ ուսումնասիրության համար: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 22 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Կատարել բառային աշխատանք տրված ուսումնական տեքստի շրջանակներում:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՎՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

- ա. տրված բառերից ճիշտ է առանձնացնում հոմանիշ և հականիշ բառերը
- բ. ճիշտ է կատարում բառակազմական վերլուծություն /կառուցվածքային մակարդակում

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կտրվի ծանոթ ուսումնական տեքստ, որի շրջանակներում նա պետք է ներկայացնի ծանոթ բառապաշարը համապատասխան հոմանիշներով, հականիշներով և տվյալ բառի բառակազմական առանձնահատկություններով:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՐՄՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով, երբ ուսանողին հանձնարարվում է ծանոթ տեքստից առանձնացնել բառեր և կատարել այդ բառերի բառակազմական վերլուծությունը, ներկայացնել դրանց հոմանիշները և հականիշները և օգտագործել դրանք նախադասությունների մեջ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 20 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ` «ՕՏԱՐ ԼԵՁՈՒ, ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹՅՈՒՆ` ՄԱԿԱՐԴԱԿ 2»

Մոդուլի դասիչը` **ԹՐՄՊՄ 4-09-009**
Մոդուլի նպատակը`

Այս մոդուլի նպատակն է` զարգացնել սովորողների օտար լեզվով ընթերցելու հմտությունները հիմնվելով մակարդակ 1-ում ստացած գիտելիքների վրա, խորացնելով և ամրապնդելով դրանք:

Մոդուլի տևողությունը` **108 ժամ**

Գործնական պարապմունք 108 ժամ

Մուտքային պահանջները`

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի «Օտար լեզու, ընթերցանություն Մակարդակ 1» ԹՐՄՊՄ 4-09-008 մոդուլը:

Ուսումնառության արդյունքները`

- Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է`
- 1. կարդա միջին բարդության ուսումնական տեքստ ճիշտ առոգանությամբ և հնչերանգով
- 2. ընկալի միջին բարդության գեղարվեստական և տեղեկատվական տեքստի ընդհանուր բովանդակությունը և վերարտադրի այն
- 3. տեքստից առանձնացնի անհրաժեշտ ինֆորմացիան
- 4. ընկալի տեքստի կարևոր մանրամասները և մատնանշի առանցքային բառերը
- 5. կռահի ուսումնական տեքստում հանդիպող անծանոթ բառերի իմաստները
- 6. կատարի բառային աշխատանք տրված ուսումնական տեքստի շրջանակներում:

Գնահատման կարգը`

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարդալ միջին բարդության ուսումնական տեքստ ճիշտ առոգանությամբ և հնչեբանգով:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

ա. ճիշտ առոգանությամբ, շեշտադրումներով և սահուն կարդում է տեքստը

ԳՆԱԳԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողի ճիշտ առոգանությամբ, շեշտադրումներով և սահուն կարդալու կարողությունը կստուգվի միջին բարդության ուսումնական տեքստի միջոցով, որը նա պետք է կարդա վերընշված պահանջներին համաձայն որոշակի արագությամբ /60-80 բառ րոպեում/

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքների միջոցով, դասավանդողի ընթերցման և ձայներիզի ունկնդրման օրինակով:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 20 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Ընկալել միջին բարդության գեղարվեստական և տեղեկատվական տեքստի ընդհանուր բովանդակությունը և վերարտադրի այն:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է պատասխանում տեքստի ընդհանուր բովանդակությանն ուղղված հարցերին
- բ. համապատասխան բառապաշար է օգտագործում տեքստի խնդիրների շուրջ խոսելիս
- գ. տեքստի խնդիրները քննարկելիս ճիշտ է կիրառում միջին բարդության քերականական կառույցները

ԳՆԱԳԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Տեքստի ընկալումը ստուգվում է տեքստին ուղղված հարցերի միջոցով: Սովորողը պետք է պատասխանի հարցերին, օգտագործելով համապատասխան բառապաշար և ճիշտ կիրառի միջին բարդության քերականական կառույցները:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով, երբ ուսանողին ներկայացվում է միջին բարդության գեղարվեստական և տեղեկատվական տեքստ, որը նա պետք է կարդա և վերարտադրի նախնական նախապատրաստումից հետո:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 18 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Տեքստից առանձնացնել անհրաժեշտ ինֆորմացիան:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ընտրում տեքստից անհրաժեշտ տեղեկություններ որոշակի թեմայով
- բ. կարողանում է ճիշտ ներկայացնել տեքստից քաղած տեղեկությունները

ԳՆԱԳԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կտրվի տեղեկատվական տեքստ, որը նա պետք է կարդա և առանձնացնի նախօրոք նշված ինֆորմացիան և վերարտադրի դրա կարևորագույն կետերը:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով, երբ լսարանում ուսանողը սովորում է տեքստից ինֆորմացիա առանձնացնելու եղանակը և դրա ներկայացնելու ճիշտ ձևը:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք

18 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Ընկալել տեքստի կարևոր մանրամասները և մատնանշել առանցքային բառերը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ընտրում տեքստից կարևոր մանրամասները.
- բ. ճիշտ է ընտրում տեքստից առանցքային բառերը վերլուծության և վերարտադրության նպատակով

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կտրվի տեքստ և կհանձնարարվի առանձնացնել դրանից որոշակի առանցքային բառեր, որոնք հեշտացնում են տեքստի իմաստի ընկալումը և որոնց միջոցով նա կկարողանա վերարտադրել տեքստի բովանդակությունը:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով, երբ սովորողին ներկայացվում է տեքստ և տրվում է որոշակի հանձնարարություն՝ առանձնացնել առանցքային բառերը, որոնք օգնում են տեքստի իմաստի ընկալմանը և վերարտադրությանը:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունքներ՝ 18 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Կռահել ուսումնական տեքստում հանդիպող անծանոթ բառերի իմաստները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում տեքստի հիմնական բովանդակությունը 4-6 անծանոթ բառերի առկայության դեպքում

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կներկայացվի ուսումնական տեքստ 4-6 անծանոթ բառերով և կպահանջվի այն վերարտադրել սեփական ընկալմամբ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով, երբ սովորողին ներկայացվում է ուսումնական տեքստ և կիրառվում է հարց ու պատասխանի միջոցը:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 18 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6. Կատարել բառային աշխատանք տրված ուսումնական տեքստի շրջանակներում:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. տեքստի առանցքային բառերը ճիշտ է փոխարինում համապատասխան հոմանիշներով և կարողանում է տալ այդ բառերի հակառակները.
- բ. ճիշտ է ներկայացնում տեքստի բազմիմաստ բառերի տարբեր իմաստները.
- գ. ճիշտ է կատարում բառակազմական վերլուծություն /կառուցվածքա-իմաստային մակարդակում/:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կներկայացվի ուսումնական տեքստ և կպահանջվի առանցքային բառերը փոխարինել համապատասխան հոմանիշներով և տալ դրանց հակառակները, ինչպես նաև ներկայացնել բազմիմաստ բառերի իմաստները և կատարել բառակազմական վերլուծություն:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով, որի ընթացքում սովորողին ներկայացվում է ուսումնական տեքստ և կիրառվում է բառակապակցություններ և նախադասություններ կազմելու միջոցը:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 16 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ՕՏԱՐ ԼԵՁՈՒ, ԸՆԹԵՐԳԱՆՈՒԹՅՈՒՆ՝ ՄԱԿԱՐԴԱԿ 3»

Մոդուլի դասիչը՝ **ԹՐՄՊՄ 4-09-010**

Մոդուլի նպատակը՝

Այս մոդուլի նպատակն է՝ զարգացնել սովորողների օտար լեզվով ընթերցելու հմտությունները հիմնվելով մակարդակ 1-2-ում ստացած գիտելիքների վրա, խորացնելով և ամրապնդելով դրանք:

Մոդուլի տևողությունը՝ **108 ժամ**

Գործնական պարապմունք 108 ժամ

Մուտքային պահանջները՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի «Օտար լեզու, Ընթերցանության՝ Մակարդակ `1» ԹՐՄՊՄ 4-09-008, «Օտար լեզու, ընթերցանություն՝ Մակարդակ 2» ԹՐՄՊՄ 4-09-009 մոդուլները:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. կարդա և ընկալի միջին բարդության ուսումնական, գեղարվեստական և
2. տեղեկատվական տեքստի ընդհանուր բովանդակությունը և վերարտադրի այն.
3. լսարանից դուրս ինքնուրույն կարդա և հասկանա ծավալուն միջին բարդության գրականություն և հակիրճ վերարտադրի բովանդակությունը.
4. քննարկի ընթերցած գեղարվեստական տեքստի բովանդակությունը և բնութագրի գլխավոր գործող անձանց.
5. տրամաբանական հաջորդականությամբ դասավորի ընթերցած նյութը

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարդալ միջին բարդության ուսումնական, գեղարվեստական և տեղեկատվական տեքստի ընդհանուր բովանդակությունը և վերարտադրել այն:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է պատասխանում տարբեր բնագավառների տեքստերի բովանդակությանն ուղղված հարցերին.
- բ. ճիշտ է ներկայացնում միջին բարդության ուսումնական, գեղարվեստական և տեղեկատվական ցանկացած տեքստ իրեն հատուկ բառապաշարով

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կներկայացվի միջին բարդության ուսումնական, գեղարվեստական և տեղեկատվական տեքստ և կպահանջվի պատասխանել բովանդակությանն ուղղված հարցերին և վերարտադրել այն իրեն հատուկ բառապաշարով:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով, որի ընթացքում սովորողին ներկայացվում է ուսումնական, գեղարվեստական և տեղեկատվական տեքստ և կիրառվում է հարց ու պատասխանի միջոցը և ինտերակտիվ մեթոդ /Կլաստերի մեթոդ/

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 26 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Ինքնուրույն կարդալ և հասկանալ ծավալուն միջին բարդության գրականություն և հակիրճ վերարտադրել բովանդակությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. կարողանում է ճիշտ կազմել ինքնուրույն կարդացած տեքստի սեղմ բովանդակությունը
- բ. ճիշտ է վերարտադրում ընթերցած տեքստի բովանդակությունը իր համապատասխան բառապաշարով և քերականական կառույցներով

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողի կողմից լսարանից դուրս տնային ընթերցանության տեքստի ընկալումը կստուգվի նրա կողմից ներկայացված համառոտ վերարտադրության միջոցով, որի ժամանակ նա կօգտագործի համապատասխան բառապաշար և քերականական կառույցներ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է վերարտադրության միջոցով: Ռեսուրս է հանդիսանում սովորողին տրված գեղարվեստական գրականությունը:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունքներ` 28 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Քննարկել ընթերցած գեղարվեստական տեքստի բովանդակությունը և բնութագրել գլխավոր գործող անձանց

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. ճիշտ է պատասխանում տեքստի բովանդակությանն ուղղված հարցերին
- բ. ճիշտ է բնութագրում տեքստի գործող անձանց, կարողանում է քննարկել և կարծիք հայտնել նրանց գործողությունների ու բնավորության գծերի մասին

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կներկայացվի գեղարվեստական տեքստ, որի բովանդակության հիման վրա նա պետք է նկարագրի կերպարները և ներկայացնի իր սեփական կարծիքը, օգտագործելով տեքստի ակտիվ բառապաշարը:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով, որի ընթացքում կիրառվում է հարց ու պատասխանի միջոցը: Ռեսուրս է հանդիսանում գեղարվեստական տեքստը:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 28 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Տրամաբանական հաջորդականությամբ դասավորել ընթերցած նյութը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. տրամաբանական հաջորդականությամբ է դասավորում ընթերցած տեքստի հատվածները
- բ. ճիշտ հաջորդականությամբ է դասավորում տեքստի խառնված նախադասությունները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կներկայացվի բաշխման նյութ, որը տրամաբանորեն խախտված է, և կհանձնարարվի վերադասավորել այն տրամաբանական հաջորդականությամբ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով: Ռեսուրս է հանդիսանում բաշխման նյութը, որը կիրառվում է Ջիգսո մեթոդով:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 26 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ` «ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒ, ԸՆԹԵՐԳԱՆՈՒԹՅՈՒՆ` ՄԱԿԱՐԴԱԿ 4»

Սողուլի դասիչը` **ԹՐՄՊՄ 4-09-011**
Սողուլի նպատակը`

Այս մոդուլի նպատակն է` զարգացնել սովորողների օտար լեզվով ընթերցելու հմտությունները` հիմնվելով 1-3 մակարդակներում ստացած գիտելիքների վրա, խորացնելով և ամրապնդելով դրանք:

Սողուլի տևողությունը` **108 ժամ**

Գործնական պարապմունք 108 ժամ

Մուտքային պահանջները`

Այս մոդուլին ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի «Օտար լեզու, ընթերցանություն` Մակարդակ 1» ԹՐՄՊՄ 4-09-008, «Օտար լեզու, ընթերցանություն` Մակարդակ 2» ԹՐՄՊՄ 4-09-009, «Օտար լեզու, ընթերցանություն` Մակարդակ 3» ԹՐՄՊՄ 4-09-010 մոդուլները:

Ուսումնառության արդյունքները`

Այս մոդուլին ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. մտքում կարդա և առանց թարգմանության հասկանա միջին բարդության բնագիր տեքստ.
2. արտահայտիչ կարդա ծանոթ բնագիր տեքստ
3. բառարանի օգնությամբ ճիշտ թարգմանի գրական կամ հասարակական-քաղաքական բնույթի տեքստեր
4. լսարանից դուրս ինքնուրույն կարդա և հասկանա ծավալուն միջին բարդության գրականություն և հակիրճ վերարտադրի բովանդակությունը
5. քննարկի ընթերցած տեքստի բովանդակությունը և բնութագրի գլխավոր գործող անձանց

Գնահատման կարգը`

Սողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարդալ մտքում և առանց թարգմանության հասկանալ միջին բարդության բնագիր տեքստ

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. ճիշտ է պատասխանում ընթերցած բնագիր տեքստի բովանդակությանն ուղղված հարցերին

բ. ճիշտ է վերարտադրում ընթերցած բնագիր տեքստի բովանդակությունը՝ նշելով մանրամասները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կներկայացվի բնագիր տեքստ և կպահանջվի պատասխանել բովանդակությանն ուղղված հարցերին, վերարտադրել բնագիր տեքստը, նշելով մանրամասները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի ընթացքում, երբ անց է կացվում տեքստի քննարկում: Ռեսուրս է հանդիսանում բնագիր տեքստը:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 18 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Արտահայտիչ կարողալ ծանոթ բնագիր տեքստը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. սահուն և հստակ առոգանությամբ կարդում է ծանոթ բնագիր տեքստը
- բ. ճիշտ է կիրառում բառային և տրամաբանական շեշտերը

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կներկայացվի ծանոթ բնագիր տեքստ և կպահանջվի կարդալ այն սահուն և հստակ առոգանությամբ, կիրառելով բառային և տրամաբանական շեշտերը:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի ընթացքում, երբ ստուգվում է սովորողի սահուն և արտահայտիչ կարողալու հմտությունը: Ռեսուրս է հանդիսանում ծանոթ բնագիր տեքստը:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք՝ 18 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Բառարանի օգնությամբ ճիշտ թարգմանել գրական կամ հասարակական-քաղաքական բնույթի տեքստեր

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է թարգմանում գրական կամ հասարակական-քաղաքական բնույթի տեքստեր
- բ. ճիշտ է փոխանցում տարբեր տեքստերի ոճական առանձնահատկությունները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կներկայացվի գրական կամ հասարակական-քաղաքական բնույթի տեքստ և կպահանջվի ճիշտ թարգմանել այն, պահպանելով տեքստերի ոճական առանձնահատկությունները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի ընթացքում, երբ ստուգվում է սովորողի՝ բառարանից օգտվելու և տեքստի ոճը պահպանելու հմտությունը:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 18 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Ինքնուրույն կարողալ և հասկանալ ծավալուն միջին բարդության գրականություն և հակիրճ վերարտադրել բովանդակությունը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. կարողանում է ճիշտ կազմել անհատական ընթերցանության տեքստի սեղմ ամփոփագիրը

- բ. ճիշտ է ներկայացնում ընթերցած տեքստը իր համապատասխան բառապաշարով և քերականական կառույցներով

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողի կողմից լսարանից դուրս անհատական ընթերցանության տեքստի ընկալումը կստուգվի նրա կողմից ներկայացված համառոտ վերարտադրության միջոցով, որի ժամանակ նա կօգտագործի համապատասխան բառապաշար և քերականական կառույցներ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի ժամանակ վերարտադրության միջոցով: Ռեսուրս է հանդիսանում սովորողի ընտրած գեղարվեստական գրականությունը:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք՝ 18 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Քննարկել ընթերցած տեքստի բովանդակությունը և բնութագրել գլխավոր գործող անձանց

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ պատասխանում է տեքստի բովանդակությանն ուղղված հարցերին
- բ. ճիշտ է բնութագրում տեքստի գործող անձանց և կարողանում է քննարկել և կարծիք հայտնել իրենց գործողությունների և բնավորության գծերի մասին

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կներկայացվի տեքստ և կպահանջվի առանձնացնել գլխավոր գործող անձանց, նրան բնավորությունն ու գորխողությունները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով, երբ տրված տեքստը քննարկվում է և ենթարկվում վերլուծության:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք՝ 18 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6. Կատարել բառային աշխատանք տրված տեքստի շրջանակներում

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. տեքստում ճիշտ է առանձնացնում և վերլուծում հոմանիշության, բազմիմաստության, համանունության և հակառակության երևույթները
- բ. ճիշտ է կատարում բառակազմական վերլուծություն

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կներկայացվի տեքստ և կպահանջվի առանձնացնել հոմանիշ, հակառակ, համանուն և բազմիմաստ բառերը և կատարել դրանց բառակազմական վերլուծությունը:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով, երբ տրված տեքստի վրա կատարվում է բառակազմական վերլուծություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք՝ 18 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԳՐԱՎՈՐ ԽՈՍՔ. ՄԱԿԱՐԴԱԿ 1»

**Սողուլի դասիչը՝
Սողուլի նպատակը՝**

ԹՐՄՊՄ 4-09-012

Սողուլի նպատակն է՝ սովորողի մոտ ձևավորել օտար լեզվով գրավոր հաղորդակցման (իրեն հետաքրքրող ծանոթ թեմաներով կապակցված տեքստեր գրելու, ձևաթուղթ, հարցաթերթիկ լրացնելու, համառոտ ինքնակենսագրություն, անձնական բնույթի պարզ մամակներ գրելու և դրանց պատասխանելու, գրավոր թարգմանություններ կատարելու) կարողություններ:

Սողուլի տևողությունը՝ 72 ժամ

Գործնական պարապմունք 72 ժամ

Մուտքային պահանջներ՝ Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:

Ուսումնառության արդյունքները

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. գրի կապակցված տեքստեր իրեն հետաքրքրող ծանոթ թեմաներով՝ մասամբ ներկայացնելով սեփական մտքերը
2. լրացնի ձևաթուղթ, հարցաթերթիկ, գրի համառոտ ինքնակենսագրություն՝ ընդգրկելով տվյալներ նաև իր հետաքրքրությունների և նախասիրությունների մասին
3. գրի անձնական բնույթի պարզ մամակներ և պատասխանի դրանց՝ ընդգծելով իր համար էական իրադարձությունները և պահպանելով լեզվակիր ժողովրդին բնորոշ գրավոր խոսքի ընդունված ձևերը
4. օտար լեզվից մայրենի լեզու և հակառակը գրավոր թարգմանի ուսումնասիրվող թեմաներին վերաբերող պարզ տեքստեր՝ օգտագործելով երկլեզու բառարաններ

Գնահատման կարգը՝

Սողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1.Գրել կապակցված տեքստեր հետաքրքրող ծանոթ թեմաներով՝ մասամբ ներկայացնելով սեփական մտքերը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. գրում է փոքր ծավալի (100-120 բառ) տեքստ առաջադրված թեմայով՝ մասամբ ներկայացնելով սեփական մտքերը
- բ. կառուցում է քերականորեն ճիշտ նախադասություններ

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացնելու համար սովորողին առաջարկվում է գրել փոքր ծավալի տեքստ առաջադրված թեմայով՝ ներկայացնելով իր մտքերը և կառուցել քերականորեն ճիշտ նախադասություններ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է գործնական պարապմունքի միջոցով: Ռեսուրս է հանդիսանում առաջադրված թեման::

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 18 ժամ

**ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Լրացնել ձևաթուղթ, հարցաթերթիկ, գրել համառոտ ինքնակենսագրություն՝
ընդգրկելով տվյալներ նաև հետաքրքրությունների և նախասիրությունների
մասին**

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է լրացնում առաջադրված հարցաթերթիկը կամ ձևաթուղթը
- բ. շարադրանքում արտահայտում է նաև իր հետաքրքրությունները և
նախասիրությունները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացնելու համար սովորողին առաջարկվում է լրացնել հարցաթերթիկը կամ ձևաթուղթը և արտահայտել իրենց հետաքրքրություններն ու նախասիրությունները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է գործնական պարապմունքի միջոցով: Ռեսուրս է հանդիսանում առաջադրված թեման:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 18 ժամ

**ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Գրել անձնական բնույթի պարզ նամակներ և պատասխանել դրանց՝ ընդգծելով
էական իրադարձությունները և պահպանելով լեզվակիր ժողովրդին բնորոշ
գրավոր խոսքի ընդունված ձևերը**

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. գրում է նամակ առաջադրված թեմայով և պատասխանում է առաջադրված նամակին
- բ. պահպանում է լեզվակիր ժողովրդին բնորոշ գրավոր խոսքի ընդունված ձևերը

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացնելու համար սովորողից պահանջվում է գրել անձնական բնույթի պարզ նամակներ առաջադրված թեմայով՝ պահպանելով լեզվակիր ժողովրդին բնորոշ գրավոր խոսքի ընդունված ձևերը:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է գործնական պարապմունքի ժամանակ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 18 ժամ

**ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Օտար լեզվից մայրենի լեզու և հակառակը գրավոր թարգմանել ուսումնասիրվող
թեմաներին վերաբերող տեքստեր՝ օգտագործելով երկլեզու բառարաններ**

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. գրավոր թարգմանում է տեքստեր ուսումնասիրվող թեմաների շուրջ օտար լեզվից
մայրենի լեզու և հակառակը
- բ. երկլեզու բառարաններից ճիշտ է ընտրում անհրաժեշտ բառերի համարժեքները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացնելու համար սովորողին տրվում է տեքստ և պահանջվում է կատարել գրավոր թարգմանություն օտար լեզվից մայրենի լեզու և հակառակը՝ օգտագործելով երկլեզու բառարաններ և ճիշտ ընտրել անհրաժեշտ բառերի համարժեքները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է գործնական պարապմունքի ժամանակ: Ռեսուրս է հանդիսանում տեքստը և բառարանը:

Ուսուցման երևչեսակորված ժամաքանակ

Գործնական պարապմունք 18 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ ` «ԳՐԱՎՈՐ ԽՈՍՔ. ՄԱԿԱՐԴԱԿ 2»

Սողուլի դասիչը` **ԹՐՄՊՄ 4-09-013**
Սողուլի նյատակն է`

Սողուլի նյատակն է` սովորողի մոտ զարգացնել օտար լեզվով գրավոր հաղորդակցման (զանազան թեմաների շուրջ պարզ տեքստեր անձնական կամ գործնական բնույթի նամակներ գրելու և դրանց պատասխանելու, գրավոր թարգմանություններ կատարելու) հմտություններ:

Սողուլի տևողությունը` **72 ժամ**

Գործնական պարապմանք **72 ժամ**

Մուտքային պահանջներ`

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի«Գրավոր խոսք. Մակարդակ 1» ԹՐՄՊՄ 4-09-012 մոդուլը

Ուսումնառության արդյունքները`

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է`

1. գրի հստակ, սահուն և լավ կառուցված միջին բարդության տեքստ` կիրառելով տեքստի կառուցման կաղապարներ, կապեր և կապական միջոցներ
2. գրի անձնական և գործնական բնույթի նամակներ` մեկնաբանելով և հիմնավորելով որևէ բան` օգտագործելով ուսումնասիրվող լեզվին բնորոշ նամակագրության կանոնները
3. օտար լեզվից մայրենի լեզու և հակառակը գրավոր թարգմանի ուսումնասիրվող թեմաներին վերաբերող միջին բարդության տեքստ` օգտագործելով միալեզու և երկլեզու բառարաններ

Գնահատման կարգը`

Սողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1.Գրել հստակ, սահուն և լավ կառուցված միջին բարդության տեքստ` կիրառելով տեքստի կառուցման կաղապարներ, կապեր և կապական միջոցներ

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. առաջադրված թեմայի շուրջ գրում է ոչ մեծ ծավալի (120-150 բառ) միջին բարդության տեքստ
- բ. տեքստը լավ կառուցված է և կապակցված է

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվում է տեքստի միջոցով: Սովորողից պահանջվում է կառուցել միջին բարդության տեքստ առաջադրված թեմայի շուրջ, որտեղ սովորողից կպահանջվի կիրառել կառուցման կաղապարներ, կապեր և կապակցման միջոցներ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է գործնական պարապմունքի ժամանակ:

Ուսուցման երևույթի անհատական փաստաթուղթ

Գործնական պարապմունք 24 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Գրել անձնական և գործնական բնույթի նամակներ՝ մեկնաբանելով և հիմնավորելով որևէ բան, օգտագործելով ուսումնասիրվող լեզվին բնորոշ նամակագրության կանոնները

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. քերականորեն ճիշտ և կապակցված գրում է անձնական կամ գործնական բնույթի նամակ առաջադրված թեմայով
- բ. նամակում արտահայտում է սեփական մտքերը և հիմնավորում դրանք
- գ. նամակում պահպանված են ուսումնասիրվող լեզվին բնորոշ նամակագրության կանոնները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին հանձնարարվում է գրել անձնական կամ գործնական բնույթի քերականորեն ճիշտ կապակցված նամակ, արտահայտելով սեփական մտքերը և հիմնավորելով դրանք: Պահանջվում է նաև պահպանել նամակագրության կանոնները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Ուսուցումն իրականացվում է գործնական պարապմունքի պարապմունքի միջոցով:

Ուսուցման երևույթի անհատական փաստաթուղթ

Գործնական պարապմունք 24 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Օտար լեզվից մայրենի լեզու և հակառակը գրավոր թարգմանել ուսումնասիրվող թեմաներին վերաբերող միջին բարդության տեքստեր օգտագործելով միալեզու և երկլեզու բառարաններ

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. օտար լեզվից մայրենի լեզու և հակառակը գրավոր թարգմանում է ուսումնասիրվող թեմաներին վերաբերող տեքստեր
- բ. ճիշտ է օգտվում միալեզու և երկլեզու բառարաններից

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է գրավոր թարգմանության միջոցով՝ օտար լեզվից մայրենի լեզու և հակառակը՝ օգտագործելով միալեզու և երկլեզու բառարաններ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է գործնական պարապմունքի միջոցով:

Ուսուցման երևույթի անհատական փաստաթուղթ

Գործնական պարապմունք 24 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԳՐԱՎՈՐ ԽՈՍՔ. ՄԱԿԱՐԴԱԿ 3»

Մոդուլի դասիչը՝ **ԹՐՄՊՄ 4-09-014**

Մոդուլի նպատակը

Մոդուլի նպատակն է՝ սովորողի մոտ ամրապնդել և զարգացնել օտար լեզվով գրավոր հաղորդակցման (դիմում - հայտ լրացնելու, զանազան թեմաների շուրջ միջին բարդության տեքստեր, գործնական բնույթի նամակներ գրելու և դրանց պատասխանելու, գրավոր թարգմանություններ կատարելու) հմտություններ:

Մոդուլի տևողությունը՝ 72 ժամ

Գործնական պարապմունք 72 ժամ

Մուտքային պահանջներ՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի «Գրավոր խոսք. Մակարդակ 2» ԹՐՄՊՄ 4-09-013 մոդուլը:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. լրացնի դիմում հայտ ներկայացնելով նաև իր գործունեությունը՝ հիմնավորելով իր թեկնածության առավելությունները
2. վարի գործնական նամակագրություն՝ օգտագործելով ուսումնասիրվող լեզվում նամակագրության տարբեր տիպերին բնորոշ լեզվական միջոցները
3. գրի կապակցված տեքստ՝ լիարժեք օգտագործելով տեքստի կառուցման տարբեր կաղապարներ, ինչպես նաև բազմազան կապեր և կապակցման միջոցներ
4. օտար լեզվից մայրենի լեզու և հակառակը գրավոր թարգմանի միջին բարդության տեքստեր՝ օգտագործելով այնպիսի հնարներ, ինչպիսիք են փոխակերպումը, տեղափոխումը, լրացումը և այլն

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Լրացնել դիմում հայտ ներկայացնելով նաև սեփական գործունեությունը՝

հիմնավորելով իր առավելությունները

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է լրացնում առաջադրված դիմում հայտը
- բ. նշում է իր գործունեությունը, հիմնավորելով իր առավելությունները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին տրվում է դիմում հայտի ձև և պահանջվում է ճիշտ լրացնել այն՝ նշելով իր գործունեությունը և հիմնավորելով իր առավելությունները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ՝

Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է գործնական պարապմունքի ժամանակ:

ՈՒՍՈՆՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 18 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Գրել գործնական նամակներ՝ օգտագործելով նամակների տարբեր տեսակները և ուսումնասիրվող լեզվում նամակագրության տարբեր տիպերին բնորոշ լեզվական միջոցները

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. գրում է նամակ առաջադրված թեմայով
- բ. ճիշտ է օգտագործում ուսումնասիրվող լեզվում նամակագրության տարբեր տիպերին բնորոշ լեզվական միջոցները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողից պահանջվում է գրել գործնական նամակ՝ օգտագործելով ուսումնասիրվող լեզվում նամակագրության տարբեր տիպերին բնորոշ լեզվական միջոցներ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Ուսուցումն իրականացվում է գործնական պարապմունքի միջոցով:

Ուսուցման երևչեսակորված ժամաքանակ

Գործնական պարապմունք 18 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Գրել կապակցված տեքստ՝ լիարժեք օգտագործելով տեքստի կառուցման տարբեր կաղապարները, ինչպես նաև բազմազան կապերը և կապակցման միջոցները
ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. գրում է տեքստ առաջադրված թեմայի վերաբերյալ
- բ. տեքստը կապակցված է, լիարժեք օգտագործված են տեքստի կառուցման տարբեր կաղապարներ և կապակցման միջոցներ

ԳՆԱԳԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողից պահանջվում է գրել կապակցված տեքստ՝ օգտագործելով տեքստի կառուցման տարբեր կաղապարները և կապակցման միջոցները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Ուսուցումն իրականացվում է գործնական պարապմունքի միջոցով:

Ուսուցման երևչեսակորված ժամաքանակ

Գործնական պարապմունք 18 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Օտար լեզվից մայրենի լեզու և հակառակը գրավոր թարգմանել միջին բարդության տեքստեր՝ օգտագործելով այնպիսի հնարներ, ինչպիսիք են փոխակերպումը, տեղափոխումը, լրացումը և այլն

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. թարգմանում է տեքստեր ուսումնասիրվող թեմաների շուրջ օտար լեզվից մայրենի լեզու և հակառակը
- բ. օգտագործում է այնպիսի հնարներ, ինչպիսիք են փոխակերպումը, տեղափոխումը, լրացումը և այլն:

ԳՆԱԳԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացնելու համար սովորողին տրվում է տեքստ և պահանջվում թարգմանել օտար լեզվից մայրենի լեզու և հակառակը՝ օգտագործելով այնպիսի հնարներ, ինչպիսիք են փոխակերպումը, տեղափոխումը և լրացումը:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է գործնական աշխատանքի միջոցով: Դասավանդման համար անհրաժեշտ են մասնագիտական ուսումնական գրականություն, բառարան:

Ուսուցման երևչեսակորված ժամաքանակ

Գործնական պարապմունք 18 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԳՐԱՎՈՐ ԽՈՍՔ ՄԱԿԱՐԴԱԿ 4»

Մոդուլի դասիչը՝ **ԹՐՄՊՄ 4-09-015**

Մոդուլի նպատակը՝

Մոդուլի նպատակն է՝ սովորողի մոտ ամրապնդել և զարգացնել օտար լեզվով գրավոր հաղորդակցման (մասնագիտական թեմաների շուրջ միջին բարդության տեքստեր, գործնական բնույթի նամակներ գրելու և դրանց պատասխանելու, կարդացածը և/կամ լսածը

ռեֆերատի տեսքով շարադրելու, գրավոր մասնագիտական տեքստերի թարգմանություններ կատարելու) հմտություններ:

Մոդուլի տևողությունը` 72 ժամ

Գործնական պարապմունք 72 ժամ

Մուտքային պահանջներ`

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի «Գրավոր խոսք. Մակարդակ 3» ԹՐՄՊՄ 4-09-014 մոդուլը:

Ուսումնառության արդյունքները`

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է`

1. գրավոր շարադրի կարդացածը և/կամ լսածը թեզիսի, ռեֆերատի կամ ամփոփագրի ձևով
2. գրի հստակ և կապակցված միջին բարդության մասնագիտական տեքստ համապատասխան ոճով` օգտագործելով ուսումնասիրվող լեզվին բնորոշ կաղապարները
3. օտար լեզվից մայրենի լեզու և հակառակը գրավոր թարգմանի միջին բարդության մասնագիտական տեքստեր` հաղթահարելով այնպիսի դժվարություններ, ինչպիսիք են համարժեք բառապաշարի բացակայությունը մայրենի լեզվում

Գնահատման կարգը`

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Գրավոր շարադրել կարդացածը և/կամ լսածը թեզիսի, ռեֆերատի կամ ամփոփագրի ձևով

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. գրագետ գրում է ռեֆերատ, թեզիս կամ ամփոփագիր առաջադրված թեմայի շուրջ
- բ. շարադրանքում մտքերը կապակցված են

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվում է կարդացած տեքստի միջոցով: Սովորողից պահանջվում է գրել ռեֆերատ, թեզիս կամ ամփոփագիր` արտահայտելով կապակցված մտքեր:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցանումը կատարվելու է գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան գրականություն:

ՈւՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 24 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Գրել հստակ և կապակցված մասնագիտական միջին բարդության տեքստ`

համապատասխան ոճով` օգտագործելով ուսումնասիրվող լեզվին բնորոշ կաղապարները

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. գրում է բնագավառին վերաբերող բարդ տեքստ մոդուլի շրջանակներում յուրացրած բառապաշարով և ուսումնասիրվող լեզվին բնորոշ քերականական կառույցներով
- բ. տեքստն ունի համապատասխան ոճ և տրամաբանական հաջորդականություն

ԳՆԱԴԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվում է տեքստի միջոցով: Սովորողից պահանջվում է գրել բնագավառին վերաբերող բարդ տեքստ՝ յուրացրած բառապաշարով և քերականական կառույցներով: Պահանջվում է տեքստին տալ համապատասխան ոճ և հաջորդական տրամաբանություն:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցանումը կատարվելու է գործնական ուսուցման միջոցով:

Ուսուցման երևչեսակորված ժամաքանակ

Գործնական պարապմունք 24 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Օտար լեզվից մայրենի լեզու և հակառակը գրավոր թարգմանել միջին բարդության մասնագիտական տեքստեր՝ հաղթահարելով այնպիսի դժվարություններ, ինչպիսիք են համարժեք բառապաշարի բացակայությունը մայրենի լեզվում ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՎՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. թարգմանում է տեքստեր ուսումնասիրվող թեմաների շուրջ օտար լեզվից մայրենի լեզու և հակառակը
- բ. կարողանում է մայրենի լեզվում բացակայող օտար լեզվի բառերը թարգմանել համապատասխան համարժեքներով:

ԳՆԱԴԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքը համարվում է յուրացված, եթե ուսանողը թարգմանում է տեքստեր՝ մայրենի լեզվում բացակայող օտար լեզվի բառերը համապատասխան համարժեքներով փոխարինելու միջոցով:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցանումը կատարվելու է գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական ձեռնարկներ, բառարան:

Ուսուցման երևչեսակորված ժամաքանակ

Գործնական պարապմունք 24 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԲԱՆԱՎՈՐ ԽՈՍՔ. ՄԱԿԱՐԴԱԿ 1»

Սողուլի դասիչը՝ **ԹՐՄՊՄ 4-09-016**

Սողուլի նպատակը՝

Սողուլի նպատակն է՝ սովորողների մոտ զարգացնել օտար լեզվով բանավոր հաղորդակցման հմտություններ՝ մենախոսություն և երկխոսություն վարելու կանոնները ըստ երկխոսության կոնկրետ տեսակի, կոնկրետ իրադրության, ինչպես նաև լեզվական և ոչ լեզվական միջոցների կիրառման՝ հաշվի առնելով զրուցակցի սոցիալական կարգավիճակը, լեզվական և վարքի հանրամշակութային նորմերը, խոսքի ռիթմիկ-ինչերանգային համապատասխանությունը երկխոսության հաղորդակցական նպատակներին և այլն:

Սողուլի տևողությունը՝ **72 ժամ**

Գործնական պարապմունք **72 ժամ**

Մուտքային պահանջները՝

Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. հասկանա դասախոսի կամ մեկ այլ անձի խոսքը անմիջական հաղորդակցության ժամանակ կամ ձայնագրության մեջ ծանոթ բառապաշարի և քերականության սահմաններում
2. կառուցի բանավոր կապակցված խոսք՝ նկարագրելով մարդկանց, իրեր, երևույթներ, իրադարձություններ, սեփական հույզերը կամ զգացումները՝ անհրաժեշտության դեպքում օգտվելով նկարներից, բանալի-բառերից և այլն
3. ներկայացնի ընթերցած ծավալուն նյութի հակիրճ բովանդակությունը և առանձնացնի կարևոր տեղեկատվությունը

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Հասկանալ դասախոսի կամ մեկ այլ անձի խոսքը անմիջական հաղորդակցության ժամանակ

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է արձագանքում դասախոսի կամ մեկ այլ անձի ասածներին անմիջական հաղորդակցության ժամանակ
- բ. ճիշտ հարցադրումներ է անում խոսակցին

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կառաջարկվի իրավիճակ, որի ընթացքում նա պետք է մասնակցի երկխոսությանը և կարողանա համապատասխան ձևով արձագանքել խոսակցի ասածներին և ճիշտ հարցադրումներ անել նրան:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 18 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Բանավոր կապակցված խոսք կառուցել՝ նկարագրելով մարդկանց, իրեր, երևույթներ, իրադարձություններ, սեփական հույզերը կամ զգացումները՝ անհրաժեշտության դեպքում օգտվելով նկարներից, բանալի-բառերից և այլն

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. տրամաբանական հաջորդականությամբ նկարագրում է նկարում պատկերված որևէ անձի, առարկա կամ իրավիճակ՝ օգտագործելով յուրացրած ակտիվ բառապաշարը
- բ. ճիշտ է բնութագրում շրջապատող երևույթները և իրադարձությունները
- գ. խոսում է առաջադրված որևէ ծանոթ իրադարձության մասին՝ անհրաժեշտության դեպքում օգտվելով բանալի-բառերից և ներկայացնելով իր վերաբերմունքը
- դ. քերականորեն ճիշտ է կառուցում խոսքը նկարը նկարագրելիս
- ե. ճիշտ է պատասխանում նկարի կամ տեքստի բովանդակությանն ուղղված հարցերին

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կներկայացվի տեքստ կամ նկար և կպահանջվի նկարագրել իրավիճակը, գործող անձանց, իրադարձությունները, օգտագործելով յուրացրած ակտիվ բառապաշարը:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով: Ռեսուրս են հանդիսանում տեքստը և նկարները:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 18 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կարճ երկխոսություն վարել, սկսել և շարունակել ծանոթ թեմաներով իրեն հետաքրքրող զրույցը՝ փոխանակելով մտքեր ու տեղեկություններ

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է կիրառում երկխոսություն վարելու կանոնները
- բ. առաջադրված իրադրության շուրջ վարում է կարճ երկխոսություն՝ բացատրելով ինչ որ հարց կամ խնդիր՝ փոխանակելով մտքեր ու տեղեկություններ
- գ. ձևակերպում է իր տեսակետները, առաջարկություններ է անում, շփման ընթացքում օգտագործում է հաղորդակցական նպատակին համապատասխան լեզվական պարզ միջոցներ

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կհանձնարարվի կարճ երկխոսություն վարել և կպահանջվի սկսել և շարունակել այն համապատասխան ձևով, բացատրելով ինչ-որ խնդիր, առաջարկություն անել, օգտագործելով հաղորդակցական նպատակին համապատասխան լեզվական պարզ միջոցներ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով, երբ սովորողը հնարավորություն ունի զրույց վարել զույգերով կամ փոքր խմբերում: Օգտագործվում է զույգերով կամ խմբերով աշխատելու մեթոդը:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 18 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Ներկայացնել ընթերցած ծավալուն նյութի հակիրճ բովանդակությունը և առանձնացնել կարևոր տեղեկատվությունը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. առաջադրված տեքստից ճիշտ դուրս է գրում տեղեկատվական միավորները
- բ. ճիշտ է ներկայացնում ընթերցած նյութի բովանդակությունը
- գ. ճիշտ է պատասխանում է տեքստի բովանդակությանն ուղղված հարցերին:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կներկայացվի ծավալուն տեքստ և կպահանջվի հակիրճ ներկայացնել դրա բովանդակությունը և առանձնացնել կարևոր տեղեկատվությունը՝ անհրաժեշտության դեպքում պատասխանելով տեքստին ուղղված հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով: Կիրառվում է հարց ու պատասխանի մեթոդը: Ռեսուրս է հանդիսանում տեքստը:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 18 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ` «ԲԱՆԱՎՈՐ ԽՈՍՔ. ՄԱԿԱՐԴԱԿ 2»

**Մոդուլի դասիչը`
Մոդուլի նպատակը`**

ԹՐՄՊՄ 4-09-017

Այս մոդուլը նախատեսված է «Թարգմանիչ-սպասարկման մեներջեր» որակավորմամբ մասնագետի պատրաստման համար: Մոդուլի նպատակն է` ամրապնդել և խորացնել սովորողի հաղորակցման կարողությունները և հմտությունները անգլերեն լեզվի բանավոր խոսքի կիրառման ժամանակ, հիմնվելով մակարդակ 1 մոդուլի արդյունքների վրա:

Մոդուլի տևողությունը` 72 ժամ

Գործնական պարապմունք 72 ժամ

Մուտքային պահանջները` Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի «Բանավոր խոսք. Մակարդակ 1» ԹՐՄՊՄ 4-09-016 մոդուլը:

Ուսումնառության արդյունքները`

Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է`

1. տեղեկացնի, նորություններ հաղորդի, հստակ տարանջատելով փաստերը և դեպքերը
2. զրույց վարի ֆիլմի, տրված իրադրության կամ կարդացած /ունկնդրած կամ դիտած/ նյութի շուրջ
3. հանպատրաստից վարի երկխոսություն , ճշտի տեղեկությունը, ինչ-որ բան բացատրի
4. հանդես գա նախօրոք պատրաստված ելույթով` պատասխանելով հարցերին, որևէ հարցի մասին դիրքորոշում արտահայտի և հիմնավորի այն համապատասխան փաստարկներով

Գնահատման կարգը`

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Տեղեկացնել, նորություններ հաղորդել, հստակ տարանջատելով փաստերը և դեպքերը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. ճիշտ տեղեկացնում է կատարված դեպքերի մասին` նշելով կարևոր փաստերը
- բ. ներկայացնում է նորությունները` ճիշտ մեկնաբանելով դրանք

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կներկայացվի իրավիճակ, որի ժամանակ նա պետք է նորություններ հաղորդի զրուցակցին արդեն կատարված դեպքերի մասին, նշելով կարևոր փաստերը և մեկնաբանելով դրանք:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով: Կիրառվում է զույգերով աշխատելու մեթոդը:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 18 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Զրույց վարի տրված իրադրության կամ կարդացած /ունկնդրած/դիտած նյութի շուրջ
ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. ճիշտ է պատասխանում ֆիլմի կամ նկարի բովանդակային հարցերին
- բ. ճիշտ է կառուցում խոսքը ֆիլմը կամ կարդացած /ունկնդրած/ տեքստը նկարագրելիս
- գ. արտահայտում է կարծիք դիտած, ունկնդրած կամ ընթերցած նյութի վերաբերյալ

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կներկայացվի նկար, տեսանյութ կամ տեքստ, որոնց մեջ նկարագրված իրավիճակի շուրջ նա պետք է վարի զրույց, կիրառելով նյութին համապատասխան բառապաշարը և կարծիք հայտնի իրավիճակի վերաբերյալ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով: Ռեսուրս են հանդիսանում նկարը, տեքստը կամ տեսաերիզը:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 18 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Վարել երկխոսություն, ճշտել տեղեկությունը, ինչ-որ բան բացատրել ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

- ա. ճիշտ է օգտագործում երկխոսությանը բնորոշ դիմելաձևը
- բ. ճիշտ է ձևակերպում հարցերը՝ խոսակցին դիմելիս
- գ. կարող է ճշտել անհրաժեշտ տեղեկությունը երկխոսության ընթացքում

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կներկայացվի իրավիճակ և կպահանջվի երկխոսություն վարել տեղում հանձնարարված թեմայով, որի ընթացքում նա պետք է պահպանի զրուցակցին դիմելու, հարցեր տալու և անհրաժեշտ տեղեկություն ստանալու համապատասխան ձևերը:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով: Կիրառվում է զույգերով աշխատելու մեթոդը:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 18 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Հանդես գալ, նախապես պատրաստված ելույթով՝ պատասխանելով հարցերին, որևէ հարցի մասին դիրքորոշում արտահայտել և հիմնավորել այն համապատասխան փաստարկներով ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

- ա. ճիշտ և սահուն ներկայացնում է որևէ թեմայով նախապես պատրաստած ելույթ
- բ. որևէ հարցի մասին արտահայտում է իր դիրքորոշումը և հիմնավորում այն համապատասխան փաստարկներով
- գ. ճիշտ է պատասխանում ելույթի բովանդակությանն ուղղված հարցերին

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կհանձնարարվի ելույթ պատրաստել որոշակի թեմայով և կպահանջվի սեփական դիրքորոշումը արտահայտել և հիմնավորել այն համապատասխան փաստարկներով: Կտրվեն ելույթի բովանդակությանն ուղղված հարցեր:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 18 ժամ

ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ` «ԲԱՆԱՎՈՐ ԽՈՍՔ. ՄԱԿԱՐԴԱԿ 3»

Մոդուլի դասիչը` ԹՐՄՄ 4-09-018

Մոդուլի նպատակը`

Մոդուլի նպատակն է` ամրապնդել և խորացնել սովորողի հաղորակցման կարողությունները և հմտությունները անգլերեն լեզվի բանավոր խոսքի կիրառման ժամանակ, հիմնվելով մակարդակ 1 մոդուլի արդյունքների վրա:

Մոդուլի տևողությունը` 108 ժամ

Գործնական պարապմունք 108 ժամ

Մուտքային պահանջները`

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի «Բանավոր խոսք. Մակարդակ 1» ԹՐՄՄ 4-09-016, «Բանավոր խոսք. Մակարդակ 2» ԹՐՄՄ 4-09-017 մոդուլները:

Ուսումնառության արդյունքները`

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է`

1. խոսի մասնագիտական բնագավառում հաճախ հանդիպող թեմաների շուրջ` օգտագործելով մասնագիտական բառապաշար, լեզվական միջոցներ, խոսքային կաղապարներ և եզրույթներ` կատարելով սեփական եզրահանգումներ և հիմնավորելով դրանք
2. ընդհանուր և մասնագիտական թեմաներով սահուն և հանպատրաստից հաղորդակցվի լեզուն կրողների հետ
3. ընթերցի գեղարվեստական ոչ ծավալուն ստեղծագործություն, ամբողջությամբ ներկայացնի բովանդակությունը` արտահայտելով սեփական վերաբերմունքը

Գնահատման կարգը`

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Խոսել մասնագիտական բնագավառում հաճախ հանդիպող թեմաների շուրջ` օգտագործելով մասնագիտական բառապաշար, լեզվական միջոցներ, խոսքային կաղապարներ և եզրույթներ` կատարելով սեփական եզրահանգումներ` հիմնավորելով դրանք

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. կապակցված խոսում է առաջադրված մասնագիտական թեմայի շուրջ
- բ. խոսքում առկա են մոդուլի ընթացքում յուրացրած մասնագիտական բառապաշարը, լեզվական միջոցները, խոսքային կաղապարները և եզրույթները
- գ. կատարում է սեփական եզրահանգումներ և հիմնավորում դրանք համապատասխան փաստարկներով
- դ. պատասխանում է առաջադրված հարցերին` ծավալվելով և հարստացնելով իր տեսակետները` լրացուցիչ փաստերով և համապատասխան օրինակներով

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կհանձնարարվի իրավիճակ ծանոթ թեմայով, որը նա պետք է ներկայացնի համապատասխան բառապաշար և քերականական կառույցներ կիրառելով:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 36 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Ընդհանուր և մասնագիտական թեմաներով սահուն և հանպատրաստից հաղորդակցվել լեզուն կրողների հետ

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- 1. սահուն և անկաշկանդ շփվում է լեզուն կրողների հետ
- 2. ճիշտ է ընտրում համապատասխան լեզվական միջոցները, խոսքային կաղապարները, դարձվածաբանական միավորներն ու եզրույթները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կհանձնարարվի իրավիճակ և կպահանջվի խոսքում օգտագործել համապատասխան լեզվական միջոցներ՝ ռեպլիկներ, կայուն բառակապակցություններ, պահպանելով հաղորդակցման հանրամշակութային նորմերը:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 36 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Ընթերցել գեղարվեստական ոչ ծավալուն ստեղծագործություն ամբողջությամբ ներկայացնել բովանդակությունը՝ արտահայտելով սեփական վերաբերմունքը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է վերարտադրում գեղարվեստական ոչ ծավալուն ստեղծագործության բովանդակությունը՝ անդրադառնալով մանրամասներին
- բ. արտահայտում է սեփական վերաբերմունքը ընթերցածի մասին
- գ. կարողանում է պատասխանել պատմվածքի բովանդակային և ոչ բովանդակային հարցերին և ամփոփել պատմվածքը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կհանձնարարվի գեղարվեստական բնույթի նյութ պատրաստել՝ արտահայտել վերաբերմունքը պատրաստածի մասին: Կարողանում է ամփոփել պատմվածքը:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքի միջոցով: Ռեսուրս է հանդիսանում գեղարվեստական գրականությունը:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 36 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ»

Սողուլի դասիչը՝ ԹՐՄՊՄ 4-09-019

Սողուլի նպատակը՝

Սողուլի նպատակն է՝ ուսանողին տալ թարգմանական փոխակերպումների, հնարների և եղանակների մասին գիտելիքներ, ինչպես նաև ձևավորել թարգմանական հնարներն ու

եղանակները օգտագործելով թարգմանություն կատարելու կարողություններ և վերլուծական տիպի լեզվից համադրական լեզու և հակառակը թարգմանելիս առաջացած դժվարություններում ճիշտ կողմնորոշվելու կարողություններ:

Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կտիրապետի թարգմանչի կեղծ բարեկամներին, ֆոնային գիտելիքներին, կկատարի թարգմանության հավանակային կանխատեսում, կհասնի բնագրի և թարգմանության միջև համարժեքության, կտիրապետի իմաստային և ոճական համարժեքությանը, կիմանա թարգմանության բառային, շարահյուսական, քերականական խնդիրները: Կկատարի թարգմանություններ՝ օգտագործելով թարգմանական հնարները, եղանակները և հաջորդական թարգմանություն:

Մոդուլի տևողությունը՝	36 ժամ
Տեսական ուսուցում	22 ժամ
Գործնական պարապմունք	14 ժամ

Մուտքային պահանջներ՝ Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. իմանա թարգմանական փոխակերպումները, հնարները, եղանակները
2. կիրառի թարգմանական փոխակերպումները, հնարները, եղանակները թարգմանության ժամանակ
3. իմանա համատեքստի դերը թարգմանության ժամանակ ինչպես նաև թարգմանության նույնականության աստիճանները, թարգմանության բառային, շարահյուսական, քերականական խնդիրները
4. թարգմանի տարաբնույթ տեքստեր, կատարի հաջորդական թարգմանություն՝ հասնելով բնագրի և թարգմանության նույնականության

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Իմանալ թարգմանական փոխակերպումները, հնարները, եղանակները

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է նշում թարգմանական հնարները
- բ. ճիշտ է նշում թարգմանական եղանակները
- գ. ճիշտ է նշում թարգմանական փոխակերպումները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է կոնկրետ հարցերի և անհրաժեշտ գրականության միջոցով: Օգտվելով գրականությունից՝ սովորողը պետք է կարողանա գտնել հարցերի ճիշտ պատասխանները: Բացի դրանից սովորողը պետք է բավարար գրագիտություն ցուցաբերի թարգմանական հնարների, թարգմանական եղանակների, թարգմանական փոխակերպումների վերաբերյալ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Տեսական և գործնական պարապմունքներ: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական համապատասխան գրականություն: Արդյունքի ձեռքբերումը համարվում է բավարար, եթե ընդհանուր առմամբ տրվում են ճիշտ պատասխաններ՝ ամնշան թերություններով:

Ուսուցման երկուսուկուրված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք՝ 6 ժամ

Գործնական պարապմունք՝ 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Կիրառել թարգմանական փոխակերպումները, հնարները, եղանակները թարգմանության ժամանակ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. կիրառում է թարգմանական հնարները
- բ. կիրառում է թարգմանական եղանակները
- գ. կիրառում է թարգմանական փոխակերպումները

ԳՆԱԳԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է կոնկրետ հարցերի և անհրաժեշտ գրականության միջոցով: Օգտվելով գրականությունից՝ սովորողը պետք է կարողանա գտնել հարցերի ճիշտ պատասխանները, Բացի դրանից սովորողը պետք է կարողանա կիրառել թարգմանական հնարները, թարգմանական եղանակները թարգմանական փոխակերպումները: **ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՐՍՆԵՐ**

Տեսական և գործնական պարապմունքներ: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական համապատասխան գրականություն, տեքստեր: Արդյունքի ձեռքբերումը համարվում է բավարար, եթե ընդհանուր առմամբ տրվում են ճիշտ պատասխաններ՝ աննշան թերություններով:

Ուսուցման երկուսուկուրված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք՝ 6 ժամ

Գործնական պարապմունք՝ 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Իմանալ համատեքստի դերը թարգմանության ժամանակ, ինչպես նաև թարգմանության նույնականության աստիճանները, թարգմանության բառային, շարահյուսական, քերականական խնդիրները ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է նշում համատեքստի դերը թարգմանության ժամանակ
- բ. ճիշտ է թվարկում թարգմանության նույնականության աստիճանները
- գ. ճիշտ է նշում թարգմանության բառային խնդիրները
- դ. ճիշտ է նշում թարգմանության շարահյուսական խնդիրները
- ե. ճիշտ է նշում թարգմանության քերականական խնդիրները

ԳՆԱԳԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է կոնկրետ հարցերի գրականության միջոցով: Սովորողը պետք է բավարար գրագիտություն ցուցաբերի համատեքստի դերի, թարգմանության նույնականության աստիճանների, թարգմանության շարահյուսական և քերականական խնդիրների մասին

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՐՍՆԵՐ

Տեսական և գործնական պարապմունքներ: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական համապատասխան գրականություն: Արդյունքի ձեռքբերումը համարվում է բավարար, եթե ընդհանուր առմամբ տրվում են ճիշտ պատասխաններ՝ աննշան թերություններով:

Ուսուցման երկուսուկուրված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք՝ 6 ժամ

Գործնական պարապմունք՝ 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Թարգմանել տարաբնույթ տեքստեր, կատարել հաջորդական թարգմանություն՝ հասնելով բնագրի և թարգմանության նույնականության ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է թարգմանում տարաբնույթ տեքստերը՝ օգտագործելով թարգմանական հնարներն ու եղանակները
- բ. ճիշտ է կատարում հաջորդական թարգմանություն
- գ. կարողանում է հասնել բնագրի և թարգմանության նույնականության թարգմանության ժամանակ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է տեքստի թարգմանության միջոցով: Սովորողը պետք է կարողանա թարգմանել տեքստերը՝ օգտագործելով թարգմանական հնարներն ու եղանակները և հասնելով բնագրի և թարգմանության նույնականության:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՐՄՆԵՐ

Տեսական և գործնական պարապմունքներ: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական համապատասխան գրականություն, բնագիր տեքստեր: Արդյունքի ձեռքբերումը համարվում է բավարար, եթե տեքստը թարգմանված է ճիշտ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական պարապմունք՝ 4 ժամ

Գործնական պարապմունք՝ 4 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ՄՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ՈԼՈՐՏԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՆՅՈՒԹԻ ԵՈՒԼԵԶՎՅԱՆ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»

Սողուլի դասիչը՝ **ԹՐՄՊՄ 4-09-020**

Սողուլի նպատակը՝

Սողուլի նպատակն է՝ ուսանողների մոտ ձևավորել մասնագիտական նյութերը՝ ծրագրով նախատեսված եզրույթներ, կաղապարային ձևեր և արտահայտություններ պարունակող տեքստեր թարգմանելու կարողություններ:

Սողուլի տևողությունը՝ **108 ժամ**

Գործնական պարապմունք **108 ժամ**

Մուտքային պահանջները՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի «Հաղորդակցական տարրական կարողություններ երկրորդ օտար լեզվով» ԹՐՄՊՄ 4-09-005, «Թարգմանության տեսություն» ԹՐՄՊՄ 4-09-019 մոդուլները:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. հասկանա միջին բարդության 250-300 բառ պարունակող գործավարության ոլորտի մասնագիտական նյութը օտար լեզուներով
2. տիրապետի մասնագիտական եզրութաբանությանը, կաղապարային ձևերին և արտահայտություններին

3. թարգմանի մասնագիտական նյութը՝ պահպանելով բովանդակության իմաստային և ոճական նույնականությունը
4. վերարտադրի, քննարկի և վերլուծի մասնագիտական նյութը օտար լեզուներով

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Հասկանալ միջին բարդության 250-300 բառ պարունակող մասնագիտական նյութը օտար լեզուներով

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է պատասխանում մասնագիտական նյութի վերաբերյալ հարցերին՝ պահպանելով պաշտոնական, վարչարարական, գիտահանրամատչելի ոճերին բնորոշ բառային, քերականական և շարահյուսական ձևերը
- բ. համառոտ ճիշտ է ներկայացում նյութի հիմնական բովանդակությունը

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի ձեռքբերումը համարվում է կատարված, եթե սովորողը կարողանում է հասկանալ նյութի բուն բովանդակությունը, պատասխանել մասնագիտական ոլորտի հարցերին՝ պահպանելով պաշտոնական, վարչարարական, գիտահանրամատչելի ոճերի բառային, քերականական և շարահյուսական ձևերը: Ստուգումն իրականացվում է բանավոր հարցման միջոցով:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցանումը կատարվելու է գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան մասնագիտական տեքստ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 26 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Տիրապետել մասնագիտական եզրույթաբանությանը, կաղապարային ձևերին և արտահայտություններին

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է թարգմանում նյութը՝ օգտագործելով կոնկրետ համատեքստում համապատասխան եզրույթների համարժեքները
- բ. ճիշտ է թարգմանում կաղապարային ձևերն ու արտահայտությունները
- գ. ճիշտ է օգտագործում յուրացրած մասնագիտական եզրույթները սեփական շարահյուսական կառույցներում

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը համարվում է կատարված, եթե սովորողը թարգմանության ժամանակ օգտագործում է համապատասխան եզրույթների համարժեքները, կաղապարային ձևերն ու արտահայտությունները սեփական շարահյուսական կառույցներում: Ստուգումն իրականացվում է գրավոր թարգմանության միջոցով:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցանումը կատարվելու է գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան ոլորտի մասնագիտական տեքստ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 26 ժամ

**ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Թարգմանել մասնագիտական նյութը՝ պահպանելով բովանդակության
իմաստային և ոճական նույնականությունը**

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում բնագրի բովանդակությունը, դրա ոճական առանձնահատկությունները
- բ. ճիշտ է նշում նյութի ժանրային պատկանելիությունը
- գ. ճիշտ է թարգմանում նյութը և պահպանում է բովանդակության իմաստային և ոճական նույնականությունը

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը համարվում է կատարված, եթե սովորողը կարողանում է որոշել, թե որ ժանրին է պատկանում նյութը, ներկայացնում է բնագիրն իր ոճական առանձնահատկություններով, թարգմանում է տեքստը պահպանելով իմաստային և ոճական նույնականությունը: Ստուգումն իրականացվում է մասնագիտական տեքստի միջոցով:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցանումը կատարվելու է գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան ոլորտի մասնագիտական տեքստ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 28 ժամ

**ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Վերարտադրել, քննարկել և վերլուծել մասնագիտական նյութը օտար լեզուներով
ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝**

- ա. ճիշտ է ներկայացնում մասնագիտական նյութի՝ ծրագրով նախատեսված եզրույթներ, կաղապարային ձևեր և արտահայտություններ պարունակող տեքստերի բովանդակությունը
- բ. ճիշտ է առանձնացնում նյութի հիմնական տեղեկատվությունը
- գ. ճիշտ է վերլուծում և քննարկում նյութը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը համարվում է կատարված, եթե սովորողը կարողանում է վերարտադրել եզրույթներով, կաղապարային ձևերով հարուստ մասնագիտական բովանդակության տեքստ՝ առանձնացնելով նյութի հիմնական տեղեկատվությունը: Գնահատումն իրականացվում է գրավոր թարգմանության միջոցով: Հանձնարարվում է նաև կուրսային աշխատանք:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցանումը կատարվելու է գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական տեքստ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 28 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ՈՒՂԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ, ՈՒՂԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԿԵՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ»

Սողուլի դասիչը՝

ԹՐՄՊՄ 4 - 09 - 021

Սողուլի նպատակը՝

Մոդուլի նպատակն է՝ սովորողների մոտ զարգացնել հայերենի ուղղագրության և ուղղախոսության կանոններին տիրապետելու, ճիշտ գրելու և ճիշտ խոսելու կարողություններ և հմտություններ:

Մոդուլի տևողությունը՝ 72 ժամ

Գործնական պարապմունք 72 ժամ

Մուտքային պահանջները՝

Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. կիրառի ուղղագրության կանոնները գրավոր խոսքում
2. տիրապետի հայերենի ուղղախոսության կանոնների ամբողջությամբ բանավոր խոսքում
3. կիրառի կետադրական կանոնները գրավոր խոսքում

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կիրառել ուղղագրության կանոնները գրավոր խոսքում

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է գործածում ձայնավորների ուղղագրության կանոնները և նրանցից շեղվող բացառությունները
- բ. ճիշտ է կիրառում երկհնչյունների ուղղագրությունը
- գ. ճիշտ է կիրառում բաղաձայների և կրկնակ բաղաձայների ուղղագրությունը
- դ. ճիշտ է կիրառում մի շարք ածանցներով կազմված բառերի ուղղագրությունը
- ե. ճիշտ է կիրառում գծիկով գրվող բառերի ուղղագրությունը
- զ. ճիշտ է կիրառում նախդիրներով բառերի ուղղագրությունը
- է. ճիշտ է կիրառում հատուկ անունների ուղղագրությունը

ԳԱՅԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է գործնական աշխատանքի հիման վրա: Թեստային և գրավոր աշխատանքների, թելադրությունների միջոցով ստուգվելու է գրավոր խոսքում ուղղագրության կանոնների մասին ուսանողի գիտելիքները:

Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում, եթե ուսանողը գրավոր խոսքում ճիշտ է գործածում ուղղագրության կանոնները՝ առանց էական թերությունների և անճշտությունների:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքը ձեռք է բերվում գործնական պարապմունքների ընթացքում: Անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան գրականություն, ուսումնական նյութեր:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 30 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2 . Տիրապետել հայերենի ուղղախոսության կանոնների ամբողջությամբ բանավոր խոսքում

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. բանավոր խոսքում ճիշտ է արտասանում ձայնավորները
- բ. բանավոր խոսքում ճիշտ է արտասանում և բաղադրիչը
- գ. բանավոր խոսքում ճիշտ է արտասանում բաղաձայնները և կրկնակ բաղաձայնները
- դ. բանավոր խոսքում ճիշտ է արտասանում երկհնչյունները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գործնական աշխատանքի և հարց ու պատասխանի հիման վրա: Գրավոր աշխատանքների, փոխադրությունների, երկխոսությունների միջոցով ստուգվելու է բանավոր խոսքում ուսանողի ուղղախոսության կանոնների մասին գիտելիքները:

Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը բանավոր խոսքում ճիշտ է գործածում ուղղախոսության կանոնները՝ առանց էական թերությունների և անճշտությունների:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքը ձեռք է բերվում գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան գրականություն, ուսումնական նյութեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 18 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3 . Կիրառել կետադրության կանոնները գրավոր խոսքում

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է կիրառում նախադասության բազմակի անդամների կետադրությունը
- բ. ճիշտ է կիրառում տրոհվող որոշչի հիմնական պայմանները
- գ. ճիշտ է կիրառում տրոհվող հատկացուցիչի և իմաստով չկապվող բառերի կետադրությունը
- դ. ճիշտ է կիրառում բացահայտիչի երեք տեսակների կետադրությունը
- ե. ճիշտ է կիրառում տրոհվող դերբայական դարձվածի կետադրությունը
- զ. ճիշտ է կիրառում կոչականի և ուրիշի ուղղակի խոսքի կետադրությունը
- է. ճիշտ է կիրառում տրոհվող բառերի և բառակապակցությունների կետադրությունը և շարադասությունը
- ը. ճիշտ է կիրառում ձայնարկությունների կետադրությունը
- թ. ճիշտ է կիրառում միջանկյալ նախադասության կետադրությունը
- ժ. ճիշտ է կիրառում բարդ համադասական նախադասության կետադրությունը
- ի. ճիշտ է կիրառում բարդ ստորադասական նախադասության կետադրությունը
- լ. ճիշտ է կիրառում հրամայական եղանակի բայերի կետադրությունը

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գործնական աշխատանքի հիման վրա: Գրավոր աշխատանքների, թելադրությունների, փոխադրությունների, շարադրությունների միջոցով ստուգվելու է գրավոր խոսքում կետադրության կանոնների մասին ուսանողի գիտելիքները:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված, եթե ուսանողը գրավոր խոսքում ընդհանուր առմամբ ճիշտ է գործածում կետադրության կանոնները՝ առանց էական թերությունների և անճշտությունների:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքը ձեռք է բերվում գործնական ուսուցման ընթացքում: Անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 24 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԲԱՌԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ, ԲԱՌԱԿԱԶՄՈՒԹՅՈՒՆ, ԲԱՌԱՊԱՇԱՐ ԵՎ ԴԱՐՉՎԱԾԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»

Մոդուլի դասիչը՝ **ԹՐՄՊՄ 4 - 09 - 022**

Մոդուլի նպատակը՝

Մոդուլի նպատակն է՝ հարստացնել ուսանողի բառագիտությունից, բառակազմությունից, բառապաշարից և դարձվածաբանությունից ունեցած գիտելիքների պաշարը, որը կօգնի նրանց կառուցել ճիշտ խոսք՝ զուրկ ավելորդաբանությունից և բառագործածական սխալներից: Ձևավորել ակտիվ հաղորդակցելու կարողություն:

Մոդուլի տևողությունը՝ **72 ժամ**

Գործնական պարապմունք 72 ժամ

Մուտքային պահանջները՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի «Ուղղագրություն, ուղղախոսություն և կետադրություն» ԹՐՄՊՄ 4-09-021 մոդուլը:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. կիրառի բառը և մասնագիտական եզրաբառերը՝ խուսափելով բառագործածական սխալներից
2. գործածի բառակազմության ընձեռած ոճական հնարավորությունները
3. տիրապետի մասնագիտական բառապաշարին և բառապաշարային խմբերին
4. կիրառի դարձվածքները՝ հաշվի առնելով խոսքային միջավայրը
5. կազմի տարբեր ոճերի տեքստեր
6. ներկայացնի բառարանների դերն, արժեքը և տեսակները

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կիրառի բառը և մասնագիտական եզրաբառերը՝ խուսափելով բառագործածական սխալներից

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

- ա. ճիշտ է ընտրում բառերը խոսքը կառուցելիս
- բ. ճիշտ է գործածում մասնագիտական եզրաբառերը
- գ. խուսափում է օտարաբան բառերից

դ. խոսքում օտարում է բարբառախոսությունը

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գործնական աշխատանքի և հարց ու պատասխանի հիման վրա: Գրավոր աշխատանքների, փոխադրությունների, շարադրությունների միջոցով ստուգվելու է ուսանողի՝ բառի և բառագործածության մասին գիտելիքները: Հարց ու պատասխանի ժամանակ խուսափում է օտարաբան բառերից և իր խոսքը գործածում է առանց բարբառախոսության:

Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը ընդհանուր առմամբ ճիշտ է կիրառում բառը, մասնագիտական եզրաբառերը՝ առանց բառագործածական սխալների, չի օգտագործում օտար բառեր և բարբառներ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքը ձեռք է բերվում գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Գործածել բառակազմության ընձեռած ոճական հնարավորությունները

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

- ա. ճիշտ է կազմում նոր բառեր՝ բառակազմական տարբեր բաղադրիչների միացումից
- բ. ճիշտ է գործածում հապավումները
- գ. ճիշտ է համառոտագրում բառը

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գործնական աշխատանքի հիման վրա: Գրավոր աշխատանքների, փոխադրությունների, շարադրությունների միջոցով ստուգվելու է ուսանողի՝ բառակազմության ընձեռած ոճական հնարավորությունների մասին գիտելիքները:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված, եթե ուսանողն ընդհանուր առմամբ ճիշտ է գործածում բառակազմությունը՝ առանց էական անճշտությունների և սխալների:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքը ձեռք է բերվում գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 14 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3 . Տիրապետել մասնագիտական բառապաշարին և բառապաշարային խմբերին

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. խոսքում ճիշտ է գործածում հոմանիշներն ու հականիշները
- բ. խոսքում ճիշտ է գործածում բառապաշարային խմբերը

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գործնական աշխատանքի հիման վրա: Գրավոր աշխատանքների, փոխադրությունների, շարադրությունների միջոցով ստուգվելու է ուսանողի մասնագիտական բառապաշարը:

Արդյունքի ձեռք բերումը համարվում է դրական, եթե ուսանողն ընդհանուր առմամբ տիրապետում է մասնագիտական բառապաշարին՝ առանց էական բացթողումների:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցանումը կատարվում է գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան գրականություն, հոմանիշների և հականիշների բառարան:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 14 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Կիրառել դարձվածքները՝ հաշվի առնելով խոսքային միջավայրը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ և տեղին է գործածում խոսքի պատրաստի կաղապարները՝ դարձվածքները
- բ. ճիշտ է մեկնաբանում խոսքում գործածված դարձվածքների իմաստը

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գործնական աշխատանքի և հարց ու պատասխանի հիման վրա: Գրավոր աշխատանքների միջոցով ստուգվելու է ուսանողի՝ դարձվածքների մասին գիտելիքները: Հարց ու պատասխանի ժամանակ օգտագործում է դարձվածքներ և ճիշտ մեկնաբանում դրանց իմաստը:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված, եթե ուսանողը ճիշտ է կիրառում դարձվածքները և մեկնաբանում դրանց իմաստը:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքը ձեռք է բերվում գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան գրականություն, դարձվածքների բառարան:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Կազմել տարբեր ոճերի տեքստեր

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է տարբերակում ոճի տեսակները
- բ. խոսքում ճիշտ է կիրառում ոճի տեսակները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գործնական աշխատանքի և հարց ու պատասխանի հիման վրա: Գրավոր աշխատանքների, շարադրությունների միջոցով ստուգվելու է ուսանողի՝ տարբեր ոճերի տեքստեր կազմելու ունակությունը

Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողն ընդհանուր առմամբ ճիշտ է կազմում տեքստերը՝ առանց էական ոճային սխալների և անճշտությունների, կիրառում է ոճի տեսակները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքը ձեռք է բերվում գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6. Ներկայացնել բառարանների դերն, արժեքը և տեսակները

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում բառարանների դերն ու արժեքը
- բ. ճիշտ է ներկայացնում առավել գործածական բառարանների տեսակները
- գ. ճիշտ է օգտվում բառարանից

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գործնական աշխատանքի և հարց ու պատասխանի հիման վրա:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված, եթե ուսանողն ընդհանուր առմամբ ճիշտ է ներկայացնում բառարանների դերն ու արժեքը, դրանց տեսակները և ճիշտ է օգտվում բառարաններից:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքը ձեռք է բերվում գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան գրականություն, բառարաններ:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 8 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ՁԵՎԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»

Մոդուլի դասիչը՝ ԹՐՄՊՄ 4 - 09 -023

Մոդուլի նպատակը՝

Մոդուլի նպատակն է՝ զարգացնել սովորողի լեզվական տրամաբանությունը և մտածողությունը:

Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կկարողանա քերականորեն իմաստավորել լեզվական երևույթները, ձևաբանական բոլոր հասկացությունները կիմաստավորի ու կարժեքավորի խոսքի մեջ:

Մոդուլի տևողությունը՝ 72 ժամ

Գործնական պարապմունք 72 ժամ

Մուտքային պահանջներ՝ Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. կիրառի գրավոր և բանավոր խոսքում լեզվաբովանդակային ձևակերպումներ
2. ներկայացնի խոսքի տարբեր դրսևորումներում ձևաբանական բոլոր հասկացությունները
3. գործածի քերականական իմաստ արտահայտող խոսքի մասերը գործառական ոճերում

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կիրառել գրավոր և բանավոր խոսքում լեզվաբովանդակային ձևակերպումներ
ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում խոսքի մասերը և դրանց քերականական կարգերը
- բ. ճիշտ է կատարում բառի ձևաբանական փոփոխությունները

գ. Ճիշտ է կատարում բանավոր տեղեկատվական հաղորդում՝ պահպանելով ձևաբանական կանոնների օրինաչափությունները

ԳԱՐՅԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գործնական աշխատանքի և հարց ու պատասխանի հիման վրա: Գրավոր աշխատանքների միջոցով ստուգվելու է ուսանողի՝ բառի ձևաբանական փոփոխությունների մասին գիտելիքները: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է ուսանողի՝ խոսքի մասերի և դրանց քերականական կարգերի մասին գիտելիքները, ինչպես նաև բանավոր տեղեկատվական հաղորդում կատարելու ունակությունը:

Արդյունքը համարվում է դրական, եթե ուսանողը ճիշտ է կիրառում լեզվաբովանդակային ձևակերպումները գրավոր և բանավոր խոսքում:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքը ձեռք է բերվում գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան մասնագիտական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 24 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Ներկայացնել խոսքի տարբեր դրսևորումներում ձևաբանական բոլոր հասկացությունները

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ընտրում խոսքում լեզվական միջոցները
- բ. խոսքի տեսակից ելնելով ճիշտ է կիրառում տվյալ տեսակին բնորոշ քերականական օրինաչափություններ
- գ. ճիշտ է կիրառում փոխադարձորեն պայմանավորվող շարույթները՝ հակադրությունն ընդգծելիս

ԳԱՐՅԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գործնական աշխատանքի հիման վրա: Գրավոր աշխատանքների, վերլուծությունների միջոցով ստուգվելու է ուսանողի՝ քերականական օրինաչափությունները կիրառելու ունակությունը:

Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում, եթե ուսանողն ընդհանուր առմամբ ճիշտ է ընտրում խոսքում լեզվական միջոցները, ճիշտ է կիրառում փոխադարձորեն պայմանավորվող շարույթները՝ առանց էական թերությունների:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցանումը կատարվում է գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան մասնագիտական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 24 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Քերականական իմաստ արտահայտող խոսքի մասերը ճիշտ գործածել գործառական ոճերում

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. խոսքում ճիշտ է կիրառում կապերը և շաղկապները,
- բ. խոսքում ճիշտ է կիրառում ձայնարկությունները, վերաբերական բառերը
- գ. խոսքում ճիշտ է կիրառում մակբայները և ձայնարկությունները,
- դ. խոսքում ճիշտ է կիրառում հարաբերական բառերը

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է գործնական աշխատանքի հիման վրա: Գրավոր աշխատանքների միջոցով ստուգվելու է ուսանողի՝ խոսքի մասերի (կապ, շաղկապ, ձայնարկություն, վերաբերական, մակբայ) վերաբերյալ գիտելիքները:

Արդյունքի յուրացումը դրական կհամարվի, եթե ուսանողը խոսքում ընդհանուր առմամբ գործառական ոճերում ճիշտ է կիրառում խոսքի մասերը՝ առանց էական թերությունների և անճշտությունների:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքը ձեռք է բերվում գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան մասնագիտական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 24 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ՆԱԽԱԴԱՍՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԽՈՍՔ»

Սողուլի դասիչը՝ **ԹՐՄՊՄ 4 - 09 - 024**

Սողուլի նպատակը՝

Այս մոդուլի նպատակն է՝ զարգացնել ուսանողի շարահյուսության վերաբերյալ գիտելիքները և խոսքի ճիշտ կառուցման կարողությունները:

Ավարտելով այս մոդուլը ուսանողը կիմանա. նախադասության անդամների հարաբերությունը, կապակցման եղանակը, միջոցները, շարահյուսությունը, տեսակները ըստ հնչերանգի և խոսքի հաղորդակցման տիպերը, նախադասության կազմությունը:

Սողուլի տևողությունը՝ **72 ժամ**

Գործնական պարապմունք 72 ժամ

Մուտքային պահանջներ՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի «Բառագիտություն, բառակազմություն, բառապաշար և դարձվածաբանություն» ԹՐՄՊՄ 4-09-022, «Ձևաբանություն» ԹՐՄՊՄ 4-09-023 մոդուլները:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. ներկայացնի հաղորդակցման տիպերը և տեքստի կառուցվածքը
2. կատարի բանավոր և գրավոր տեղեկատվական հաղորդում՝ պահպանելով նախադասության հնչերանգային տեսակները
3. պահպանի նախադասության շարահյուսությունը
4. ներկայացնի նախադասության տեսակները
5. վերաշարադրի մեջբերվող խոսքը՝ պահպանելով բովանդակությունը
6. ներկայացնի ներդրյալ կառույցները

Գնահատման կարգը՝

Սողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Ներկայացնել հաղորդակցման տիպերը և տեքստի կառուցվածքը
ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է գործածում խոսքի հաղորդակցման տիպերը՝
- բ. ճիշտ է ներկայացնում տեքստի կառուցվածքը, միավորման ու տրոհման եղանակներն ու միջոցները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գործնական աշխատանքի հիման վրա: Գրավոր աշխատանքների միջոցով ստուգվելու է ուսանողի՝ հաղորդակցման տիպերի, տեքստի կառուցվածքի, միավորման, տրոհման եղանակների ու միջոցների մասին գիտելիքները:

Արդյունքը համարվում է դրական, եթե ուսանողն ընդհանուր առմամբ ճիշտ է ներկայացնում հաղորդակցման տիպերը և տեքստի կառուցվածքը՝ առանց էական թերությունների և անճշտությունների:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքը ձեռք է բերվում գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Կատարել բանավոր և գրավոր տեղեկատվական հաղորդում՝ պահպանելով
նախադասության հնչերանգային տեսակները

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է կատարում հարցումները
- բ. ճիշտ է կազմում նախադասություններ՝ ըստ հնչերանգային տեսակների

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գրավոր աշխատանքի և բանավոր հարցումների հիման վրա: Գրավոր աշխատանքների միջոցով ստուգվելու է ուսանողի բանավոր և գրավոր տեղեկատվական հաղորդման ունակությունները, իսկ բանավոր հարցումների ժամանակ նախադասության հնչերանգային տեսակների իմացությունը:

Արդյունքի ձեռք բերումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը տվել է հիմնավոր և ճիշտ պատասխան, առանց էական անճշտությունների:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքը ձեռք է բերվում գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Պահպանել նախադասության շարահյուսությունը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է կառուցում խոսքը՝ պահպանելով նախադասության տրամաբանական և հուզական շեշտը
- բ. ճիշտ է գործածում նախադասության անդամների շարահյուսությունը

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գրավոր աշխատանքի և բանավոր հարց ու պատասխանի հիման վրա: Գրավոր աշխատանքների միջոցով ստուգվելու է ուսանողի՝

նախադասության անդամների շարահատությունը ճիշտ գործածելու ունակությունը: Բանավոր հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է ուսանողի՝ խոսքը ճիշտ կառուցելու ունակությունը:

Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում, եթե ուսանողն ընդհանուր առմամբ պահպանում է նախադասության շարահյուսությունը՝ առանց էական սխալների ու անճշտությունների:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցանումը կատարվում է գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան գրականություն:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 14 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Ներկայացնել նախադասության տեսակները

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է կազմում պարզ և բարդ նախադասություններ
- բ. ճիշտ է օգտագործում պատճառահետևանքային հարաբերություն արտահայտող կառույցները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գործնական աշխատանքի և բանավոր հարց ու պատասխանի հիման վրա: Գրավոր աշխատանքների միջոցով ստուգվելու է ուսանողի՝ պարզ և բարդ նախադասություններ կազմելու ունակությունը: Բանավոր հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է ուսանողի՝ պատճառահետևանքային հարաբերություն արտահայտող կառույցները ճիշտ օգտագործելու ունակությունը:

Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում, եթե ուսանողը ճիշտ է ներկայացնում նախադասության տեսակները և օգտագործում պատճառահետևանքային հարաբերություն արտահայտող կառույցներ՝ առանց էական սխալների ու անճշտությունների:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքը ձեռք է բերվում գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան մասնագիտական գրականություն:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Վերաշարադրի մեջբերվող խոսքը՝ պահպանելով բովանդակությունը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. մեջբերվող խոսքը վերաշարադրելիս ճիշտ է փոխում բառային կազմը, քերականական կառուցվածքը և հնչերանգը
- բ. կարողանում է առանց բառական ու քերականական կառուցվածքի փոփոխության, բառացի կերպով վերարտադրել մեջբերվող խոսքը
- գ. ճիշտ է ներկայացնում ներքին մենախոսության մեջբերումը, դրանց կապը տարբեր ոճի խոսքերի հետ

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գործնական աշխատանքի և բանավոր հարց ու պատասխանի հիման վրա: Գրավոր աշխատանքների միջոցով ստուգվելու է ուսանողի՝ մեջբերվող խոսքը վերաշարադրելու ունակությունը: Բանավոր հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է

ուսանողի՝ ներքին մենախոսությունը մեջբերելու, տարբեր ոճի խոսքերի հետ դրանց կապը ներկայացնելու ունակությունը:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված, եթե ուսանողը ճիշտ է վերաշարադրում մեջբերվող խոսքը՝ պահպանելով բովանդակությունը:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցանումը կատարվում է գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 14 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6. Ներկայացնել ներդրյալ կառույցները

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է գործածում ներդրյալ կառույցները
- բ. ճիշտ է մեկնաբանում ներդրյալ կառույցները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գործնական աշխատանքի և հարց ու պատասխանի հիման վրա: Գրավոր աշխատանքների միջոցով ստուգվելու է ուսանողի՝ ներդրյալ կառույցները ճիշտ գործածելու ունակությունը: Բանավոր հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է ուսանողի՝ ներդրյալ կառույցները մեկնաբանելու ունակությունը:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված, եթե ուսանողը շարադրանքի մեջ էական բացթողումներ չունի, հարցերին տալիս է համոզիչ պատասխաններ: Բանավոր հարցերը տրվում են պարզաբանումների նպատակով:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքը ձեռք է բերվում գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 8 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ՕՊԵՐԱՑԻՈՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ»

Սողուլի դասիչը՝ **ԹՐՄՊՄ 4 – 09 – 025**
Սողուլի նպատակը՝

Սողուլի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել համակարգչի սարքերի պարզագույն կառուցվածքին, օպերացիոն համակարգի հիմնադրույթներին, կազմությանը, նրա ուղեկցող ծրագրերին, ստանդարտ ծրագրերի օգնությամբ փաստաթղթերի, նկարների պատրաստման և մշակմանը, ինչպես նաև Internet ցանցի, E_mail էլեկտրոնային փոստի հիմնադրույթներին և ինֆորմացիոն ռեսուրսներին դիմելու WWW ծառայությունների դրույթներին, համակարգչի բեռնավորման սկզբունքներին:

Սողուլի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը կիմանա. ֆայլերի, թղթապանակների, ծրագրերի կանչագրերի ստեղծման, պատճենման, տեղափոխման, անվանափոխման, արխիվացման և ընդլայնման, սկավառակների հետ աշխատելու կարողությունները:

Մոդուլի տևողությունը՝ 36 ժամ

Տեսական ուսուցում 4 ժամ

Գործնական պարապմունք 32 ժամ

Մուտքային պահանջները՝ Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. ներկայացնի անհատական համակարգիչների պարզագույն կառուցվածքը և սերունդների առանձնահատկությունները, հիմնական պարամետրերը և ծրագրային ապահովումը, կատարի կառուցվածքային փոփոխություններ, սարքերի ու ծրագրերի տեղադրում և կարգավորում, կապի ծառայությունները և Internet-ից օգտվելու հիմնադրույթները
2. կարողանա ստեղծել, վերանվանել, պատճենել հեռացնել ֆայլեր և թղթապանակներ օպերացիոն համակարգերի միջավայրում, վարժ աշխատել ֆայլերի, թղթապանակների, կանչագրերի և սկավառակների հետ, աշխատել ստանդարտ գրաֆիկական և տեքստային խմբագրիչներով և ուղեկցորդ ծրագրերով
3. օգտագործի տեքստի պատրաստման համար տարբեր ազգային տառատեսակներ, ստուգող, վերականգնող և հակավիրուսային ծրագրեր, արխիվատորներ, կարգավորի տարածաշրջանային ստանդարտները

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Ներկայացնել անհատական համակարգիչների հիմնական պարամետրերը և ծրագրային ապահովումը, օպերացիոն համակարգի հիմնադրույթները, ինտերֆեյսի կարգավորումը, Internet-ից օգտվելու հիմնադրույթները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում համակարգչի պարզագույն կառուցվածքը, հիմնական պարամետրերը և ծրագրային ապահովումը
- բ. ճիշտ է կատարում Windows-ի աշխատանքային սեղանի արտաքին տեսքի փոփոխություններ
- գ. ճիշտ է կատարում ինտերֆեյսի կարգավորման գործողություններ
- դ. ճիշտ է կատարում կառուցվածքային փոփոխությունները, սարքերի ու ծրագրերի տեղադրումը և կարգավորումը
- ե. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքը պատուհանների, Start գլխավոր մենյուի և խնդրագոտու հետ
- զ. ճիշտ է օգտվում Internet-ի փնտրող համակարգերից և կապի ծառայություններից

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ուսանողին կտրվի համապատասխան հարցերը պարունակող հարցաթերթիկ, առաջադրելով շարադրել դրա կատարման անհրաժեշտ հաջորդականությունը:

Նա պետք է կարողանա.

- ա. ցույց տալ համակարգչի առանձին տեղամասերը և սարքերը, իմանա նրանց անվանումները և նախատեսվածությունը, սարքերի ծրագրային ապահովման անհրաժեշտությունը, դրայվերների տեղադրման խնդիրները և անվտանգ աշխատանքի կանոնները,
- բ. ստեղծել թղթապանակներ, ֆայլեր, ծրագրերի կանչագրեր, կատարել ստանդարտ ծրագրերի

գործարկում, ֆայլերի պատճենում, վերանվանում, հեռացում,

զ. կատարի օպերացիոն համակարգի ինտերֆեյսի փոփոխություններ, ծրագրերի տեղադրում և հեռացում, սարքերի ռեժիմների կարգավորում, էլեկտրոնային փոստի ստեղծում, անհրաժեշտ ինֆորմացիայի փնտրում:

Արդյունքի ձեռքբերումը համարվում է բավարար, եթե ուսանողը անսխալ կատարում է վերը նշված հանձնարարությունները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքների ուսուցանումն իրականացվում է դասախոսության, գործնական պարապմունքների և լաբորատոր աշխատանքների միջոցով, ըստ թեմատիկ հաջորդականության: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, մեթոդական ձեռնարկեր, պրոյեկցիոն սարք և դիդակտիկ պարագաներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ

Գործնական պարապմունք 10 ժամ

Արդյունք 2. Կարողանալ օպերացիոն համակարգերի միջավայրում կատարել ֆայլերի, թղթապանակների, կանչագրերի և սկավառակների հետ տարբեր գործողություններ, աշխատել ստանդարտ գրաֆիկական և տեքստային խմբագրիչներով:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

ա. ճիշտ է կատարում ստանդարտ ծրագրերի թողարկումը և աշխատանք նրանց հետ

բ. ճիշտ է ստեղծում, պատճենում, տեղափոխում, վերանվանում և հեռացնում ֆայլեր, թղթապանակներ, ծրագրերի կանչագրեր, դիտում հատկությունները

գ. ճիշտ է կատարում հեռացված օբյեկտների վերականգնման և զամբյուղի հատկությունների կարգավորման աշխատանքները

դ. ճիշտ է կատարում ֆայլերի և թղթապանակների արխիվացումն ու ընդլայնումը

ե. ճիշտ է կատարում օպերացիոն համակարգի ստանդարտ և ուղեկցորդ (Windows Explorer, My Computer) ծրագրերով աշխատանքներ

զ. ճիշտ է կատարում սկավառակների վրա ինֆորմացիայի պատճենման, տեղափոխման, ֆորմատավորման և ստուգման աշխատանքները

ԳԱՂԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ուսանողին կառաջադրվի ստեղծել թղթապանակ, գրաֆիկական և տեքստային ֆայլեր, ֆայլերում օբյեկտների ներդրման աշխատանքներ, կատարել ֆայլերի և թղթապանակների հետ օգտագործվող հիմնական հրամանները մկնիկի աջ սեղմակի և կրճատ բանալիների օգտագործմամբ, կատարել նրանց հատկությունների ստուգում, հատկանիշների տեղադրում և հեռացում, էլեկտրոնային փոստից և WWW ծառայություններից ինֆորմացիայի փնտրման հիմնադրույթները:

Արդյունքը կհամարվի բավարար ձեռքբերված, եթե ուսանողը կարողանա ճիշտ կատարել նշված գործողությունները, ընտրել անհրաժեշտ գործիքները, հրամանները, պաշտպանել աշխատանքի և ինֆորմացիայի անվտանգության կանոնները:

Այս առաջադրանքը կատարելիս պետք է ճիշտ ներկայացվի օպերացիոն համակարգերի առանձնահատուկ պահերը, որոնց միջոցով կազմակերպվում է օգտագործողի և համակարգչի երկխոսությունը:

Արդյունքի ձեռքբերումը համարվում է բավարար, եթե ուսանողը անսխալ կատարում է վերը

նշված հանձնարարությունները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների, գործնական պարապմունքների և լաբորատոր աշխատանքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում անհրաժեշտ կլինի օգտագործել գրականություն, մեթոդական ուղեցույց և այլն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ

Գործնական պարապմունք 10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Օգտագործել տեքստի պատրաստման համար տարբեր ազգային տառատեսակներ, ստուգող, վերականգնող և հակավիրուսային ծրագրեր, արխիվատորներ, կարգավորի տարածաշրջանային ստանդարտները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ և վարժ է օգտագործում ստեղծաշարը
- բ. ճիշտ է կատարում տեքստային և գրաֆիկական տեղեկատվության ստեղծման և մշակման գործողությունները
- գ. ճիշտ է կատարում ֆայլերի հակավիրուսային ստուգման և վիրուսազերծման աշխատանքները
- դ. ճիշտ է կատարում արխիվացման (խտացման) և ընդլայնման գործողությունները
- ե. ճիշտ է տեղադրում ծրագրեր, դրայվերներ, հաստատում տարածաշրջանային ստանդարտները
- զ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի անվտանգության և ինֆորմացիայի պահպանման կանոնները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ուսանողին կտրվի տարբեր լեզուներով տեքստերի նմուշներ, ճկուն սկավառակներ և կտրամադրվի անհրաժեշտ հակավիրուսային և արխիվատոր ծրագրեր: Պետք է տալ որոշակի ժամանակ, որի ընթացքում հնարավոր է կատարել տեքստի և նկարի ստեղծման, խմբագրման, պահպանման, ստուգման և արխիվացման աշխատանքներ:

Արդյունքի ձեռքբերումը կհամարվի բավարար, եթե ուսանողը առաջադրանքը իրականացնում է սահմանված ժամկետում և առանց էական սխալների:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է գործնական և լաբորատոր աշխատանքների ձևով, յուրաքանչյուր ուսանողին ցուցաբերելով յուրահատուկ մոտեցում, տրամադրելով գրականություն, մեթոդական ուղեցույց: Ուսուցման ընթացքում անհրաժեշտ է ունենալ համակարգիչ, պլակատներ, պրոեկցիոն սարք, ուսումնական տեսաֆիլմ՝ ցուցադրման սարքերով:

Յուրաքանչյուր ուսանող պետք է գործնական պարապմունքների ընթացքում կատարի բոլոր գործողությունները, իմանա տարբեր ծրագրային վարկածներում եղած տարբերությունները, կիրառի ստացած հիմնային գիտելիքները նոր վարկածների օգտագործման ժամանակ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Գործնական պարապմունք 12 ժամ

Մոդուլի նպատակը՝

Մոդուլի նպատակն է՝ ուսանողներին սովորեցնել տեքստային խմբագրիչների դերը որպես ինֆորմացիայի ստեղծման, մշակման, խմբագրման և պահպանման հիմնական միջոց, որոնք կիրառվում են համակարգչային գրագրության կազմակերպման համար, ինչպես նաև գործարար գրագրության ապահովման և հաղորդակցության միջոցները ցանցային միջավայրում, զանգվածային կիրառություն ունեցող խմբագրիչների ընդլայնված հնարավորությունները և ներկայացումների պատրաստման հիմնադրույթներն ու գործնական կիրառությունները ինֆորմացիայի մշակումը ավտոմատացնելու համար:

Մոդուլի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը կկարողանա. ֆորմատավորել տեքստեր, փաստաթուղթը ձևավորել տարբեր գրաֆիկական պատկերներով ու սիմվոլներով, պատրաստել գործարարական փաստաթղթեր և պահպանել, տպել լոկալ կամ ցանցային տպիչներով, ուղարկել էլեկտրոնային փոստով կամ ցանցում գտնվող որևէ համակարգչի, նմուշի հիման վրա պատրաստել նոր փաստաթուղթ, պատրաստել տարբեր քանակի սյուներով և տողերով աղյուսակներ, կատարել գրաֆիկական պատկերի տեղադրում տեքստի մեջ, տեքստի վերադասավորում նկարի շուրջը, տեքստի որոշակի հատվածի փնտրում և փոխարինում, ստեղծել փաստաթղթի կրճատ ներկայացում, ավարտել աշխատանքը սահմանված ժամանակի ընթացքում:

Մոդուլի տևողությունը՝ 72 ժամ

Տեսական ուսուցում 8 ժամ

Գործնական պարապմունք 64 ժամ

Մուտքային պահանջները՝

Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի «Օպերացիոն համակարգեր» ԹՐՄՊՄ 4-09-025 մոդուլից ստացած տեսական գիտելիքները և գործնական հմտությունները:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. ներկայացնի տեքստային խմբագրիչների դերը որպես ինֆորմացիայի ստեղծման, մշակման, խմբագրման և պահպանման հիմնական միջոց, տեքստային խմբագրիչի ինտերֆեյսում տեղ գտած տեղանասերի և գործիքների տեղադրման ու հեռացման միջոցները, ռեժիմների կարգավորման հրամանները, տեքստերի մուտքագրման, ձևավորման ու պահպանման միջոցները որպես տեքստային տարբեր ֆորմատի փաստաթղթեր, որպես նմուշ, նմուշների ներդրման նշանակությունը տիպային և գործարարական փաստաթղթեր մշակելու և այդ աշխատանքների ավտոմատացումը իրագործելու գործում, տեքստերի ձևավորման հրամանները, փաստաթղթերի առաքում ֆաքսիմիլային ապարատների միջոցով, Internet մոլորակային համակարգչային ցանցի, էլեկտրոնային փոստի հատուկ ծառայությամբ:
2. Պատրաստի գործարարական փաստաթղթեր, կատարի էջի պարամետրերի հաստատում, էջերի համարակալում և տպում, կատարի հղումներ ցանցային տպիչին կամ ցանցի որևէ համակարգչի:
3. Կատարի փաստաթղթերի կրճատ ներկայացում, օգտագործելով ստեղծած կամ ստացած որևէ փաստաթուղթ և ցուցադրի ներկայացումներ PowerPoint խմբագրիչով:

Գնահատման կարգը՝

Սոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Ներկայացնել տեքստային խմբագրիչների փուլերը և դերը որպես ինֆորմացիայի ստեղծման, մշակման, խմբագրման և պահպանման հիմնական միջոց, տեքստերի մշակման տեխնոլոգիան

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

ա. ճիշտ է ներկայացնում ինֆորմացիայի ստեղծման, մշակման, խմբագրման և պահպանման հիմնական միջոցները և տեքստերի մշակման տեխնոլոգիան

բ. ճիշտ է ներկայացնում տեքստերի մուտքագրման ու պահպանման միջոցները որպես տեքստային տարբեր ֆորմատի փաստաթղթեր, որպես նմուշ

գ. ճիշտ է ներկայացնում տեքստերի ձևավորման հրամանները, տառատեսակների ներկայացումը տարբեր ոճերով ու չափերով, տառերի և տողերի միջև հեռավորությունների, սահմանների, լուսանցքների տեղադրման ու փոփոխման հրամանները, տողերի դասավորման հրամանները

դ. ճիշտ է ներկայացնում փաստաթուղթը տարբեր գրաֆիկական պատկերներով ու սիմվոլներով ձևավորելու հրամաններն ու գործիքները, տարբեր օգնող ծրագրերի հետ կապ ապահովող տեղամասերը

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Գործնական առաջադրանք, գրավոր առաջադրանք:

Ուսանողին կհանձնարարվի ստեղծել թղթապանակ օպերացիոն համակարգի միջավայրում, ֆայլ, որը կպարունակի որևէ կիրառական փաստաթղթի ձև պահպանելով ինֆորմացիայի ամբողջ տեխնոլոգիան գրաֆիկական պատկերներով ու սիմվոլներով, օգտագործում է համապատասխան գործիքներն ու հրամանները: Կարողությունները կգնահատվեն յուրաքանչյուր էլեմենտի կատարումը հաշվի առնելով:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված, եթե ուսանողը կարողանա ճիշտ և անսխալ կատարել կատարման չափանիշների բոլոր գործողությունները, ընտրել բոլոր անհրաժեշտ գործիքները, հրամանները:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների, գործնական պարապմունքների և լաբորատոր աշխատանքների միջոցով:

Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, մեթոդական ուղեցույց, դիդակտիկ նյութեր:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում 2 ժամ

Գործնական պարապմունք 16 ժամ

Արդյունք 2. Պատրաստել գործարարական փաստաթղթերի նմուշներ, կատարել տեքստի և փաստաթղթի ձևավորման աշխատանքներ, կատարել հղումներ ցանցային տպիչին կամ ցանցի որևէ համակարգչի

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

ա. ճիշտ է կատարում տեքստային խմբագրիչի միջավայրում ֆայլերի ստեղծման ու պահպանման գործողությունները

բ. ճիշտ է կատարում տեքստային խմբագրիչի գործիքների վահանակների, գործիքների տեղադրումը և հեռացումը

- գ. ճիշտ է ստեղծում պարզագույն տեքստային փաստաթղթեր և պահպանում տարբեր ֆորմատներով, ինչպես նաև պատրաստում փաստաթուղթ՝ նմուշի հիման վրա
- դ. ճիշտ է օգտագործում տարբեր ազգային տառատեսակները
- ե. ճիշտ է կատարում որևէ փաստաթղթի տառերի, տողերի և պարբերությունների ձևավորում, ֆոնի տեղադրում
- զ. ճիշտ է կատարում բազմաէջ փաստաթղթերի համարակալումը և էջախորագրերի տեղադրումը, դիտումը տպելուց առաջ և էջերի պարամետրերի հաստատումը
- է. ճիշտ է կատարում պատճենման և տեղափոխման գործողությունները
- ը. ճիշտ է տեղադրում փաստաթղթում նկար, սիմվոլ և օբյեկտ
- թ. ճիշտ ներկայացնում և պահպանում է աշխատանքի անվտանգության և ինֆորմացիայի պահպանման կանոնները
- ժ. ճիշտ է կատարում փաստաթղթի անհրաժեշտ ոճերով ձևավորման աշխատանքները
- ի. ճիշտ է պատրաստում տարբեր քանակի սյուներով և տողերով աղյուսակներ, վարժ ներածում է տվյալներ և ձևավորում եզրագծման գործիքների օգտագործմամբ
- լ. ճիշտ է պատկերազարդում փաստաթուղթը
- խ. ճիշտ է պատրաստում գործարարական ձևանմուշներ
- ծ. ճիշտ է դասավորում գրաֆիկական պատկերը տեքստի շուրջ, տեքստը ճիշտ է վերադասավորում նկարի շուրջը, կատարում է տեքստի որոշակի հատվածի փնտրում և փոխարինում
- կ. ճիշտ է կատարում ուղղագրության ստուգման, սխալի հայտնաբերման և ուղղման, ոճային սխալների հրամանները (անգլերեն և ռուսերեն տեքստերում)
- հ. ճիշտ է կատարում ավտոուղղման և ավտոտեքստի տեղադրման գործողությունները
- ձ. ճիշտ է օգտագործում տպիչը

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Գործնական առաջադրանք:

Ուսանողին կհանձնարարվի պատրաստել գործարարական փաստաթղթերի նմուշներ՝ օգտագործելով տառատեսակները, էջախորագրերի տեղադրումը, համարակալումը, ուղղագրության ստուգման, սխալի ստուգման և հայտնաբերման հրամանները: Կատարում է փաստաթղթի ոճերով ձևավորման աշխատանքները, պատկերազարդում փաստաթուղթը: Ճիշտ է պատրաստում սյուներով և տողերով աղյուսակներ, ներածում տվյալներ: Օգտագործում է տպիչը և եզրագծման գործիքները: Պահպանում է աշխատանքի անվտանգության և ինֆորմացիայի պահպանման կանոնները:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված, եթե ուսանողը հանձնարարված առաջադրանքը կատարել է առանց էական անճշտությունների:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքը ձեռք է բերվում տեսական ուսուցման և գործնական պարապմունքների ընթացքում ձեռք բերած գիտելիքների և կարողությունների հիման վրա:

Անհրաժեշտ է ունենալ տեղեկատվական և ուսումնական գրականություն, մեթոդական ձեռնարկներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում	4 ժամ
Գործնական պարապմունք	14 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կատարել փաստաթղթերի կրճատ ներկայացում՝ օգտագործելով ստեղծած կամ ստացած որևէ փաստաթուղթ և ցուցադրել ներկայացումների խմբագրիչով
ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է կատարում տրված փաստաթղթի կրճատումը
- բ. ճիշտ է ստեղծում դրվագները և նրանց հաջորդականությունը
- գ. ճիշտ է կազմակերպում դրվագների անցումները և նրանց ավտոմատ կատարումը
- դ. ճիշտ է փոխում դրվագների հաջորդականությունը
- ե. ճիշտ է տեղադրում անհրաժեշտ էֆեկտները և կցում ձայնային ուղեկցում
- զ. ճիշտ է պահպանում ներկայացումը առանձին ֆորմատներով
- է. ճիշտ է կատարում հոլովակի ստանդարտ ձևավորման միջոցները
- զ. ճիշտ է կատարում գրաֆիկական պատկերներով ձևավորում

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ուսանողին կտրվի որևէ փաստաթուղթ կամ կառաջարկվի ստեղծել փաստաթուղթ: Ուսանողը պիտի կարողանա կատարել փաստաթղթերի կրճատ ներկայացում, օգտագործել դրվագների անցումները և հաջորդականությունը, պահպանում է ներկայացումը առանձին ֆորմատներով, կատարում է գրաֆիկական պատկերների ձևավորում և էֆեկտների տեղադրում:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված, եթե ուսանողը որոշակի շեղումներով կատարի հանձնարարությունը:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքը ձեռք է բերվում տեսական ուսուցման և գործնական պարապմունքների ընթացքում: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, ուսումնական և մեթոդական ձեռնարկներ, կիրառական օրինակներ պարունակող գործնական աշխատանքների փաթեթներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում	2 ժամ
Գործնական պարապմունք	16 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Կատարել փաստաթղթերի ստացում և առաքում ֆաքսիմիլային ապարատների միջոցով, հեռախոսագծերի օգնությամբ, Internet մոլորակային համակարգչային ցանցի, էլեկտրոնային փոստի հատուկ ծառայությամբ
ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում գործարար գրագրության և հաղորդակցության հիմնադրույթները
- բ. ճիշտ է կատարում փաստաթղթերի ստացման և առաքման գործողությունները
- գ. ճիշտ է կարողանում օգտվել Internet մոլորակային համակարգչային ցանցի, էլեկտրոնային փոստի հատուկ ծառայությունից
- դ. ճիշտ է կատարում փաստաթղթերի ստացման և առաքման ձևերը ֆաքսիմիլային ապարատների միջոցով
- ե. ճիշտ է կատարում WWW հատուկ ծառայությունում գրանցված տարբեր թեմաներին առընչվող փաստաթղթերին դիմելու ձևերը, ծառայություններում գործարարական բնույթի տեղեկատվության ստացման սկզբունքները
- զ. ճիշտ է կատարում տեղային ցանցի մասնակիցների միջև փաստաթղթերի փոխանակության ապահովման, ինչպես նաև դրանց համատեղ մշակման մեթոդները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Գործնական առաջադրանք

Ուսանողին կտրվի փաստաթուղթ և նա պետք է կարողանա կատարել ստացման և առաքման գործողությունները՝ ֆաքսիմիլային ապարատների միջոցով, կարողանում է օգտվել համակարգչային ցանցի, էլեկտրոնային փոստի հատուկ ծառայությունից, կիրառում է WWW հատուկ ծառայություններում տեղեկատվության ստացման սկզբունքները: Նա պետք է կատարի տեղային ցանցի մասնակիցների միջև փաստաթղթերի փոխանակության ապահովման և դրանց համատեղ մշակման մեթոդները:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված, եթե ուսանողը առաջադրանքը կատարում է առանց էական բացթողումների:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքը ձեռք է բերվում տեսական ուսուցման և գործնական պարապմունքների ընթացքում ձեռք բերած գիտելիքների և կարողությունների հիման վրա:

Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, մեթոդական ձեռնարկ և ուղեցույց:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Տեսական ուսուցում	2 ժամ
Գործնական պարապմունք	16 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԷԼԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ԱՂՅՈՒՄԱԿՆԵՐԻ ՄՇԱԿՈՒՄ»

Մոդուլի դասիչը՝ **ԹՐՄՊՄ 4 – 09 – 027**

Մոդուլի նպատակը՝

Մոդուլի նպատակն է՝ ուսանողներին սովորեցնել էլեկտրոնային աղյուսակների պատրաստման, թվային արժեքների հետ թվաբանական գործողությունների կատարման խնդիրները, ինչպես նաև տվյալների դասակարգման, բազմաէջ և բազմաթերթ աղյուսակների հետ աշխատելու միջոցները, աշխատանքների ժամանակային դիագրամների կազմումը, հաշվարկային գործողությունների ու տվյալների հետազոտության խնդիրները ավտոմատացման հիմնադրույթները:

Մոդուլի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը կկարողանա. ստեղծել էլեկտրոնային աղյուսակ, կատարել գործողություններ աշխատանքային գրքի, թերթերի հետ, մշակել և պահպանել էլեկտրոնային աղյուսակների ձևեր որպես նմուշ, կատարել հաշվարկային գործողություններ թվային, դրամական, հաշվապահական և այլ տվյալների հետ՝ տարբեր ֆունկցիաների օգնությամբ:

Մոդուլի տևողությունը՝ **54 ժամ**

Տեսական ուսուցում	12 ժամ
Գործնական պարապմունք	42 ժամ

Մուտքային պահանջները՝

Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի «Փաստաթղթերի մշակման տեխնոլոգիա, գործարար գրագրություն և հաղորդակցություն» ԹՐՄՊՄ 4-09-026 մոդուլից ստացած տեսական գիտելիքները և գործնական հմտությունները:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. Ներկայացնի աղյուսակային խմբագրիչների կառուցվածքը, տվյալների տիպերը, ֆունկցիաները, գործիքները, էլեկտրոնային աղյուսակների պատրաստման, ձևավորման, տվյալների մուտքագրման և տարբեր տիպերի տվյալների հետ աշխատանքի սկզբունքները, աշխատանքային գրքի, թերթերի հետ աշխատանքի սկզբունքները, ժամանակային դիագրամների կառուցման ձևերը:
2. Կատարի էլեկտրոնային աղյուսակների և ձևերի մշակում, պահպանում որպես նմուշ, հաշվարկային գործողություններ թվային, դրամական, հաշվապահական և այլ տվյալների հետ, օգտագործի ֆունկցիաները, կատարի հղումներ այլ աղյուսակներին կամ կայքերին:
3. Կատարի տվյալների հետազոտում, մակրոհրամանների օգտագործում տվյալների կազմակերպման ավտոմատացման համար, աշխատանքային գրքի թերթերի, տողերի, սյունակների, բջիջների ավելացում, հեռացում, էջի պարամետրերի հաստատում, դիտարկում, համարակալում և տպում:

Գնահատման կարգը`

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1.Ներկայացնել աղյուսակային խմբագրիչների կառուցվածքը, էլեկտրոնային աղյուսակների պատրաստման, ձևավորման, տվյալների մուտքագրման և տարբեր տիպերի տվյալների հետ աշխատանքի սկզբունքները

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. ճիշտ է ներկայացնում աղյուսակների հետ օգտագործվող հրամանային մենյուի կետերը և գործիքները
- բ. ճիշտ է կատարում աշխատանքային թերթերի վերանվանումը, ավելացումը, հեռացումը, տեղափոխումը, պահպանումը
- գ. ճիշտ է կատարում աղյուսակներում տարբեր տիպերի տվյալների մուտք, խմբագրում և աղյուսակի ձևավորում
- դ. ճիշտ է կատարում աղյուսակների վանդակների ֆորմատավորման և եզրագծման գործողությունները,
- ե. ճիշտ է կառուցում տարատեսակ գրաֆիկներ ու դիագրամներ
- զ. ճիշտ է հաստատում ինֆորմացիայի անվտանգության ռեժիմները, դիտարկում տպելուց առաջ և տպում
- է. ճիշտ է կատարում նույնատիպ ավտոլրացման, ավտոլցման, հաճախակի կրկնվող ցուցակների ստեղծման կարգը
- ը. ճիշտ է կատարում ամսաթվային, թվային տվյալներ պարունակող վանդակների ֆորմատավորման գործողությունները,
- թ. ճիշտ է ներկայացնում սխալների հաղորդագրությունները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացման գնահատումը կատարվում է գործնական առաջադրանքի հիման վրա:

Ուսանողին կտրվի կիրառական աղյուսակի նմուշ: Նա պետք է պատրաստի տարբեր քանակի սյուներով և տողերով աղյուսակներ: Կարողանա վարժ ներածել տվյալներ և ձևավորել եզրագծման գործիքներով: Կատարի ամսաթվային, թվային տվյալներ պարունակող վանդակների ֆորմատավորման գործողություններ: Կառուցի տարատեսակ գրաֆիկներ ու դիագրամներ:

Պահպանի ինֆորմացիայի անվտանգության ռեժիմները: Նրան կտրվի նաև որոշակի ժամանակ, որի ընթացքում հնարավոր է կատարել նշված գործողությունները:

Արդյունքի ձեռքբերումը համարվում է բավարար, եթե ուսանողը անսխալ կատարում է իրեն տրված առաջադրանքը:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքների ուսուցանումն իրականացվում է դասախոսության, գործնական պարապմունքների միջոցով, ըստ թեմատիկ հաջորդականության: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, մեթոդական ձեռնարկեր, պրոեկցիոն սարք և դիդակտիկ պարագաներ:

ՌԻՍԻՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ

Գործնական պարապմունք 14 ժամ

Արդյունք 2. Կարողանալ կատարել էլեկտրոնային աղյուսակների և ձևերի մշակում, պահպանել որպես նմուշ

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

ա. ճիշտ է պատրաստում տարբեր քանակի սյուներով և տողերով աղյուսակներ, վարժ ներածում տվյալներ և ձևավորում եզրագծման գործիքների օգտագործմամբ

բ. ճիշտ է կատարում թվային արժեքներ պարունակող վանդակների հետ թվաբանական գործողություններ ներկառուցված ֆունկցիաների օգնությամբ

գ. ճիշտ է կատարում աղյուսակների ստեղծման և մշակման գործողությունները որևէ գործարարական փաստաթղթի պատրաստման օրինակի վրա

դ. կարողանում է ստեղծել բազմաթերթ աշխատանքային գիրք և թերթերը անվանափոխել առաջադրանքի համապատասխան անուններով

ե. ճիշտ է կատարում էլեկտրոնային աղյուսակի անհրաժեշտ ոճերով ձևավորման աշխատանքները, բազմաէջ փաստաթղթերի համարակալումը

զ. ճիշտ է ցուցադրում միաժամանակ տարբեր աշխատանքային թերթերը և կապ հաստատում թերթերի միջև և ցույց տալիս մի թերթի կապված վանդակում կատարված փոփոխության հետևանքով տեղի ունեցող փոփոխությունը մյուս թերթի համապատասխան վանդակում

է. ճիշտ է պահպանում աղյուսակը որպես նմուշ հետագա օգտագործման համար

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Գործնական առաջադրանք և բանավոր հարցումներ

Ուսանողին կառաջադրվի պատրաստել տարբեր քանակի սյուներով և տողերով աղյուսակներ, վարժ ներածել տվյալներ և ձևավորել եզրագծման գործիքների օգտագործմամբ, կատարել թվային արժեքներ պարունակող վանդակների հետ թվաբանական գործողություններ՝ ներկառուցված ֆունկցիաների օգնությամբ, վարժ աշխատել աղյուսակների, վանդակների ու նրանց տվյալների հետ, կառուցել գրաֆիկներ և դիագրամներ, կատարել տեքստի որոշակի հատվածի փնտրման, փոխարինման գործողություններ, ինչպես նաև ստանալ և առաքել փաստաթուղթը:

Արդյունքը կհամարվի բավարար ձեռքբերված, եթե ուսանողը կարողանա ճիշտ կատարել նշված գործողությունները, ընտրել անհրաժեշտ գործիքները, հաստատել փաստաթղթի սահմանները, ոճերը, օգտագործել դիագրամների կառուցիչը, պաշտպանել աշխատանքի և ինֆորմացիայի անվտանգության կանոնները: Բանավոր հարցումների ժամանակ ուսանողը պետք է ճիշտ ներկայացնի փաստաթղթի մշակման առանձնահատուկ պահերը:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է գործնական պարապմունքների աշխատանքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում անհրաժեշտ կլինի օգտագործել տիպային փաստաթղթերի նմուշներ, գրականություն, մեթոդական ուղեցույց և այլն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում` 4 ժամ

Գործնական պարապմունք 14 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3.Կարողանալ մակրոհրամանների կիրառմամբ կատարել տվյալների ավտոմատացված մշակում և հետազոտում

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. ճիշտ է կատարում տողերի, սյունների տեղադրումը, հեռացումը, թաքցնումը և խմբավորումը
- բ. ճիշտ է կատարում տրված աղյուսակում պահանջվող դասակարգման գործողությունը
- գ. ճիշտ է կատարում աղյուսակում տվյալների զտման գործողությունը տարբեր պայմանների միջոցով
- դ. ճիշտ է կազմակերպում միջանկյալ արդյունքների որոշման քայլերը
- ե. ճիշտ է կատարում պայմանով ֆորմատավորում
- զ. ճիշտ է տեղադրում տվյալների մուտքի արգելման ռեժիմը
- է. ճիշտ է տեղադրում էջի պարամետրերը, էջախորագրերը, համարակալում և դիտարկում տպելուց առաջ
- ը. ճիշտ է սառեցնում տողը կամ սյունը, թաքցնում, խմբավորում վանդակները
- թ. ճիշտ է օգտագործում տպիչը էլեկտրոնային աղյուսակները տպելիս
- ժ. պահպանում է աշխատանքի և ինֆորմացիայի անվտանգության ապահովման կանոնները:

ԳՆԱԳԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Գործնական առաջադրանք

Ուսանողին կտրվի տարբեր որևէ ձևանմուշ, որը պետք է պատրաստվի որոշակի սահմանված ժամանակի ընթացքում: Նա պետք է կարողանա տարբեր պայմանների միջոցով կատարել տվյալների զտման գործողությունը և օգտագործի տպիչը էլեկտրոնային աղյուսակները տպելիս: Գիշտ է տեղադրում տվյալների մուտքի արգելման ռեժիմը, կատարում պայմանով ֆորմատավորում և աղյուսակի անհրաժեշտ ձևավորում:Պետք է ուշադրություն դարձնի նաև աշխատանքի և ինֆորմացիայի անվտանգության կանոնների պահպանման հանգամանքին:

Արդյունքի ուսուցումը կհամարվի բավարար, եթե ուսանողը տրված հանձնարարությունը պատրաստի սահմանված ժամանակի ընթացքում և ամսխալ կատարի նշված գործողությունները: Թույլատրելի է որոշ շեղումներ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը խորհուրդ է տրվում կատարել գործնական աշխատանքների ձևով: Ուսուցման ընթացքում անհրաժեշտ է ունենալ պլակատներ, պրոեկցիոն սարք, ուսումնական տեսաֆիլմ` ցուցադրման սարքերով, համակարգիչ, մեթոդական ձեռնարկ և կիրառական օրինակներ պարունակող գործնական աշխատանքների փաթեթներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում` 4 ժամ

Գործնական պարապմունք 14 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ` «ՏՎՅԱԼՆԵՐԻ ԲԱԶԱՆԵՐԻ ՂԵԿԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ»

Մոդուլի դասիչը`

ԹՐՄՊՄ 4 – 09 – 028

Մոդուլի նպատակը`

Մոդուլի նպատակն է` ուսանողներին սովորեցնել տվյալների բազաների ստեղծման, մշակման, նրանց սպասարկման և կազմակերպման հիմնական փուլերը, գործնական բնույթ կրող աղյուսակներում տարբեր տիպերի տվյալների մուտքագրման, նրանց տվյալների ու հատկանիշների ընտրության, թվային արժեքների հետ թվաբանական գործողությունների կատարման խնդիրները, ինչպես նաև տվյալների դասակարգման և զտման: Իրար հետ կապված երկչափ աղյուսակների մեջ փոփոխության, նրանց կապերի տեղադրման գործընթացը:

Մոդուլի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը կկարողանա. ստեղծել բազա մեկ առարկայական տիրույթի տարբեր իրողությունների և իրական օբյեկտների, պրոցեսների եղելությունների կամ երևույթների մասին տեղեկություններով, ստեղծել աղյուսակներ ընտրելով դաշտերի կազմությունը և հաջորդականությունը և կապել այդ աղյուսակները, ընտրել պարզագույն տվյալի տիպը, կապել դաշտերը, ստեղծել հարցումներ, հաշվետվություններ, ձևեր: Ստանալ տեղեկատվություն կապերի օգնությամբ, դասակարգել և զտել տվյալները:

Մոդուլի տևողությունը` 36 ժամ

Տեսական ուսուցում 6 ժամ

Գործնական պարապմունք 30 ժամ

Մուտքային պահանջները`

Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի «Էլեկտրոնային աղյուսակների մշակում» ԹՐՄՊՄ 4-09-027 մոդուլից ստացած տեսական գիտելիքները և գործնական հմտությունները:

Ուսումնառության արդյունքները`

Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. ներկայացնի գործնական բնույթ կրող բազաներում տարբեր տիպերի տվյալների մուտքագրման, նրանց տվյալների ու հատկանիշների ընտրության, թվային արժեքների հետ թվաբանական գործողությունների կատարման խնդիրները, ինչպես նաև տվյալների դասակարգման և զտման: Իրար հետ կապված երկչափ աղյուսակների մեջ փոփոխության, նրանց կապերի տեղադրման գործընթացը:
2. ստեղծի բազա, ստեղծի աղյուսակ` ընտրելով դաշտերի կազմությունը և հաջորդականությունը, ընտրի պարզագույն տվյալի տիպը, կապի դաշտերը, ստեղծի հարցումներ, հաշվետվություններ, ձևեր: Ստանա տեղեկատվություն կապերի օգնությամբ, դասակարգի և զտի տվյալները:
3. կատարի աղյուսակների մեջ տողերի, սյուների ներդրման, տվյալների ավելացման, մշակման, Ֆորմատավորման գործողություններ: Ստեղծի հարցումներ տարբեր պայմանների միջոցով, ստեղծի հաշվետվություններ և ձևեր: Կատարի էջերի պարամետրերի փոփոխություն, զտում, դասակարգում

Գնահատման կարգը`

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Ներկայացնել ռեյազիոն տվյալների բազայի ստեղծման փուլերը և աշխատանքի սկզբունքը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. ճիշտ է ներկայացնում բազայի ստեղծման փուլերը
- բ. ճիշտ է տեղադրում և ներկայացնում գործիքների տողերը
- գ. ճիշտ է ներկայացնում աղյուսակների, հարցումների, հաշվետվությունների և ձևերի ստեղծման գործընթացը
- դ. ճիշտ է ներկայացնում տվյալների դասակարգման և զտման, տվյալների պահպանման գործողությունները
- ե. ճիշտ է ներկայացնում իրար հետ կապված երկչափ աղյուսակների մեջ փոփոխության, նրանց կապերի տեղադրման գործընթացը և տիպերը

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը կատարվելու է գործնական առաջադրանքի և բանավոր հարցերի հիման վրա: Ուսանողին կհանձնարարվի կազմել գործնական բնույթ կրող տվյալների բազա, ընդգրկելով աղյուսակների, հարցումների և հաշվետվությունների ստեղծման գործընթացը: Ներկայացնել տվյալների դասակարգման և զտման, պահպանման, ինչպես նաև երկչափ աղյուսակների տիպերն ու կապերի տեղադրման գործընթացը:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված, եթե ուսանողը գործնական աշխատանքի մեջ էական բացթողումներ չունի, հարցերին տալիս է համոզիչ պատասխաններ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Տեսական պարապմունք և գործնական աշխատանք:

Անհրաժեշտ է ունենալ տեղեկատվական և մասնագիտական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում 2 ժամ

Գործնական պարապմունք 10 ժամ

Արդյունք 2. Ստեղծել բազա, օգտագործել աղյուսակների հետ աշխատելու միջոցները: Ստանալ տեղեկատվություն կապերի օգնությամբ

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. ճիշտ է ստեղծում բազա, ընտրում դաշտերի տվյալի տիպերը և հատկանիշները
- բ. ճիշտ է մուտքագրում աղյուսակը
- գ. ճիշտ է կապում դաշտերը ինֆորմացիայի ավտոմատ մուտքագրման համար
- դ. ճիշտ է ստեղծում հղումներ այլ աղյուսակներին, ֆայլերին կամ ինտերնետային էջերին
- ե. ճիշտ է ստեղծում հարցումներ տարբեր պայմանների միջոցով
- զ. ճիշտ է ներկայացնում տեղեկություններ հաշվետվությունների միջոցով
- է. ճիշտ է ստեղծում ձևեր նոր ինֆորմացիայի մուտքագրման համար
- ը. ճիշտ է կապում աղյուսակներ` տարբեր տիպերով
- թ. ճիշտ է կատարում հաշվարկներ բանաձևերի օգնությամբ

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Գործնական աշխատանք, բանավոր հարցեր.

Ուսանողին կտրվի առաջադրանք տվյալների բազայի ստեղծման վերաբերյալ:

Կհանձնարարվի աղյուսակում կատարել ինֆորմացիայի մուտքագրում, հղումներ այլ աղյուսակների, ֆայլերի կամ ինտերնետային էջերին, տարբեր տիպերով կապել աղյուսակներ: Բանավոր հարցերի ժամանակ բանաձևերի օգնությամբ հաշվարկներ կատարել:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված, կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքը ձեռք է բերվում տեսական ուսուցման և գործնական պարապմունքների հիման վրա: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն: Գործնական պարապմունքներն անցկացվելու են համակարգչային սենյակներում:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում 2 ժամ

Գործնական պարապմունք 10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3.Կատարել աղյուսակների մեջ տվյալների ավելացման և մշակման գործողություններ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

ա. ճիշտ է տեղադրում և հեռացնում աղյուսակի մեջ տողեր, սյուներ և տվյալներ

բ. ճիշտ է ֆորմատավորում աղյուսակը

գ. ճիշտ է կատարում էջերի պարամետրերի փոփոխություն և հաստատում

դ. ճիշտ է զտում և դասակարգում աղյուսակը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Գործնական առաջադրանք, բանավոր հարցեր.

Ուսանողին կտրվի աղյուսակ: Ուսանողին կառաջադրվի հանձնարարություն.կատարել աղյուսակի մեջ տողերի, սյուների և տվյալների տեղադրում և հեռացում, ֆորմատավորում: Կցուցադրի նաև աղյուսակի զտման և դասակարգման, էջերի պարամետրերի փոփոխության և հաստատման վերաբերյալ գործողություններ: Բանավոր հարցումների ժամանակ ի հայտ կգան ուսանողի ուշիմության, ընկալունակության և տրամաբանելու կարողությունների բացահայտմանն ուղղված թեստային հարցեր: Կարող են կիրառվել ինչպես գրավոր, այնպես էլ բանավոր թեսթեր:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված, եթե ուսանողը հանձնարարությունը կատարի 90%-ով Բանավոր հարցերը տրվում են ուսանողի ուշիմության, ընկալունակության և տրամաբանելու կարողություններն ու հմտությունները ստուգելու նպատակով::

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են ցուցադրական տարբեր նյութեր և ուսումնական գրականություն: Գործնական պարապմունքներն անցկացվելու են համակարգչային սենյակներում` անմիջապես համակարգչի դեմ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում 2 ժամ

Գործնական պարապմունք` 10 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ ԵՎ ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ՕՐԵՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԳՈՐԾԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ»

Սողուլի դասիչը՝ **ԹՐՄՊՄ 4 – 09 – 029**

Սողուլի նպատակը՝

Այս մոդուլը նախատեսված է «Թարգմանիչ - սպասարկման մեներջեր» որակավորմամբ մասնագետի պատրաստման համար: Սողուլի նպատակն է՝ ուսանողին տալ գիտելիքներ ճիշտ իրավունքի և մասնագիտական ոլորտի իրավական ապահովման վերաբերյալ, ինչպես նաև ուսանողի մոտ ձևավորել սպասարկման ձեռնարկությունների, կազմակերպությունների ղեկավարման փաստաթղթավորումն ապահովելու և գործավարությունը կազմակերպելու կարողություններ:

Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կհմանա ճիշտ իրավունքի հիմնական դրույթները, մարդու և քաղաքացու իրավունքները և դրանց իրագործման մեխանիզմները, կկարողանա օգտագործել անհրաժեշտ իրավական ակտերը: Կհմանա մասնագիտական գործունեության մեջ իրավահարաբերությունների սուբյեկտների իրավական դիրքը, մասնագիտական ոլորտի աշխատողների իրավունքները և պարտականությունները, ինչպես նաև մասնագիտական գործունեության մեջ իրավահարաբերությունները կարգավորող հիմնական իրավական ակտերը: Կկարողանա պաշտպանել իր իրավունքներն աշխատանքային օրենսդրությանը համաձայն:

Սողուլի տևողությունը՝	54 ժամ
Գործնական պարապմունք	38 ժամ
Տեսական ուսուցում	16 ժամ

Մուտքային պահանջները՝

Այս մոդուլը ուսուցանասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:

Ուսումնառության արդյունքները՝

- Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝
1. իմանա ճիշտ իրավունքի հիմնական դրույթները, մարդու և քաղաքացու հիմնական իրավունքները և դրանց իրագործման մեխանիզմները.
  2. օգտագործի անհրաժեշտ իրավական ակտերը.
  3. իմանա մասնագիտական գործունեության մեջ իրավահարաբերությունների սուբյեկտների իրավական դիրքը, մասնագիտական ոլորտի աշխատողների իրավունքներն ու պարտականությունները.
  4. իմանա գործավարության դերը կառավարման համակարգում, ապահովի ղեկավարման փաստաթղթավորումը
  5. լրացնի սպասարկման ոլորտի ձեռնարկություններում գործող տիպային փաստաթղթեր, աշխատի այդ փաստաթղթերի հետ
  6. օգտվի ժամանակակից տեխնոլոգիաներից՝ տեղեկատվության փոխանակման, մշակման, փաստաթղթավորման և պահպանման գործում.
  7. իմանա սպասարկման ոլորտին առնչվող ճիշտ օրենսդրությունը, կիրառի դրա պահանջները:

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Իմանալ ՀՀ սահմանադրության հիմնական դրույթները, մարդու և քաղաքացու հիմնական իրավունքները և դրանց իրագործման մեխանիզմները

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ սահմանադրության հիմնական դրույթները,
- բ. ճիշտ է ներկայացնում մարդու և քաղաքացու իրավունքները և դրանց իրագործման մեխանիզմները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր ՀՀ սահմանադրության հիմնական դրույթների, մարդու և քաղաքացու իրավունքների և դրանց իրագործման մեխանիզմների վերաբերյալ: Ուսանողից կպահանջվի պատասխանել տրված բոլոր հարցերին: Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում տրված բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ ՀՀ սահմանադրության հիմնական դրույթների, մարդու և քաղաքացու իրավունքների և դրանց իրագործման մեխանիզմների վերաբերյալ:

Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են ՀՀ սահմանադրությունը, մարդու և քաղաքացու իրավունքները և դրանց իրագործման մեխանիզմները նկարագրող փաստաթղթեր ինչպես նաև համապատասխան ուսումնա-մեթոդական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական ուսուցում	6 ժամ
Գործնական պարապմունք	2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Կարողանալ օգտագործել համապատասխան իրավական ակտերը.

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է օգտագործում համապատասխան իրավական ակտերը իր աշխատանքային գործընթացում:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր անհրաժեշտ նորմատիվա-իրավական փաստաթղթերը օգտագործելու վերաբերյալ, ինչպես նաև կառաջարկվի մի քանի փաստաթղթերից ընտրել պետքականը և առաջարկել այն օգտագործելու ձևը և տեղը:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում տրված բոլոր հարցերին և ընտրված փաստաթուղթը համարվում է պիտանի իսկ օգտագործման ձևը և տեղը՝ ընդունելի և բավարար:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողի մոտ ձևավորել անհրաժեշտ նորմատիվա-իրավական փաստաթղթերը օգտագործելու կարողություններ :

Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են նորմատիվային ակտեր, իրավական այլ փաստաթղթեր ինչպես նաև համապատասխան ուսումնա-մեթոդական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական ուսուցում 6 ժամ

Գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Իմանալ մասնագիտական գործունեության մեջ իրավահարաբերությունների սուբյեկտների իրավական դիրքը, մասնագիտական ոլորտի աշխատողների իրավունքներն ու պարտականությունները.

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

ա. ճիշտ է նկարագրում մասնագիտական գործունեության մեջ իրավահարաբերությունների սուբյեկտների իրավական դիրքը.

բ. ճիշտ է ներկայացնում մասնագիտական ոլորտի աշխատողների իրավունքներն ու պարտականությունները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր մասնագիտական գործունեության մեջ իրավահարաբերությունների սուբյեկտների իրավական դիրքի, մասնագիտական ոլորտի աշխատողների իրավունքների և պարտականությունների վերաբերյալ: Ուսանողից կպահանջվի պատասխանել հարցերին:

Արդյունքը կհամարվի ձեռքբերված, եթե ուսանողը ճիշտ պատասխանի բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ մասնագիտական գործունեության մեջ իրավահարաբերությունների սուբյեկտների իրավական դիրքի, մասնագիտական ոլորտի աշխատողների իրավունքների և պարտականությունների վերաբերյալ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրքը, նորմատիվ ակտեր, փաստաթղթեր, ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական ուսուցում 4 ժամ

Գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Իմանալ գործավարության դերը կառավարման համակարգում, ապահովել ղեկավարման հիմնական փաստաթղթավորումը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

ա. ճիշտ է ներկայացնում գործավարության դերը կառավարման համակարգում.

բ. ճիշտ է թվարկում փաստաթղթաշրջանառությանը ներկայացվող՝ օրենսդրությամբ սահմանված հիմնական պահանջները.

գ. ստեղծում է ձեռնարկության գործունեությունը համակարգող և ուղղորդող կազմակերպական-կարգադրական փաստաթղթերի փաթեթը.

դ. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպչի և որակի հսկիչի դերը փաստաթղթավորման գործառույթներում:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր մասնագիտական գործունեության մեջ իրավահարաբերությունները կարգավորող հիմնական օրենսդրական ակտերի և այլ նորմատիվային փաստաթղթերի վերաբերյալ: Ուսանողից կպահանջվի պատասխանել տրված բոլոր հարցերին: Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում տրված բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ կառավարման համակարգում գործավարության դերի, ղեկավարման հիմնական փաստաթղթավորումը ապահովելու վերաբերյալ:

Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու նորմատիվային ակտեր և այլ փաստաթղթեր ինչպես նաև համապատասխան ուսումնա-մեթոդական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական ուսուցում 6 ժամ

Գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Լրացնել սպասարկման ոլորտի ձեռնարկություններում գործող տիպային փաստաթղթերը, աշխատել այդ փաստաթղթերի հետ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է լրացնում ներքին և արտաքին գործավարության մեջ կիրառվող տիպային փաստաթղթերը՝ պլաններ, պայմանագրեր, կարգագրեր, հաշվետվություններ, ապրանքագրեր և այլն.
- բ. ճիշտ է փաստաթղթավորում բանակցությունների, հանդիպումների արդյունքները, ճիշտ է կազմում միջազգային համաձայնագրեր և պայմանագրեր.
- գ. ճիշտ է ներկայացնում տարբեր փաստաթղթերի պահանջների կատարման ձևերն ու մեթոդները.
- դ. ճիշտ է ներկայացնում փաստաթղթերի մշակման և համակարգման աշխատանքների կազմակերպման եղանակները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ուսանողին կառաջարկվեն հատուկ քարտեր սպասարկման ոլորտի ձեռնարկություններում գործող տիպային փաստաթղթերի նկարագրությամբ և կառաջարկվի աշխատանքային օրենսդրությանը համաձայն աշխատել դրանց հետ: Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված, եթե համաձայն աշխատանքային օրենսդրության փաստաթղթերը ճիշտ են լրացված:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին մոտ ձևավորել սպասարկման ոլորտի ձեռնարկություններում գործող տիպային փաստաթղթերը լրացնելու աշխատել այդ փաստաթղթերի հետ կարողություններ:

Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրքը և ուսումնա-մեթոդական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական ուսուցում 4 ժամ

Գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6. Օգտվել ժամանակակից տեխնոլոգիաներից՝ տեղեկատվության փոխանակման, մշակման, փաստաթղթավորման և պահպանման հարցերում:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում տեղեկատվության մշակման, փաստաթղթավորման, պահպանման գործում ժամանակակից տեխնոլոգիաները.

- բ. ճիշտ է ցուցադրում պահպանության ենթակա նյութերի և փաստաթղթերի անվանացանկին համապատասխան էլեկտրոնային գրադարան ստեղծելու գործողությունները.
- գ. ճիշտ է ցուցադրում էլեկտրոնային փոստից օգտվելու գործնական օրինակներ.
- դ. ցուցադրում է ինտերնետից և գրասենյակային սարքավորումներից (պատճենահանման սարք, ֆաքս, տեսաձրիչ և այլն) ճիշտ ու հմտորեն օգտվելու օրինակներ.
- ե. ճիշտ եզրահանգումներ է անում գործավարության իրականացման առաջադրված որակական ցուցանիշների վերլուծությունից:

ԳԱՐՅԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր մասնագիտական գործունեության մեջ ժամանակակից տեխնոլոգիաներից օգտվլու, տեղեկատվության փոխանակման, մշակման, փաստաթղթավորման և պահպանման վերաբերյալ: Ուսանողից կպահանջվի պատասխանել տրված բոլոր հարցերին և կատարել նշված գործողությունները:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում տրված բոլոր հարցերին և ճիշտ է կատարում թվարկնած գործողությունները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ ժամանակակից տեխնոլոգիաներից օգտվլու, տեղեկատվության փոխանակման, մշակման, փաստաթղթավորման և պահպանման վերաբերյալ ինչպես նաև ձևավորել թվարկած գործողությունները կատարելու կարողություններ:

Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու նորմատիվային ակտեր և այլ փաստաթղթեր ինչպես նաև համակարգիչներ և համապատասխան ուսումնա-մեթոդական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում	6 ժամ
Գործնական պարապմունք	2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 7. Իմանալ սպասարկման ոլորտին առնչվող ՀՀ օրենսդրությունը, կիրառել դրա պահանջները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. ճիշտ է ներկայացնում սպասարկման ոլորտի պետական կարգավորման գործիքները, ոլորտում իրավական կարգավորման ենթակա հարաբերությունները.
- բ. ճիշտ է ներկայացնում սպասարկման բնագավառին առնչվող ՀՀ օրենսդրության հիմնական դրույթները, դրանց կիրարկման անհրաժեշտությունը.
- գ. ճիշտ է բնութագրում սպասարկման ոլորտի սուբյեկտներին օրենսդրությամբ ներկայացվող պահանջները.
- դ. ճիշտ է ներկայացնում սպասարկման բնագավառին առնչվող ՀՀ օրենսդրության պահանջների կիրառման օրինակներ:

ԳԱՐՅԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր սպասարկման ոլորտին առնչվող իրավահարաբերությունները կարգավորող հիմնական օրենսդրական ակտերի և այլ նորմատիվային փաստաթղթերի վերաբերյալ: Ուսանողից կպահանջվի պատասխանել տրված

բոլոր հարցերին: Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում տրված բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ մասնագիտական գործունեության մեջ իրավահարաբերությունները կարգավորող հիմնական օրենսդրական ակտերի և այլ նորմատիվային փաստաթղթերի վերաբերյալ:

Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու նորմատիվային ակտեր և այլ փաստաթղթեր ինչպես նաև համապատասխան ուսումնա-մեթոդական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական ուսուցում	6 ժամ
Գործնական պարապմունք	2 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՈԼՈՐՏԻ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԴԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»

Մոդուլի դասիչը՝ ԹՐՄՊՄ 4 – 09 – 030

Մոդուլի նպատակը՝

Այս մոդուլը նախատեսված է «Թարգմանիչ - սպասարկման մեներջեր» որակավորմամբ մասնագետի պատրաստման համար: Մոդուլի նպատակն է՝ սովորողին տալ գիտելիքներ տնտեսագիտության ընդհանուր հիմունքների վերաբերյալ և ձևավորել մասնագիտական ոլորտում տնտեսագիտության գործառնական առանձնահատկություններին տիրապետելու կարողություններ :

Ավարտելով այս մոդուլը՝ սովորողը կիմանա տնտեսագիտական հիմնական և հենքային հասկացությունները, շուկայագիտության հիմունքները և շուկայական համակարգի բաղադրիչները, ձեռնարկատիրական գործունեության համակարգը, ֆինանսավարկային համակարգը (բանկեր, հարկեր, վարկեր): Կիմանա տարբեր սպառողների, արտադրողների, կամ ծառայություններ մատուցողների, պետական մարմինների միջև ձևավորվող ապրանքային, աշխատանքային (վարձատրության), շուկայական, ֆինանսական, հարկային և այլ հարաբերությունները, կկարողանա մշակել դրանց նպատակային օգտագործման մեխանիզմները, և գտնել իր գործողությունների արդյունավետության ապահովման հնարավորությունները: Կկարողանա գտնել և օգտագործել անհրաժեշտ տնտեսական տեղեկատվությունը: Կիմանա մասնագիտական ոլորտի զարգացման հիմնական միտումները, արտաքին միջավայրի հնարավորությունները և տնտեսության զարգացման քաղաքականության ուղղությունները: Կկարողանա կառուցել նպատակային գործողությունների և տնտեսական ռեսուրսների համադրման մեխանիզմները: Կկարողանա գնահատել իր հնարավորությունները, ստեղծել ապրանքային արտադրության կամ ծառայությունների մատուցման իր ոճը, գնային ճկուն համակարգ: Կիմանա բանկային գործարքների ձևերը և վարկավորման սկզբունքները, հարկերի ձևերը և դրանց գանձման մեխանիզմները: Կկարողանա մշակել բիզնես-պլան: Կիմանա աշխատանքի վարձատրության ձևերը, ինչպես նաև համագործակցային արժեքի կիրառման հնարավորությունները: Կկարողանա ցուցաբերել նախաձեռնողություն և հնարամտություն:

Մոդուլի տևողությունը՝	72 ժամ
Տեսական ուսուցում	42 ժամ
Գործնական պարապմունք	30 ժամ

Մուտքային պահանջները՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է լիարժեքորեն տիրապետի «Մաթեմատիկա», «Հասարակագիտություն», «Ինֆորմատիկա և ՏՀՏ» առարկաներին առնվազն հանրակրթական հիմնական ծրագրի ծավալով:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո սովորողը պետք է.

1. իմանա տնտեսագիտական հիմնական և հենքային հասկացությունները,
2. իմանա շուկայագիտությունը և շուկայական համակարգի բաղադրիչները,
3. իմանա ձեռնարկատիրական գործունեության համակարգը,
4. իմանա ֆինանսավարկային համակարգի բաղադրիչները,
5. իմանա մասնագիտական ոլորտի զարգացման հիմնական միտումները, արտաքին միջավայրի հնարավորությունները և տնտեսության զարգացման քաղաքականության ուղղությունները:
6. իմանա բիզնես-պլանի մշակման և կազմակերպության հիմնական տեխնիկատնտեսական գործունեության ցուցանիշների հաշվարկի ընդունված մեթոդաբանությունը.

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Իմանալ տնտեսագիտական հիմնական և հենքային հասկացությունները.

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում տնտեսագիտության տեսության հիմնական դրույթները.
- բ. ճիշտ է ներկայացնում տնտեսական ռեսուրսներն ու արտադրական գործոնները, ապրանքի և տնտեսական այլ հասկացությունները.
- գ. ճիշտ է նկարագրում տնտեսագիտական կատեգորիաների օգտագործման դեպքերը և նպատակները,
- դ. ճիշտ է ներկայացնում նպատակային գործողությունների և տնտեսական ռեսուրսների համադրման մեխանիզմները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր տնտեսագիտության տեսության ընդհանուր դրույթների, միկրո- և մակրոտնտեսագիտության հիմունքների, երկրում և արտերկրում տնտեսական իրավիճակի վերաբերյալ: Ուսանողից կպահանջվի պատասխանել տրված բոլոր հարցերին:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում տրված բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ

տնտեսագիտության տեսության ընդհանուր դրույթների, միկրո- և մակրոտնտեսագիտության հիմունքների, երկրում և արտերկրում տնտեսական իրավիճակի վերաբերյալ:

Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են ցուցադրական տարբեր նյութեր, նորմատիվային ակտեր, այլ փաստաթղթեր, ինչպես նաև համապատասխան ուսումնա-մեթոդական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական ուսուցում 8 ժամ

Գործնական պարապմունք 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Իմանալ շուկայագիտությունը և շուկայական համակարգի բաղադրիչները.

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում շուկայագիտությունը հասկացությունը, դրա սկզբունքները.
- բ. ճիշտ է ներկայացնում շուկայական համակարգի բաղադրիչները, դրանց հարաբերակցությունը և փոխադարձ ազդեցությունը
- գ. գտնում և ճիշտ է օգտագործում անհրաժեշտ տնտեսական տեղեկատվությունը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր շուկայագիտության, շուկայական համակարգի դրամա-վարկային և հարկային քաղաքականության սկզբունքների վերաբերյալ, ինչպես նաև կառաջարկվի որևէ թեմատիկ ամսագրից կամ ինտերնետ-կայքից գտնել անհրաժեշտ տեղեկատվություն և առաջարկել այն օգտագործելու ձևը և տեղը:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում տրված բոլոր հարցերին և առաջարկած տեղեկատվությունը համարվում է պիտանի, իսկ օգտագործման ձևը և տեղը՝ ընդունելի և բավարար:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ դրամա-վարկային և հարկային քաղաքականության սկզբունքների վերաբերյալ, ինչպես նաև ձևավորել անհրաժեշտ տնտեսական տեղեկատվություն գտնելու և օգտագործելու կարողություններ :

Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են ցուցադրական տարբեր նյութեր, ինտերնետային տարբեր կայքեր, թեմատիկ ամսագրեր, նորմատիվային ակտեր, այլ փաստաթղթեր, ինչպես նաև համապատասխան ուսումնա-մեթոդական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում 8 ժամ

Գործնական պարապմունք 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Իմանալ ձեռնարկատիրական գործունեության համակարգը.

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է նկարագրում ձեռնարկատիրական գործունեության ձևերը.
- բ. ճիշտ է նկարագրում բիզնես-պլանի մեխանիզմները և դրանց հիմքերը.
- գ. ճիշտ է ներկայացնում տնտեսական միջավայրը և իր գործողությունների արդյունավետությունն ապահովող հնարավորությունները
- դ. ճիշտ է ներկայացնում նախաձեռնողականություն և հնարամտության իր մոտեցումները:
- ե. ճիշտ է նկարագրում աշխատանքի վարձատրության ձևերը,

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր ձեռնարկատիրական գործունեության համակարգի վերաբերյալ: Ուսանողից կպահանջվի պատասխանել հարցերին: Արդյունքը կհամարվի ձեռքբերված, եթե ուսանողը ճիշտ պատասխանի բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ ձեռնարկատիրական գործունեության համակարգի վերաբերյալ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են նորմատիվ ակտեր, փաստաթղթեր, ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում	8 ժամ
Գործնական պարապմունք	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Իմանալ ֆինանսավարկային համակարգի բաղադրիչները,

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում ֆինանսավարկային համակարգի բաղադրիչները.
- բ. ճիշտ է նկարագրում բանկային գործարքների ձևերը.
- գ. ճիշտ է նկարագրում վարկավորման սկզբունքները և հիմքերը.
- դ. ճիշտ է ներկայացնում հարկերի և տուրքերի ձևերը, դրանց գանձման մեխանիզմները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր ոլորտի և կազմակերպության նյութատեխնիկական, աշխատանքային և ֆինանսական ռեսուրսների, դրանց արդյունավետ օգտագործման ցուցանիշների վերաբերյալ: Ուսանողից կպահանջվի պատասխանել տրված բոլոր հարցերին: Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում տրված բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ ոլորտի և կազմակերպության նյութատեխնիկական, աշխատանքային և ֆինանսական ռեսուրսների, դրանց արդյունավետ օգտագործման ցուցանիշների վերաբերյալ:

Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու է նորմատիվային ակտեր և այլ փաստաթղթեր, ինչպես նաև համապատասխան ուսումնա-մեթոդական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական ուսուցում	6 ժամ
Գործնական պարապմունք	4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Իմանալ մասնագիտական ոլորտի զարգացման հիմնական միտումները, արտաքին միջավայրի հնարավորությունները և տնտեսության զարգացման քաղաքականության ուղղությունները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է նկարագրում մասնագիտական ոլորտի զարգացման հիմնական միտումները.
- բ. ճիշտ է ներկայացնում պետական քաղաքականության համատեքստում իր բիզնեսի հնարավորությունները

գ. Ճիշտ է ներկայացնում նպատակային գործողությունների և տնտեսական ռեսուրսների համադրման մեխանիզմները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր մասնագիտական ոլորտի զարգացման հիմնական ասպեկտների, արտադրական և տեխնոլոգիական գործընթացների կազմակերպման վերաբերյալ: Ուսանողից կպահանջվի պատասխանել հարցերին:

Արդյունքը կհամարվի ձեռքբերված, եթե ուսանողը ճիշտ պատասխանի բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ մասնագիտական ոլորտի զարգացման հիմնական ասպեկտների, արտադրական և տեխնոլոգիական գործընթացների կազմակերպման վերաբերյալ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են նորմատիվ ակտեր, փաստաթղթեր, ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Դասախոսություն 6 ժամ

Գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6. Իմանալ բիզնես-պլանի մշակման մեթոդաբանությունը, ինչպես նաև կազմակերպության հիմնական տեխնիկատնտեսական գործունեության ցուցանիշների հաշվարկի ընդունված մեթոդաբանությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

ա. Ճիշտ է նկարագրում բիզնես-պլանի մշակման մեթոդաբանությունը, կառուցվածքը և իր աշխատանքին վերաբերող գործառույթները:

բ. Ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպության հիմնական տեխնիկատնտեսական գործունեության ցուցանիշների հաշվարկի ընդունված մեթոդաբանությունը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր բիզնես-պլանի մշակման մեթոդիկայի, ինչպես նաև ընդունված մեթոդաբանությամբ կազմակերպության հիմնական տեխնիկա-տնտեսական գործունեության ցուցանիշների հաշվարկման վերաբերյալ: Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում տրված բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ բիզնես-պլանի մշակման մեթոդիկայի, ինչպես նաև ընդունված մեթոդաբանությամբ կազմակերպության հիմնական տեխնիկա-տնտեսական գործունեության ցուցանիշների հաշվարկման վերաբերյալ:

Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են հաշվետվություններ, նորմատիվային ակտեր, փաստաթղթեր, ինչպես նաև համապատասխան ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական ուսուցում 6 ժամ

Գործնական պարապմունք 4 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՉԻԳԻԵՆԱՅԻ ՆՈՐՄԵՐԸ ԵՎ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԷԹԻԿԵՏ»

Սողուլի դասիչը՝

ԹՐՄՊՄ 4 – 09 – 031

Սողուլի նպատակը՝

Այս մոդուլը նախատեսված է «Թարգմանիչ - սպասարկման մենեջեր» մասնագետի պատրաստման համար: Սողուլի նպատակն է սովորողին տալ անհրաժեշտ գիտելիք հաստատության ներքին աշխատանքային կարգապահության, գործնական վարվեցողության կանոնների, մասնագիտական էթիկայի և գործնական վարվելակերպի, արտաքին տեսքին ներկայացվող պահանջների, ինչպես նաև հաստատությունում կիրառվող սարքավորումների շահագործման և աշխատանքի անվտանգության կանոնների վերաբերյալ, ինչպես նաև ձևավորել անձնական և արտադրական սանիտարական և հիգիենիկ նորմերի հետևելու, ինչպես նաև գործնական վարվելակերպի կարողություններ:

Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կկարողանա հետևել սարքավորման և գույքի օգտագործման ինչպես նաև հաստատությունում օգտագործվող սարքավորումների շահագործման աշխատանքի անվտանգության կանոններին և պահանջներին, ինչպես նաև անձնական և արտադրական սանիտարական և հիգիենիկ նորմերի: Կիմանա մասնագիտական էթիկայի և գործնական վարվելակերպի կանոնները և սկզբունքները, կկարողանա հետևել զբոսաշրջային ոլորտի աշխատողի աշխատանքային կուլտուրային: Կիմանա դժբախտ պատահարները կանխելու միջոցառումները: Կկարողանա հետևել անձնակազմի կատարողականությանը աշխատանքային և արտադրական կարգապահությանը, անվտանգության տեխնիկայի կանոններին, սանիտարիայի և հիգիենայի պահանջներին հետևելու հարցերում:

Սողուլի տևողությունը՝	54 ժամ
Տեսական ուսուցում	22 ժամ
Գործնական պարապմունք	32 ժամ

Մուտքային պահանջները՝

Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. հետևի անձնական և արտադրական սանիտարական և հիգիենիկ նորմերին, հոգատար վերաբերվի հաստատության և մյուս աշխատակիցների գույքին և իրերին.
2. իմանա գործնական վարվեցողության կանոնները, հետևի սպասարկման ոլորտի աշխատողի աշխատանքի կուլտուրային.
3. իմանա մասնագիտական էթիկայի և գործնական վարվելակերպի հիմունքներն ու սկզբունքները, աշխատանքային իրավիճակներում դրսևորի կուլտուրա և ճիշտ վարվելակերպ.
4. իմանա իր արտաքին տեսքին ներկայացվող պահանջները, հետևի այդ պահանջներին:

Գնահատման կարգը՝

Սողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Հետևել անձնական և արտադրական սանիտարական և հիգիենիկ նորմերին, հոգատար վերաբերվել հաստատության և մյուս աշխատակիցների գույքին և իրերին.

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է նկարագրում անձնական և արտադրական սանիտարական և հիգիենիկ նորմերը, դրանց անհրաժեշտությունն ու հետևելու կարգը
- բ. ճիշտ է ցուցադրում անձնական և արտադրական սանիտարական և հիգիենայի նորմերից մի քանիսի պահանջների կատարումը
- գ. ճիշտ է նկարագրում աշխատանքի անվտանգության կանոններն ու պահանջները
- գ. ցուցադրում է հաստատության և մյուս աշխատակիցների գույքի նկատմամբ հոգատար վերաբերմունքի որևէ ճիշտ օրինակ

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր անձնական և արտադրական սանիտարական և հիգիենիկ նորմերի, գույքի և սարքավորումների օգտագործման վերաբերյալ: Ուսանողից կպահանջվի ցուցադրել անձնական ու արտադրական, սանիտարական և հիգիենիկ նորմերի քանի պահանջների կատարում և հաստատության ու մյուս աշխատակիցների գույքի նկատմամբ հոգատար վերաբերմունքի օրինակ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ և հմտություններ հաստատությունում անձնական և արտադրական սանիտարական և հիգիենիկ նորմերին հետևելու վերաբերյալ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ուսուցողական տարբեր նյութեր, նորմատիվ և ուսումնական գրականություն, ինչպես նաև ուսուցման տեխնիկական միջոցներ, ուսումնական ֆիլմեր:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ՝

Տեսական ուսուցում	8 ժամ
Գործնական պարապմունք	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Իմանալ գործնական վարվեցողության կանոնները, հետևել սպասարկման ոլորտի աշխատողի աշխատանքի կուլտուրային.

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում գործնական վարվեցողության կանոնները.
- բ. ճիշտ է ներկայացնում սպասարկման ոլորտի աշխատողի աշխատանքային կուլտուրան.
- գ. ճիշտ է նկարագրում սպասարկման ոլորտի աշխատողի աշխատանքի կուլտուրային հետևելու գործընթացը.

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր գործնական վարվեցողության կանոնների, սպասարկման ոլորտի աշխատողի աշխատանքի կուլտուրային հետևելու վերաբերյալ: Ուսանողից

կպահանջվի պատասխանել հարցերին և ցուցադրել գործնական վարվեցողություն առաջադրված մի քանի իրավիճակներում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ և հմտություններ գործնական վարվեցողության կանոնների, սպասարկման ոլորտի աշխատողի աշխատանքի կուլտուրային հետևելու վերաբերյալ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ուսուցողական տարբեր նյութեր, նորմատիվ և ուսումնական գրականություն ինչպես նաև ուսուցման տեխնիկական միջոցներ, ուսումնական ֆիլմեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական ուսուցում 8 ժամ

Գործնական պարապմունք 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Իմանալ մասնագիտական էթիկայի և գործնական վարվելակերպի հիմունքներն ու սկզբունքները, աշխատանքային իրավիճակներում դրսևորել կուլտուրա և ճիշտ վարվելակերպ.

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՎՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

ա. ճիշտ է ներկայացնում մասնագիտական էթիկայի և գործնական վարվելակերպի հիմունքներն ու սկզբունքները.

բ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքային իրավիճակներում կուլտուրա և ճիշտ վարվելակերպ դրսևորելու ձևը և կարգը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր մասնագիտական էթիկայի և գործնական վարվելակերպի հիմունքների ու սկզբունքների, աշխատանքային իրավիճակներում կուլտուրա և ճիշտ վարվելակերպ վարվելակերպ դրսևորելու վերաբերյալ: Ուսանողին կտրվեն հատուկ քարտեր աշխատանքային տարբեր իրավիճակների նկարագրությամբ և կառաջարկվի գործել նշված իրավիճակում հետևելով մասնագիտական էթիկային և գործնական վարվելակերպի հիմունքներին ու սկզբունքներին՝ դրսևորելով կուլտուրա և ճիշտ վարվելակերպ:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված, եթե ուսանողը ճիշտ է կատարում վերը նշված գործողությունները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ և կարողություններ մասնագիտական էթիկայի և գործնական վարվելակերպի հիմունքների ու սկզբունքների, աշխատանքային իրավիճակներում կուլտուրա և ճիշտ վարվելակերպ դրսևորելու վերաբերյալ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ուսուցողական տարբեր նյութեր, նորմատիվ և ուսումնական գրականություն, ինչպես նաև ուսուցման տեխնիկական միջոցներ, ուսումնական ֆիլմեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում 8 ժամ

Գործնական պարապմունք 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Իմանալ իր արտաքին տեսքին ներկայացվող պահանջները, հետևել այդ պահանջներին

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում իր արտաքին տեսքին ներկայացնող պահանջները.
- բ. ճիշտ է նկարագրում իր արտաքին տեսքին հետևելու կարգը և ձևը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր իր արտաքին տեսքին ներկայացվող պահանջների վերաբերյալ: Ուսանողից կպահանջվի պատասխանել հարցերին: Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում տրված բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՐՄՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ և հմտություններ իր արտաքին տեսքին ներկայացվող պահանջների և այդ պահանջներին հետևելու վերաբերյալ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ուսուցողական տարբեր նյութեր, ուսումնական գրականություն ինչպես նաև ուսուցման տեխնիկական միջոցներ, ուսումնական ֆիլմեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում	8 ժամ
Գործնական պարապմունք	4 ժամ

ՍՈՊՈՒՄԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՂԵԿԱՎԱՐՄԱՆ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԷԹԻՎԱ »

Սոդուլի դասիչը՝ **ԹՐՄՊՄ 4 – 09 – 032**

Սոդուլի նպատակը՝

Այս մոդուլը նախատեսված է «Թարգմանիչ-սպասարկման մենեջեր» որակավորմամբ մասնագետի պատրաստման համար: Սոդուլի նպատակն է՝ սովորողին տալ գիտելիքներ ծառայությունների կազմակերպման ոլորտում գործարար հարաբերությունների էթիկայի օրենքների մասին, ինչպես նաև ձևավորել գործընկերների և հաճախորդների հետ հաղորդակցվելիս բարեկիրթ վարվելակերպ դրսևորելու, աշխատավայրում հոգեբանական առողջ մթնոլորտ ստեղծելու կարողություններ:

Սոդուլի տևողությունը՝ 54 ժամ

Տեսական ուսուցում 32 ժամ

Գործնական պարապմունք 22 ժամ

Մուտքային պահանջներ՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է անցած լինի «Հիգիենայի նորմերը և գործնական էթիկետ» ԹՐՄՊՄ 4 – 09 – 031 մոդուլը:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. իմանա ղեկավարման էթիկայի և գործարար հարաբերություններում վարվելակերպի կանոնները.
2. գործարար հարաբերություններում կիրառի օբյեկտիվության և փոխադարձ հարգանքի սկզբունքը.

3. կառավարի էթիկական կոնֆլիկտները, հոգեվիճակների, զգացմունքների դրսևորումները.
4. պատշաճ վարվեցողությամբ և հոգեբանական գործոնների կիրառմամբ հաճախորդներին մղի ծառայության համար նպաստավոր որոշումների կայացման:

Գնահատման կարգը`

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Իմանալ ղեկավարման էթիկայի և գործարար հարաբերություններում վարվելակերպի կանոնները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. ճիշտ է ներկայացնում ծառայությունների ղեկավարման էթիկայի սկզբունքները.
- բ. գիտի բոլոր ծառայությունների աշխատակիցների վարվեցողության կանոնները և դրանց կատարմանը հետևելու եղանակները.
- գ. առաջադրված իրադրություններում ընտրում է ղեկավարի և ենթակաների շփման կուլտուրայի ճիշտ դրսևորումներ.
- դ. ցուցադրում է աշխատողների նկատմամբ հոգատար և պահանջկոտ վերաբերմունքի օրինակներ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր ղեկավարման էթիկայի և գործարար հարաբերություններում վարվելակերպի կանոնների վերաբերյալ: Ուսանողին կառաջարկվի պատասխանել տրված բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՐՄՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ ղեկավարման էթիկայի և գործարար հարաբերություններում վարվելակերպի կանոնների վերաբերյալ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ցուցադրական տարբեր նյութեր և ուսումնական գրականություն, ինչպես նաև ուսուցման տեխնիկական միջոցներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական ուսուցում	8 ժամ
Գործնական պարապմունք	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Գործարար հարաբերություններում կիրառել փոխադարձ հարգանքի և օբյեկտիվության սկզբունքը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. անձնական շփումների ընթացքում ցուցադրում է վարքագծի կարգավորման պարզագույն ձևեր.
- բ. վարում է գործնական զրույցները` զրուցակցի նկատմամբ պահպանելով տակտը և հարգալից վերաբերմունքը.
- գ. ճիշտ է ընկալում (և ապա ներկայացնում) հաճախորդի առաջարկները և ստեղծված պրոբլեմները.
- դ. ճիշտ է ներկայացնում օբյեկտիվ վերաբերմունքով հաճախորդի վստահությունը ձեռք բերելու մեխանիզմները.

ե. պայմանական պատվիրատուի հետ շփումների ընթացքում դրսևորում է խոսքի կուլտուրա, ընտրում է ճիշտ տոն և հնչերանգներ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր գործարար հարաբերություններում փոխադարձ հարգանք և օբյեկտիվության սկզբունքներ կիրառելու վերաբերյալ: Ուսանողից կպահանջվի շարունակել սկսված գործնական գրույցը` պահպանելով անհրաժեշտ պահաջներն ու մասնագիտական էթիկայի սահմանները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողի մոտ ձևավորել գործարար հարաբերություններում փոխադարձ հարգանք և օբյեկտիվություն կիրառելու կարողություններ և հաղորդել նրանց գիտելիքներ օբյեկտիվության սկզբունքների և հոգեբանական ազդակների վերաբերյալ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ուսուցողական տարբեր նյութեր, “շփման մոդելների” քարտեր և ուսումնական գրականություն, ինչպես նաև ուսուցման տեխնիկական միջոցներ, ուսումնական ֆիլմեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Տեսական ուսուցում 8 ժամ

Գործնական պարապմունք 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կառավարել էթիկական կոնֆլիկտների, հոգեվիճակների, զգացմունքների դրսևորումները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. ներկայացնում է սպասարկման գործունեության հոգեբանական առանձնահատկությունները.
- բ. ճիշտ է ներկայացնում խմբի ղեկավարի և լիդերի տարբերությունները, հեղինակության միջոցով էթիկական կոնֆլիկտները լուծելու մեխանիզմները.
- գ. ցուցադրում է անձնական օրինակով ներգործելու օրինակներ.
- դ. ցուցադրում է հոգատար վերաբերմունքով և ուշադրություն դարձնելու եղանակով աշխատողի մոտ այլ հոգեկան իրավիճակներ ձևավորելու օրինակներ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր էթիկական կոնֆլիկտները, հոգեվիճակները, զգացմունքների դրսևորումները կառավարելու վերաբերյալ: Ուսանողին կտրվեն էթիկական կոնֆլիկտները, հոգեվիճակները, զգացմունքների դրսևորումները նկարագրող հատուկ քայլեր և կպահանջվի ներկայացնել դրանց ճիշտ կառավարման մոդելները` պահպանելով անհրաժեշտ պահաջներն ու մասնագիտական էթիկայի սահմանները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողի մոտ ձևավորել էթիկական կոնֆլիկտները, հոգեվիճակները, զգացմունքների դրսևորումները կառավարելու կարողություններ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ուսուցողական տարբեր նյութեր, «կառավարման մոդելների» քարտեր և ուսումնական գրականություն, ինչպես նաև ուսուցման տեխնիկական միջոցներ, ուսումնական ֆիլմեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

- Տեսական ուսուցում 8 ժամ
- Գործնական պարապմունք 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Պատշաճ վարվեցողությամբ և հոգեբանական գործոնների կիրառմամբ հաճախորդին մղել՝ ծառայության համար նպաստավոր որոշումներ կայացնելուն

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. ճիշտ է ներկայացնում հաճախորդի հոգեբանական տեսակները.
- բ. ճիշտ է որոշում անձի գործարար շփումների անհրաժեշտ հատկանիշները.
- գ. բանակցությունների ընթացքում ճիշտ է կիրառում «մեղմ մոտեցում», «կոշտ մոտեցում» սկզբունքները և համոզելու մեթոդը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր պատշաճ վարվեցողությամբ և հոգեբանական գործոնների կիրառմամբ ծառայության համար նպաստավոր որոշումներ կայացնելուն հաճախորդին մղելու վերաբերյալ:

Ուսանողին կտրվեն տարբեր իրավիճակներ ներկայացնող հատուկ քարտեր և կպահանջվի ներկայացնել զրույցը վարելու մոդել, որի արդյունքում հաճախորդը կկայացնի ծառայության համար նպաստավոր որոշում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողի մոտ ձևավորել պատշաճ վարվեցողությամբ և հոգեբանական գործոնների կիրառմամբ ծառայության համար նպաստավոր որոշումներ կայացնելուն հաճախորդին մղելու կարողություններ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ուսուցողական տարբեր նյութեր, «իրավիճակային» քարտեր և ուսումնական գրականություն, ինչպես նաև ուսուցման տեխնիկական միջոցներ, ուսումնական ֆիլմեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

- Դասախոսություն՝ 8 ժամ
- Գործնական պարապմունքներ՝ 4 ժամ

ՍՈՊՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀՅՈՒՐԱՆՈՑՆԵՐԻ, ՍՆԴԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԶԲՈՍԱՇՐՋԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ԴԱՄԱԿԱՐԳՈՒՄԸ»

Սոդուլի դասիչը՝ **ԹՐՄՄ 4 – 09 – 033**

Սոդուլի նպատակը՝

Այս մոդուլը նախատեսված է «Թարգմանիչ - սպասարկման մենեջեր» մասնագետի պատրաստման համար: Սոդուլի նպատակն է՝ սովորողին տալ գիտելիքներ սպասարկման

ուղորտում հիմնական ծառայությունները մատուցող կազմակերպությունների մասին, ինչպես նաև ձևավորել հյուրանոցների, սննդի կազմակերպման հաստատությունների և զբոսաշրջային կազմակերպությունների դասակարգման և տարբերակման կարողություններ:

Ավարտելով այս մոդուլը՝ սովորողը կիմանա հյուրանոցների և զբոսաշրջային համալիրների (հոթել, մոթել, ռոթել, ֆլոթել, զբոսաշրջային բազաներ, բուքինգներ, պանսիոններ և այլն) ընդհանրություններն ու հիմնական տարբերությունները, կկարողանա տարբերակել և ճիշտ դասակարգել այդ հաստատությունները՝ ըստ գոյություն ունեցող չափորոշիչների, ճարտարապետության, առևտրաարդյունաբերական գործունեության բնույթի, գտնվելու վայրի, տարողունակության, սպասարկման մակարդակի ու ձևի, առաջարկվող ծառայությունների տեսականու և քանակի և այլն: Իմանա սննդի կազմակերպման հաստատությունների (ռեստորան, սրճարան, խորտկարան, բար, արագ սնունդ՝ Fast food՝ և այլն) ընդհանրություններն ու հիմնական տարբերությունները, կտարբերակի և ճիշտ կդասակարգի այդ հաստատությունները: Կիմանա զբոսաշրջային կազմակերպությունների հիմնական տեսակները և գործունեության բնույթը, կկարողանա տարբերակել և ճիշտ դասակարգել այդ հաստատությունները:

Մոդուլի տևողությունը՝	72 ժամ
Տեսական ուսուցում	44 ժամ
Գործնական պարապմունք	28 ժամ

Մուտքային պահանջները՝

Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո սովորողը պետք է.

1. տարբերակի և դասակարգի տեղավորման միջոցները՝ ըստ կարգի, ուղղվածության, գտնվելու վայրի, դասերի, ճարտարապետության և գոյություն ունեցող չափորոշիչների.
2. տարբերակի հասարակական սննդի կազմակերպման հաստատությունները՝ ըստ կարգի, ուղղվածության և գոյություն ունեցող դասերի.
3. իմանա սննդի կազմակերպման տարբեր հաստատություններում մատուցվող հիմնական ծառայությունները :
4. իմանա զբոսաշրջային կազմակերպությունների հիմնական տեսակները և գործունեության բնույթը
5. տարբերակի և ճիշտ դասակարգի զբոսաշրջային կազմակերպությունները:

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Տարբերակել և դասակարգել տեղավորման միջոցները՝ ըստ կարգի, ուղղվածության, գտնվելու վայրի, դասերի, ճարտարապետության և գոյություն ունեցող չափորոշիչների:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում տեղավորման միջոցների հիմնական ընդհանրություններն ու տարբերությունները.
- բ. ճիշտ է տարբերակում տեղավորման տարբեր կարգի և ուղղվածության միջոցները.

- գ. ճիշտ է տարբերակում տեղավորման միջոցները՝ ըստ գտնվելու վայրի, ճարտարապետության և գոյություն ունեցող չափորոշիչների:
- ա. ճիշտ է նկարագրում տեղավորման միջոցների դասերը.
- բ. ճիշտ է դասակարգում ներկայացված տեղավորման միջոցները.

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր տեղավորման միջոցների տիպերի և դասակարգման, դրանց հիմնական տարբերությունների և ընդհանրությունների մասին: Սովորողին կներկայացվեն տեղավորման միջոցներ՝ իրենց ճարտարապետությամբ, առևտրաարդյունաբերական գործունեության բնույթով, գտնվելու վայրով, տարողունակությամբ, սպասարկման մակարդակով ու ձևով, առաջարկվող ծառայությունների տեսականիով և քանակով և կպահանջվի՝ ըստ թվարկած չափանիշների, որոշել տեղավորման միջոցների տիպը և կարգը, ինչպես նաև բացատրել հիմնական տարբերությունները:

Արդյունքի ձեռքբերման ստուգումը կարող է անցկացվել կոնկրետ հյուրանոցում կամ գբոսաշրջային համալիրում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով սովորողին տալ գիտելիքներ տարբեր կարգի և ուղղվածության տեղավորման միջոցների ստորաբաժինների, սպասարկման ձևերի և մակարդակի, առաջարկվող ծառայությունների տեսականու, տարողունակության, գտնվելու վայրի, ճարտարապետության վերաբերյալ, ինչպես նաև ձևավորել տեղավորման միջոցները դասակարգելու և տարբերելու կարողություններ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ցուցադրական նյութեր և ուսումնական գրականություն, տեսաֆիլմեր և լուսանկարներ: Գործնական պարապմունքներն անցկացվելու են տարբեր կարգի և ուղղվածության տեղավորման միջոցներում:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

- Տեսական ուսուցում 10 ժամ
- Գործնական պարապմունք 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Տարբերակել հասարակական սննդի կազմակերպման հաստատությունները՝ ըստ կարգի, ուղղվածության և գոյություն ունեցող դասերի:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում հասարակական սննդի կազմակերպման հաստատությունների հիմնական ընդհանրություններն ու տարբերությունները
- բ. ճիշտ է տարբերակում հասարակական սննդի կազմակերպման տարբեր կարգի և ուղղվածության հաստատությունները:
- ա. ճիշտ է նկարագրում հասարակական սննդի կազմակերպման հաստատությունների դասերը.

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր հասարակական սննդի կազմակերպման հաստատությունների տիպերի և դասակարգման, դրանց հիմնական տարբերությունների և ընդհանրությունների մասին: Ուսանողին կներկայացվեն հասարակական սննդի կազմակերպման հաստատություններ՝ իրենց տարողունակությամբ, սպասարկման մակարդակով, առաջարկվող տեսականիով, տարբեր ստորաբաժանումներով, հաստատությունում գոյություն ունեցող գույքով և

այլն և կպահանջվի, ըստ այդ չափանիշների, որոշել սննդի կազմակերպման հաստատության տիպը և կարգը, ինչպես նաև բացատրել հիմնական տարբերությունները:

Արդյունքի ձեռքբերման ստուգումը կարող է անցկացվել սննդի կազմակերպման կոնկրետ հաստատությունում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ հասարակական սննդի կազմակերպման տարբեր կարգի և ուղղվածության կազմակերպությունների ստորաբաժինների, սպասարկման ձևերի և մակարդակի, առաջարկվող տեսականու, տարողունակության, գտնվելու վայրի, աշխատանքային ժամանակի վերաբերյալ, ինչպես նաև ձևավորել հասարակական սննդի կազմակերպությունները դասակարգելու և տարբերելու կարողություններ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ցուցադրական նյութեր և ուսումնական գրականություն, տեսաֆիլմեր և լուսանկարներ: Գործնական պարապմունքներն անցկացվելու են հասարակական սննդի կազմակերպման տարբեր հաստատություններում:

ՌԻՍԻՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական ուսուցում 8 ժամ

Գործնական պարապմունք 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Իմանալ սննդի կազմակերպման տարբեր հաստատություններին մատուցվող հիմնական ծառայությունները.

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

ա. ճիշտ է նկարագրում սննդի կազմակերպման տարբեր հաստատությունները (ռեստորան, սրճարան, բար, խորտկարան, ճաշարան և այլն).

գ. ճիշտ է թվարկում սննդի կազմակերպման տարբեր հաստատություններում մատուցվող հիմնական ծառայությունները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր սննդի կազմակերպման տարբեր հաստատությունում մատուցվող ծառայությունների վերաբերյալ: Ուսանողից կպահանջվի պատասխանել հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ սննդի կազմակերպման հաստատությունում մատուցվող ծառայությունների վերաբերյալ:

Ուսուցման ընթացքում կիրառվելու է ուսումնամեթոդական գրականություն, տեսաֆիլմեր և լուսանկարներ ու նորմատիվային փաստաթղթեր:

ՌԻՍԻՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական ուսուցում 8 ժամ

Գործնական պարապմունք 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Իմանալ զբոսաշրջային կազմակերպությունների հիմնական տեսակները և գործունեության բնույթը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

ա. ճիշտ է թվում զբոսաշրջային կազմակերպությունների հիմնական տեսակները:

բ. ճիշտ է նկարագրում զբոսաշրջային կազմակերպությունների գործունեության բնույթը.

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր զբոսաշրջային կազմակերպությունների հիմնական տեսակների և գործունեության բնույթի վերաբերյալ: Ուսանողին կտրվեն հատուկ քարտեր` վերը նշված բաղադրիչների թվարկմամբ կամ զբոսաշրջային կազմակերպությունների թվարկմամբ և կառաջարկվի` ըստ վերոհիշյալ բաղադրիչների, որոշել կազմակերպության տեսակը (առաջին դեպքում), և գործունեության բնույթը (երկրորդ դեպքում):

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ զբոսաշրջային կազմակերպությունների հիմնական տեսակների և գործունեության բնույթի վերաբերյալ:

Ուսուցման ընթացքում կիրառվելու են ուսումնամեթոդական գրականություն և նորմատիվային փաստաթղթեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ`

Տեսական ուսուցում 10 ժամ

Գործնական պարապմունք 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Տարբերակել և ճիշտ դասակարգել զբոսաշրջային կազմակերպությունները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

ա. ճիշտ է ներկայացնում զբոսաշրջային կազմակերպությունների ընդհանրություններն ու տարբերությունները

բ. ճիշտ է տարբերակում և դասակարգում զբոսաշրջային կազմակերպությունները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր զբոսաշրջային կազմակերպությունների տարբերակման և ճիշտ դասակարգման վերաբերյալ: Ուսանողից կպահանջվի ճիշտ դասակարգել և տարբերակել զբոսաշրջային կազմակերպությունները:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողի մոտ ձևավորել զբոսաշրջային կազմակերպությունները դասակարգելու և տարբերակելու կարողություններ:

Ուսուցման ընթացքում կիրառվելու, ուսումնամեթոդական գրականություն, տեսաֆիլմեր և լուսանկարներ և նորմատիվային փաստաթղթեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական ուսուցում 8 ժամ

Գործնական պարապմունք 4 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆԱՎԱՆՈՒՄԸ «ՓՈՒՆԱԴՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐԸ ՄՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ՄԵՋ»

Մոդուլի դասիչը`

ԹՐՄՊՄ 4 – 09 – 034

Մոդուլի նպատակը`

Այս մոդուլը նախատեսված է «Թարգմանիչ սպասարկման մեներջեր» որակավորմամբ մասնագետի պատրաստման համար: Մոդուլի նպատակն է` ուսանողի մոտ ձևավորել

սպասարկման ոլորտում հիմնական փոխադրամիջոցների տեսակների մասին գիտելիքներ, ինչպես նաև ձևավորել համապատասխան փոխադրամիջոց ընտրելու և հաճախորդին առաջարկելու, հաճախորդին առաջարկվող փոխադրամիջոցի գրավոր հակիրճ և մատչելի նկարագրություն տրամադրելու և փոխադրամիջոցի պատվեր ընդունելու կարողություններ:

Մոդուլի տևողությունը՝	36 ժամ
Տեսական ուսուցում	22 ժամ
Գործնական պարապմունք	14 ժամ

Մուտքային պահանջները՝

Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում::

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. իմանա սպասարկման ոլորտում գոյություն ունեցող հիմնական փոխադրամիջոցների տեսակները, դրանց ներկայացվող հատուկ պահանջները և տեխնիկական հագեցվածության աստիճանը.
2. ընտրի և հաճախորդին առաջարկի առավել համապատասխան փոխադրամիջոց.
3. հաճախորդին տրամադրի առաջարկվող փոխադրամիջոցի գրավոր հակիրճ և մատչելի նկարագրություն.
4. ընդունի փոխադրամիջոցի պատվերը:

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Իմանալ սպասարկման ոլորտում գոյություն ունեցող հիմնական տրանսպորտային միջոցների տեսակները, դրանց ներկայացվող հատուկ պահանջները և տեխնիկական հագեցվածության աստիճանը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՎՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում սպասարկման ոլորտում գոյություն ունեցող հիմնական փոխադրամիջոցների տեսակները.
- բ. ճիշտ է թվարկում հիմնական փոխադրամիջոցների ներկայացվող հատուկ պահանջները.
- գ. ճիշտ է ներկայացնում հիմնական փոխադրամիջոցների տեխնիկական հագեցվածության աստիճանը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր՝ սպասարկման ոլորտում գոյություն ունեցող հիմնական տրանսպորտային միջոցների տեսակների, դրանց ներկայացվող հատուկ պահանջների և տեխնիկական հագեցվածության աստիճանի վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը կհամարվի բավարար, եթե ուսանողը գրավոր կամ բանավոր ճիշտ պատասխանի տրված բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ սպասարկման

ուղորտում գոյություն ունեցող հիմնական տրանսպորտային միջոցների տեսակների, դրանց ներկայացվող հատուկ պահանջների և տեխնիկական հագեցվածության աստիճանի վերաբերյալ:

Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են ցուցադրական տարբեր նյութեր, ուսումնական և մեթոդական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական ուսուցում 6 ժամ

Գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Ընտրել և հաճախորդին առաջարկել առավել համապատասխան փոխադրամիջոց:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

ա. ճիշտ է ընտրում առաջադրված պայմանական հաճախորդին առավել համապատասխան փոխադրամիջոց և հիմնավորում ընտրությունը.

բ. պայմանական հաճախորդին բանավոր կերպով ճիշտ է ներկայացնում առաջարկված փոխադրամիջոցի առավելությունները:

ԳԱՐՅԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր առավել համապատասխան փոխադրամիջոցի ընտրության և հաճախորդին առաջարկելու վերաբերյալ: Ուսանողին կառաջարկվեն հաճախորդների պահանջները նկարագրող իրավիճակներ և կպահանջվի ընտրել և հաճախորդին առաջարկել առավել համապատասխան փոխադրամիջոցը:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողի մոտ ձևավորել առավել համապատասխան փոխադրամիջոցի ընտրության և հաճախորդին առաջարկելու կարողություններ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ուսուցողական տարբեր նյութեր, «իրավիճակային» քարտեր և ուսումնական գրականություն, ինչպես նաև ուսուցման տեխնիկական միջոցներ, ուսումնական ֆիլմեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական ուսուցում 6 ժամ

Գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Հաճախորդին տրամադրել առաջարկվող փոխադրամիջոցի գրավոր հակիրճ և մատչելի նկարագրություն:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

ա. փոխադրամիջոցի մասին տեղեկանքը կազմում է հակիրճ ու մատչելի` ներառելով բոլոր անհրաժեշտ տեղեկությունները.

բ. ապահովում է տեղեկանքի պատշաճ տեսքը:

ԳԱՐՅԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր առաջարկվող փոխադրամիջոցի գրավոր հակիրճ և մատչելի նկարագրությունը հաճախորդին տրամադրելու վերաբերյալ: Ուսանողին կառաջարկվի փոխադրամիջոցը և կպահանջվի գրավոր ներկայացնել փոխադրամիջոցի հակիրճ նկարագրությունը:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողի մոտ ձևավորել առաջարկվող փոխադրամիջոցի գրավոր հակիրճ և մատչելի նկարագրությունը հաճախորդին տրամադրելու կարողություններ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ուսուցողական տարբեր նյութեր, «փոխադրամիջոցների անվանմամբ» քարտեր և ուսումնական գրականություն, ինչպես նաև ուսուցման տեխնիկական միջոցներ, ուսումնական ֆիլմեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական ուսուցում	6 ժամ
Գործնական պարապմունք	4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Ընդունել փոխադրամիջոցի պատվերը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

ա. ճիշտ է ձևակերպում փոխադրամիջոցի պատվերը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր փոխադրամիջոցի պատվերը ընդունելու վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը կհամարվի բավարար, եթե ուսանողը կարողանա ճիշտ ընդունել փոխադրամիջոցի պատվերը:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողի մոտ ձևավորել փոխադրամիջոցի պատվերը ընդունելու կարողություններ:

Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են ուսումնական և մեթոդական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Դասախոսություն՝	4 ժամ
Գործնական պարապմունք	2 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆԱՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ ՍՏՈՐԱԲԱԺԱՆՄԱՆ

ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ ԵՎ ՎԵՐԱՀՍԿՈՒՄ»:

Մոդուլի դասիչը՝
Մոդուլի նպատակը՝

ԹՐՄՄ 4 – 09 – 035

Այս մոդուլը նախատեսված է «Թարգմանիչ - սպասարկման մեներջեր» որակավորմամբ մասնագետի պատրաստման համար: Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել աշխատանքային պլանի (մարտավարության) մշակման, աշխատակիցների գործառույթների սահմանման, նրանց կատարած աշխատանքի վարձատրության կազմակերպման, կատարված աշխատանքների որակի որոշման, իրավունքների պատասխանատվության մշակման, աշխատանքի բաշխման, աշխատանքային գործունեության վերահսկման, կոնֆլիկտների հարթման, ռեսուրսների գնահատման և բաժանման, կառավարչական և մասնագիտական որոշումների ընդունման, կառավարչական հեղինակության ձևավորման կարողություններ:

Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կկարողանա մշակել աշխատանքի մարտավարության հստակ ուղղություններ, կկարողանա մշակել աշխատակիցների ֆունկցիոնալ պարտականություններ, պատասխանատվություն և իրավունքներ, կատարել որակյալ կադրերի ընտրություն, կատարել աշխատանքի բաժանում, գնահատել և վերահսկել կատարված աշխատանքները, վերահսկել աշխատակիցների աշխատանքը և հարթել կոնֆլիկտները աշխատակազմի ներսում, գնահատել ստորաբաժանման ռեսուրսները և կատարել բաշխում, ընդունել կառավարչական որոշումներ, ստեղծել կառավարչական հեղինակություն: Կմշակի չափանիշներ, որոնցով կկարողանա գնահատել և վերահսկել կատարված աշխատանքները: Կկարողանա աշխատակազմում պահպանել խաղաղ մթնոլորտ:

Մոդուլի տևողությունը՝	108 ժամ
Տեսական ուսուցում	64 ժամ
Գործնական պարապմունք	44 ժամ

Մուտքային պահանջները՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է անցած լինի «Ընդհանուր տնտեսագիտության և մասնագիտական ոլորտի տնտեսագիտության հիմունքներ» ԹՐՄՊՄ 4-09-030 և «Ղեկավարման հոգեբանություն և էթիկա» ԹՐՄՊՄ 4 – 09 – 032 մոդուլները:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. մշակի աշխատանքի մարտավարություն (աշխատանքային պլան) .
2. իրականացնի կադրերի (թեկնածուների) ընտրություն .
3. մշակի իր ստորաբաժանման աշխատակիցների ֆունկցիոնալ պարտականությունները, պատասխանատվության չափը և իրավունքները (պաշտոնի անձնագիր), կատարի աշխատանքի բաշխում իր և նրանց միջև .
4. վերահսկի աշխատակազմի աշխատանքը և հարթի կոնֆլիկտները աշխատակազմի ներսում .
5. գնահատի ստորաբաժանման ռեսուրսները և կատարի ռեսուրսների ճիշտ բաշխում .
6. ընդունի կառավարչական և մասնագիտական որոշումներ
7. ստեղծի կառավարչական հեղինակություն:
8. աշխատանքային կոլեկտիվում պահպանի խաղաղ մթնոլորտ .
9. գնահատի և հսկի աշխատակազմի աշխատանքը:

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Մշակել աշխատանքի մարտավարություն (աշխատանքային պլան).

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպության աշխատանքային պլանի նպատակները, կառուցվածքը, այն կազմելու սկզբունքներն ու մոտեցումները .
- բ. ճիշտ է կազմում առաջադրված պայմանական կազմակերպության աշխատանքային պլան՝ ընդունված չափանիշներին համապատասխան:

ԳՆԱԴՆՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր աշխատանքի մարտավարության մշակման վերաբերյալ, ինչպես նաև կտրվեն աշխատանքային որևէ իրավիճակ նկարագրող քարտեր և կպահանջվի մշակել աշխատանքային մարտավարություն: Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված, եթե սովորողը ճիշտ է պատասխանում տրված բոլոր հարցերին, ճիշտ մարտավարություն է ներկայացնում:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով սովորողի մոտ ձևավորել աշխատանքի մարտավարության մշակման կարողություններ:

Ուսուցման ընթացքում կիրառվելու են նորմատիվային փաստաթղթեր, ուսումնամեթոդական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական ուսուցում 8 ժամ

Գործնական պարապմունք 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Իրականացնել կադրերի (թեկնածուների) ընտրություն:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում թեկնածուների որոնման եղանակները.
- բ. տալիս է առաջարկվող աշխատանքի ճիշտ և հստակ նկարագրություն.
- գ. ճիշտ է գնահատում թեկնածուների ընդունակություններն ու կարողությունները.
- դ. առաջադրված իրավիճակում ճիշտ է կազմում մրցույթային թեստը (հարցաշարը).
- ե. հարցազրույցի ժամանակ ճիշտ և հստակ է կառուցում խոսքը (հարցը):

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր կադրերի ընտրության գործընթացի վերաբերյալ, ինչպես նաև կտրվեն աշխատանքային որևէ իրավիճակ նկարագրող քարտեր և աշխատակիցների անձնական գործեր և կպահանջվի կատարել կադրային ճիշտ ընտրություն:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված, եթե սովորողը կատարում է կադրային ճիշտ ընտրություն:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով սովորողի մոտ ձևավորել կադրային ընտրություն իրականացնելու կարողություններ:

Ուսուցման ընթացքում կիրառվելու են նորմատիվային փաստաթղթեր, ուսումնամեթոդական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական ուսուցում 8 ժամ

Գործնական պարապմունք 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Մշակել իր ստորաբաժանման աշխատակիցների ֆունկցիոնալ պարտականությունները, պատասխանատվության չափը և իրավունքները (պաշտոնի անձնագիր), կատարել աշխատանքի բաշխում իր և նրանց միջև:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է մշակում կազմակերպության առաջադրված պայմանական ստորաբաժանման աշխատակիցների գործառույթները.

- բ. ճիշտ է սահմանում այդ ստորաբաժանման աշխատակիցների իրավունքներն ու պարտականությունները.
- գ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի բաժանումը իր և ստորաբաժանման այլ աշխատակիցների միջև:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր իր ստորաբաժանման աշխատակիցների ֆունկցիոնալ պարտականությունների, պատասխանատվության չափի և իրավունքների (պաշտոնի անձնագիր) մշակման, իր և նրանց միջև աշխատանքի բաշխման վերաբերյալ:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված, եթե սովորողը ճիշտ է պատասխանում տրված բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով սովորողի մոտ ձևավորել իր ստորաբաժանման աշխատակիցների ֆունկցիոնալ պարտականությունների, պատասխանատվության չափի և իրավունքների (պաշտոնի անձնագիր) մշակման, իր և նրանց միջև աշխատանքի բաշխման կարողություններ:

Ուսուցման ընթացքում կիրառվելու են նորմատիվային փաստաթղթեր, ուսումնամեթոդական գրականություն:

ՌԻՍԻՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական ուսուցում 8 ժամ

Գործնական պարապմունք 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Վերահսկել աշխատակազմի աշխատանքը և հարթել կոնֆլիկտները աշխատակազմի ներսում.

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է մշակում առաջադրված պայմանական ստորաբաժանման աշխատակազմի աշխատանքի վերահսկման չափանիշները
- բ. առաջարկում է առաջադրված կոնֆլիկտային իրավիճակի հարթման ճիշտ լուծումներ.

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Սովորողին կտրվեն մի շարք իր ստորաբաժանման աշխատակիցների ֆունկցիոնալ պարտականությունների, պատասխանատվության չափի և իրավունքների (պաշտոնի անձնագիր) մշակման, իր և նրանց միջև աշխատանքի բաշխման վերաբերյալ:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված, եթե սովորողը ճիշտ է պատասխանում տրված բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով սովորողի մոտ ձևավորել իր ստորաբաժանման աշխատակիցների ֆունկցիոնալ պարտականությունների, պատասխանատվության չափի և իրավունքների (պաշտոնի անձնագիր) մշակման, իր և նրանց միջև աշխատանքի բաշխման կարողություններ:

Ուսուցման ընթացքում կիրառվելու են նորմատիվային փաստաթղթեր, ուսումնամեթոդական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ՝

Տեսական ուսուցում 8 ժամ

Գործնական պարապմունք 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Գնահատել ստորաբաժանման ռեսուրսները և կատարել ռեսուրսների ճիշտ բաշխում.

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

ա. ճիշտ է գնահատում առաջադրված պայմանական ստորաբաժանման ռեսուրսները.

բ. ճիշտ է կատարում պայմանական ստորաբաժանման ռեսուրսների բաշխումը

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր ստորաբաժանման ռեսուրսների արդյունավետ կառավարման սկզբունքների և մեթոդների, ինչպես նաև անձնակազմի կառավարման մեթոդների վերաբերյալ: Սովորողից կպահանջվի որոշել կառավարման տվյալ մեթոդի կիրառման դեպքում կառավարման արդյունավետության աստիճանը:

Արդյունքը կհամարվի ձեռքբերված, եթե սովորողը ճիշտ պատասխանի տրված բոլոր հարցերին, ճիշտ կատարի պահանջվող գործողությունները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով սովորողին տալ գիտելիքներ ստորաբաժանման աշխատանքային ռեսուրսների արդյունավետ կառավարման սկզբունքների և մեթոդների, անձնակազմի կառավարման սկզբունքների և մեթոդների վերաբերյալ, ինչպես նաև ձևավորել կառավարման տվյալ մեթոդը կիրառելիս կառավարման արդյունավետության աստիճանը որոշելու կարողություններ:

Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու է ուսումնամեթոդական գրականություն, նորմատիվային փաստաթղթեր, կառավարչական թեստեր և խաղեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ՝

Տեսական ուսուցում 8 ժամ

Գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6. Ընդունել կառավարչական և մասնագիտական որոշումներ.

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

ա. առաջադրված իրավիճակի համար կայացնում է կառավարչական և մասնագիտական

ճիշտ որոշումներ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողից կպահանջվի ներկայացնել կառավարչական որոշումների ընդունման հիմնական փուլերը: Սովորողին կներկայացվեն կոնկրետ խնդրի կամ որևէ հարցի նկարագրությամբ քարտեր և կպահանջվի ընդունել որոշում խնդրի լուծման նպատակով:

Արդյունքը կհամարվի ձեռքբերված, եթե սովորողը ճիշտ պատասխանի տրված բոլոր հարցերին և կայացնի հնարավորինս ճիշտ որոշում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով սովորողի մոտ ձևավորել կառավարչական ճիշտ որոշումներ ընդունելու կարողություններ:

Ուսուցման ընթացքում կիրառվելու են հատուկ ձեռնարկներ, նորմատիվային փաստաթղթեր, ինչպես նաև ուսումնամեթոդական գրականություն: Գործնական պարապմունքների մի մասը անց է կացվելու հյուրանոցներում և զբոսաշրջային համալիրներում:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական ուսուցում 6 ժամ
Գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 7. Ստեղծել կառավարչական հեղինակություն:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. ճիշտ է ներկայացնում հեղինակություն հասկացությունը և նրա տեսակները.
- բ. ճիշտ է ներկայացնում հեղինակության ստեղծման տեխնոլոգիան
- գ. կարողանում է ցուցադրել հեղինակավոր ղեկավարի կերպարը

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Սովորողին կտրվեն մի շարք կառավարչական հեղինակություն ստեղծելու միջոցների վերաբերյալ: Արդյունքը կհամարվի ձեռքբերված, եթե սովորողը պատասխանի տրված բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով սովորողին տալ գիտելիքներ կառավարչական հեղինակություն ստեղծելու միջոցների վերաբերյալ, ինչպես նաև ձևավորել այդ գործընթացը իրականացնելու կարողություններ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ուսումնական գրականություն, կառավարչական քեսթեր և խաղեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական ուսուցում 6 ժամ
Գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 8. Կոլեկտիվում ստեղծել և պահպանել բարենպաստ մթնոլորտ

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխատակազմում խաղաղ հարաբերությունների ձևավորման և ամրապնդման եղանակները.
- բ. ճիշտ է ցուցադրում աշխատակիցների նկատմամբ անհրաժեշտ ուշադրության նշաններ.
- գ. ցուցաբերում է աշխատակիցներին լսելու և հասկանալու կարողություն.
- դ. տրված իրավիճակում բացահայտում է կոնֆլիկտը և կոնֆլիկտի առաջացման պատճառները.
- ե. ճիշտ է ներկայացնում կոնֆլիկտի կանխարգելման եղանակները, կարողանում է տալ դրանց արագ ու արդյունավետ լուծումներ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր կոլեկտիվում բարենպաստ մթնոլորտ ստեղծելու և պահպանելու վերաբերյալ:

Արդյունքը կհամարվի ձեռքբերված, եթե սովորողը պատասխանի տրված բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով սովորողին տալ գիտելիքներ կոլեկտիվում

բարենպաստ մթնոլորտ ստեղծելու և պահպանելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ձևավորել այդ գործընթացը իրականացնելու կարողություններ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ուսումնական գրականություն, կառավարչական թեսթեր և խաղեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Դասախոսություն` 6 ժամ

Գործնական պարապմունքներ` 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 9. Գնահատել և հսկել աշխատակազմի աշխատանքը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. ճիշտ է ներկայացնում կատարված աշխատանքների վերլուծության եղանակներն ու մեթոդները.
- բ. ըստ նախօրոք մշակված չափանիշների` ճիշտ է իրականացնում աշխատակիցների գործունեության վերահսկման գործընթացը.
- գ. կատարված աշխատանքների գնահատման համար ճիշտ է մշակում համապատասխան պաշտոնական հրահանգներն ու չափորոշիչները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր աշխատակազմի աշխատանքը գնահատելու և հսկելու վերաբերյալ:

Արդյունքը կհամարվի ձեռքբերված, եթե սովորողը պատասխանի տրված բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով սովորողին տալ գիտելիքներ աշխատակազմի աշխատանքը գնահատելու և հսկելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ձևավորել այդ գործընթացները իրականացնելու կարողություններ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ուսումնական գրականություն, կառավարչական թեսթեր և խաղեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում` 6 ժամ

Գործնական պարապմունք` 4 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆԱՎՈՒՄԸ` «ՄՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐԸ»

Մոդուլի դասիչը` **ԹՐՄՄ 4 – 09 – 036**

Մոդուլի նպատակը`

Այս մոդուլը նախատեսված է «Թարգմանիչ-սպասարկման մեներջեր» մասնագետի պատրաստման համար: Մոդուլի նպատակն է` սովորողի մոտ ձևավորել հաճախորդների հետ շփման հոգեբանական հիմունքների իմացություն և սպասարկման ժամանակ հյուրընկալության ջերմ մթնոլորտ ստեղծելու և ճիշտ վարվելակերպի կարողություններ:

Ավարտելով այս մոդուլը` ուսանողը կկարողանա ճիշտ շփվել հաճախորդների հետ, դրսևորել ուշադիր և սիրալիր վերաբերմունք, հաճախորդների հետ աշխատելիս

կկարողանա շարունակել նրանց նախաձեռնությամբ սկսված գրույցը և իր իրավասության շրջանակներում լուծել հաճախորդների մոտ առաջացող խնդիրները:

Մոդուլի տևողությունը՝ 36 ժամ
Տեսական ուսուցում 24 ժամ

Գործնական պարապմունք 12 ժամ

Մուտքային պահանջները՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի «Աշխատակազմի կառավարում ստորաբաժանման աշխատակիցների կառավարում և վերահսկում» ԹՐՄՄ 4 – 09 – 035 մոդուլը:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. իմանա հաճախորդների հոգեբանական հիմնական տեսակները, ինչպես նաև հաղորդակցման/շփման հոգեբանական հիմունքներն ու սկզբունքները .
2. հաճախորդի նկատմամբ լինի ուշադիր և սիրալիր, շարունակի նրա նախաձեռնությամբ սկսված գրույցը.
3. սպասարկման ընթացքում ստեղծի հյուրընկալության իրական մթնոլորտ, դրսևորի ճիշտ վարվելակերպ, ինչպես նաև ուշադիր և ջերմ վերաբերմունք հաճախորդի նկատմամբ.
4. իր իրավասության շրջանակներում լուծի հաճախորդների մոտ առաջացող հնարավոր խնդիրները, անհրաժեշտության դեպքում խնդիրը ճիշտ ներկայացնի իր վերադասին.
5. համագործակցի իր աշխատանքի հետ առնչվող այլ ծառայությունների և հաստատությունների աշխատակիցների հետ.

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Իմանալ հաճախորդների հոգեբանական հիմնական տեսակները ինչպես նաև հաղորդակցման/շփման հոգեբանական հիմունքներն ու սկզբունքները.

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՎՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

ա. ճիշտ է նկարագրում հաճախորդների հոգեբանական հիմնական տեսակները և հաղորդակցման/շփման հոգեբանական հիմունքներն ու սկզբունքները:

բ. կարողանում է ճիշտ որոշել առաջարկվող «հաճախորդի» հոգեբանական տեսակը.

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր հաճախորդների հոգեբանական հիմնական տեսակների, ինչպես նաև հաղորդակցման/շփման հոգեբանական հիմունքների ու սկզբունքների վերաբերյալ: Ուսանողին կառաջարկվի որոշել «հաճախորդի» հոգեբանական տեսակը և առաջարկել շփման մոդել:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ հաճախորդների

հոգեբանական հիմնական տեսակների և հաղորդակցման/շփման հոգեբանական հիմունքների ու սկզբունքների վերաբերյալ, ձևավորել հաճախորդի հոգեբանական տիպը որոշելու, ինչպես նաև հաղորդակցման/շփման անհրաժեշտ կարողություններ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ցուցադրական տարբեր նյութեր և ուսումնական գրականություն, շփման «մոդելների» քարտեր, ինչպես նաև ուսուցման տեխնիկական միջոցներ, ուսումնական ֆիլմեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական ուսուցում 6 ժամ

Գործնական պարապմունք` 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Հաճախորդի նկատմամբ լինել ուշադիր և սիրալիր, շարունակել նրա նախաձեռնությամբ սկսված զրույցը.

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՎՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

ա. ճիշտ է ներկայացնում հաճախորդների նկատմամբ ուշադրություն ցուցաբերելու և սիրալիր լինելու ձևերը և հոգեբանական ազդակները.

բ. ճիշտ է ցուցադրում «հաճախորդի» նկատմամբ անհրաժեշտ ուշադրության նշանները.

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր հաճախորդների նկատմամբ ուշադրություն ցուցաբերելու և սիրալիր լինելու ձևերի և հոգեբանական ազդակների վերաբերյալ: Ուսանողից կպահանջվի շարունակել հաճախորդի նախաձեռնությամբ սկսված զրույցը` պահպանելով անհրաժեշտ պահանջներն ու մասնագիտական էթիկայի սահմանները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողի մոտ ձևավորել հաճախորդների նկատմամբ ուշադրություն դսևորելու և սիրալիր լինելու կարողություններ և հաղորդել գիտելիքներ դրանց ձևերի և հոգեբանական ազդակների վերաբերյալ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ուսուցողական տարբեր նյութեր, “շփման մոդելների” քարտեր և ուսումնական գրականություն, ինչպես նաև ուսուցման տեխնիկական միջոցներ, ուսումնական ֆիլմեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական ուսուցում 6 ժամ

Գործնական պարապմունք` 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Սպասարկման ընթացքում ստեղծել հյուրընկալության իրական մթնոլորտ, դրսևորել ճիշտ վարվելակերպ ինչպես նաև ուշադիր և ջերմ վերաբերմունք զբոսաշրջիկի նկատմամբ.

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՎՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

ա. ճիշտ է նկարագրում սպասարկման ընթացքում հյուրընկալության ջերմ մթնոլորտի պատկերացումը:

բ. կարողանում է ճիշտ ցուցադրել այդ մթնոլորտը արտահայտող վարվելակերպը «հաճախորդների» նկատմամբ:

գ. ցուցադրում է հաճախորդներին հյուրասիրելու կամ հետաքրքիր զբաղմունք առաջարկելու օրինակներ.

- դ. ցուցադրում է հաճախորդներին հոգատարությամբ և համբերատար ունկնդրելու օրինակներ.
- ե. ցուցադրում է այլ ազգերի ներկայացուցիչների սպասարկման առանձնահատկությունների օրինակներ:

ԳՆԱԳՆՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր սպասարկման ընթացքում հյուրընկալության իրական մթնոլորտի իր պատկերացումների վերաբերյալ: Ուսանողին կառաջարկվի ցուցադրել ճիշտ վարվելակերպ և ուշադիր ու ջերմ վերաբերմունք “հաճախորդի” նկատմամբ՝ ելնելով հաստատության կարգից և ուղղվածությունից, ինչպես նաև հաճախորդի հոգեբանական տիպից և կոնկրետ իրավիճակից:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ համապատասխան գիտելիքներ և հմտություններ սպասարկման ընթացքում հյուրընկալության իրական մթնոլորտ ստեղծելու՝ հաճախորդի նկատմամբ ճիշտ վարվելակերպ ինչպես նաև ուշադիր և ջերմ վերաբերմունք դրսևորելու կարողության վերաբերյալ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ուսուցողական տարբեր մյուսեր, քարտեր և ուսումնական գրականություն, ինչպես նաև ուսուցման տեխնիկական միջոցներ, ուսումնական ֆիլմեր:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

- Տեսական ուսուցում` 4 ժամ
- Գործնական պարապմունք` 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Իր իրավասության շրջանակներում լուծել հաճախորդի մոտ առաջացող հնարավոր խնդիրները, անհրաժեշտության դեպքում խնդիրը ճիշտ ներկայացնել իր վերադասին:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. ճիշտ է նկարագրում իր իրավասությունների շրջանակը հաստատությունում սահմանված կանոններին համապատասխան.
- բ. ճիշտ է ներկայացնում հաճախորդների մոտ առաջացող հնարավոր խնդիրները և դրանց լուծման եղանակներն իր իրավասության շրջանակներում.
- գ. ճիշտ է ընկալում հաճախորդի մոտ առաջացած խնդիրը և առաջարկում դրանց լուծումների համապատասխան տարբերակներ.
- դ. ճիշտ է ձևակերպում և ներկայացնում խնդիրը իր վերադասին:

ԳՆԱԳՆՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողից կպահանջվի ներկայացնել հաճախորդի մոտ առաջացող հնարավոր խնդիրները և դրանց լուծման եղանակներն իր իրավասության շրջանակներում, ինչպես նաև ներկայացնել այն դեպքերը, երբ նա պետք է դիմի իր վերադասին կամ հաստատության տնօրինությանը՝ հաճախորդի մոտ առաջացած բողոքի կամ նրա ցանկությունը բավարարելու համար: Ուսանողին կառաջարկվի լուծել հաճախորդի մոտ առաջացած որևէ կոնկրետ խնդիր, ինչպես նաև ցուցադրել հաճախորդին հաստատությունում սահմանված կանոնների և/կամ հաշիվը փակելու անհրաժեշտության մասին հիշեցնելու իր կարողությունները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողի մոտ ձևավորել հաճախորդի մոտ առաջացող հնարավոր խնդիրները մատուցողի իրավասությունների շրջանակներում լուծելու կարողություններ:

Ուսուցման ընթացքում կիրառվելու են հաճախորդի մոտ առաջացող հնարավոր խնդիրները պարունակող հատուկ քարտեր, ինչպես նաև ուսումնամեթոդական գրականություն, համապատասխան նորմատիվային փաստաթղթեր, ուսուցման տեխնիկական միջոցներ, ուսումնական ֆիլմեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական ուսուցում 4 ժամ
Գործնական պարապմունք 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Համագործակցել տրանսպորտային միջոցի վարորդի և էքսկուրսիաների ընթացքում իր աշխատանքի հետ առնչվող այլ ծառայությունների և հաստատությունների աշխատակիցների հետ.

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում իր համագործակցությունը իր աշխատանքին առնչվող այլ ծառայությունների և հաստատությունների աշխատակիցների հետ.
- բ. ճիշտ է իրականացնում համագործակցությունը իր աշխատանքին առնչվող այլ ծառայությունների և հաստատությունների աշխատակիցների հետ:

ԳԱՂԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր էքսկուրսիաների ընթացքում իր աշխատանքին առնչվող տարբեր ծառայությունների և հաստատությունների հետ համագործակցության վերաբերյալ: Ուսանողից կպահանջվի բացատրել սպասարկման բարձր մակարդակի և իրական հյուրասիրության մթնոլորտի ստեղծման պայմանավորվածությունը տարբեր ծառայությունների և հաստատությունների հետ համագործակցությամբ և ցուցադրել համագործակցության այդպիսի օրինակներ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողի մոտ ձևավորել սպասարկման ընթացքում աշխատանքի հետ առնչվող այլ ծառայությունների և հաստատությունների հետ համագործակցության կարողություններ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ծառայությունները և հաստատությունները նկարագրող փաստաթղթեր, ցուցադրական տարբեր նյութեր և ուսումնական գրականություն, ինչպես նաև ուսուցման տեխնիկական միջոցներ, ուսումնական ֆիլմեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական ուսուցում 4 ժամ
Գործնական պարապմունք 2 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ՍԱՐՔԵԹԻՆԳ ԵՎ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԱՃԱՌՔԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ»

Սողուլի դասիչը՝ **ԹՐՄՊՄ 4 – 09 – 037**

Սողուլի նպատակը՝

Այս մոդուլը նախատեսված է «Թարգմանիչ - սպասարկման մեներջեր» մասնագետի պատրաստման համար: Սողուլի նպատակն է ուսանողին տալ անհրաժեշտ գիտելիքներ և կարողություններ՝ սպասարկման տվյալ ոլորտում առկա մրցակցային միջավայրում հիմնավոր գործելակերպ ձևավորելու, սպառողի կարիքները բավարարելու և ձեռնարկության շահերը գնահատելու, ծառայությունների սպասարկումը և վաճառքը հմտությամբ իրականացնելու և կազմակերպության կայուն գործունեության, ինչպես նաև փոփոխվող իրավիճակներում ճկուն անցում ապահովելու նպատակով:

Ավարտելով այս մոդուլը սովորողը կկարողանա իրականացնել մարքեթինգային ընդհանուր գործընթացը:

Սողուլի տևողությունը՝ **72 ժամ**

Տեսական ուսուցում **44 ժամ**

Գործնական պարապմունք **28 ժամ**

Մուտքային պահանջները՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է անցած լինի «Սպասարկման հոգեբանական հիմունքները» ԹՐՄՊՄ 4–09–036, «Ընդհանուր տնտեսագիտության և մասնագիտական ոլորտի տնտեսագիտության հիմունքները» ԹՐՄՊՄ 4– 09– 030 մոդուլները:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. իմանա մարքեթինգի էությունը և հիմունքները.
2. կարողանա մուտք գործել ծառայությունների շուկա
3. մշակի մարքեթինգային ռազմավարություն
4. իմանա սպասարկման տվյալ ոլորտի արդյունքի վաճառքի կազմակերպման ձևերը
5. իմանա արդյունավետ մարքեթինգ կազմակերպելու եղանակները և կարողանա իր իրավասությունների սահմաններում դրանք ներդնել

Գնահատման կարգը՝

Սողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Իմանալ մարքեթինգի էությունը և հիմունքները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում մարքեթինգի էությունը և հիմունքները.
- բ. ճիշտ է սահմանում մարքեթինգի նպատակները.
- գ. ճիշտ է սահմանում մարքեթինգային պլանավորման սկզբունքները.
- դ. ճիշտ է ներկայացնում մարքեթինգային հետազոտությունների մեթոդները.
- ե. ճիշտ է սահմանում սպասարկման ոլորտի արտադրանքի կառուցվածքը.
- զ. ճիշտ է ներկայացնում արտադրանքի տեղակայվածության ուսումնասիրությունը.

է. առաջադրված օրինակում տարբերակում է տվյալ ծառայությունը նմանատիպ այլ ծառայություններից՝ օգտագործելով շուկայում ծառայության դիրքի ամրապնդման ստանդարտները.

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր մարքեթինգի էության և հիմունքների վերաբերյալ: Արդյունքը կհամարվի ձեռքբերված, եթե սովորողը պատասխանի տրված բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով սովորողին տալ գիտելիքներ մարքեթինգի էության և հիմունքների վերաբերյալ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում 10 ժամ

Գործնական պարապմունք՝ 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Մշակել մարքեթինգային ռազմավարություն

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է անցկացնում շուկայի և արտադրանքի ուսումնասիրություն,
- բ. ճիշտ է կատարում միջավայրի (սպառողի, հաճախորդի, մրցակիցների, կազմակերպության) վերլուծություն.
- գ. ճիշտ է կատարում ուժեղ և թույլ կողմերի վերլուծություն, գնահատում
- դ. ճիշտ է ներկայացնում ընկերության առավելությունները, առանձնահատկությունները.
- ե. ճիշտ է կատարում շուկայի սեզնենտացիա.
- զ. ճիշտ է առանձնացնում «նպատակային շուկան».
- է. ճիշտ է սահմանում նպատակակետին ուղղված գործողությունների պլանը դրանց հաջորդականությունը և ժամկետները..
- ը. ճիշտ է մշակում մարքեթինգային ռազմավարությունը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր մարքեթինգային ռազմավարություն մշակելու վերաբերյալ:

Արդյունքը կհամարվի ձեռքբերված, եթե սովորողը պատասխանի տրված բոլոր հարցերին, ինչպես նաև կներկայացնի մարքեթինգային ռազմավարություն առաջադրված իրավիճակում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով սովորողին տալ գիտելիքներ մարքեթինգային ռազմավարություն մշակելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ձևավորել այդ գործընթացը իրականացնելու կարողություններ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ուսումնական գրականություն, մարքեթինգային թեստեր և խաղեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում 8 ժամ

Գործնական պարապմունք 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կարողանալ մուտք գործել ծառայությունների շուկա

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում ծառայությունների շուկայի գործելակերպը.
- բ. ճիշտ է ներկայացնում սպասարկման գործընթացը վարելու առանձնահատկությունները.
- գ. ճիշտ է ներկայացնում վաճառքի ծավալների մեծացման եղանակները.
- դ. ճիշտ է ներկայացնում մրցունակ ծառայություն մատուցելու կարևորությունը
- ե. ճիշտ է ցուցադրում պատշաճ ձևով գովազդ կազմակերպելու օրինակներ.
- զ. ճիշտ եզրահանգումներ է անում առաջադրված որակական ցուցանիշների վերլուծությունից
- է. առաջադրված իրավիճակում ճիշտ եզրահանգումներ է կատարում բնակչության և պատվիրատուների տպավորությունների, կարծիքների, բողոքների վերլուծությունից.
- ը. ճիշտ է նկարագրում ապրանքանիշի ռազմավարությունը, այդ թվում՝ ռեզիոնալ
- թ. ճիշտ է ներկայացնում բերված օրինակները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր ծառայությունների շուկա մուտք գործելու վերաբերյալ:

Արդյունքը կհամարվի ձեռքբերված, եթե սովորողը պատասխանի տրված բոլոր հարցերին, ինչպես նաև ներկայացնի ծառայությունների շուկա մուտք գործելու մեխանիզմները առաջադրված իրավիճակում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով սովորողին տալ գիտելիքներ ծառայությունների շուկա մուտք գործելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ձևավորել այդ գործընթացը իրականացնելու կարողություններ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ուսումնական գրականություն, մարքեթինգային թեսթեր և խաղեր:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Դասախոսություն՝	8 ժամ
Գործնական պարապմունքներ՝	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Իմանալ սպասարկման տվյալ ոլորտի արդյունքի վաճառքի կազմակերպման ձևերը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է որոշում մատուցվող ծառայությունների տեսականին և ծավալները.
- բ. ճիշտ է կատարում ապրանքի արժեքի սահմանման գործընթացը.
- գ. ճիշտ է ներկայացնում և իրականացնում վաճառքի խթանման միջոցառումներ (գովազդի, պրոպագանդայի, հայտարարությունների և այլ ձևերով).
- դ. ճիշտ է նկարագրում վաճառքի խթանման համակարգը և փուլերը՝ առաջադրված օրինակում.
- ե. ճիշտ է շփվում հաճախորդների հետ և հասնում անհատական վաճառքի.
- զ. ճիշտ է ներկայացնում էթիկայի և հաղորդակցման կանոնները.
- է. առաջադրված իրավիճակում գտնում է սպասարկման ռեժիմը բնակչության ազատ ժամանակի (զբաղվածության) հետ համաձայնեցնելու տարբերակներ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր սպասարկման տվյալ ոլորտի արդյունքի վաճառքի կազմակերպման ձևերի վերաբերյալ:

Արդյունքը կհամարվի ձեռքբերված, եթե սովորողը պատասխանի տրված բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով սովորողին տալ գիտելիքներ սպասարկման տվյալ ոլորտի արդյունքի վաճառքի կազմակերպման ձևերի վերաբերյալ, ինչպես նաև ձևավորել այդ գործընթացը իրականացնելու կարողություններ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ուսումնական գրականություն, մարքեթինգային թեստեր թեսթեր և խաղեր:

ՌԻՍԻՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական ուսուցում 10 ժամ

Գործնական պարապմունք 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Իմանալ արդյունավետ մարքեթինգ կազմակերպելու եղանակները և կարողանալ իր իրավասությունների սահմաններում դրանք ներդնել

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. ճիշտ է ներկայացնում արդյունավետ մարքեթինգ կազմակերպելու եղանակները.
- բ. առաջադրված իրավիճակում ճիշտ լուծումներ է առաջարկում պատվերների կատարման ժամկետների հնարավոր կրճատման համար.
- գ. առաջադրված իրավիճակում ճիշտ է ցուցադրում պայմանագրային հարաբերությունների հնարավոր ճկունության օրինակներ (պատվիրատուներին չկորցնելու նպատակով).
- դ. ճիշտ է մեկնաբանում նյութերի պաշար ստեղծելու անհրաժեշտությունը և դրա եղանակները.
- ե. առաջադրված իրավիճակում ներդրումներ կատարելու տեսանկյունից ճիշտ է որոշարկում սպասարկման շահութաբեր ոլորտները.
- զ. ճիշտ է կողմնորոշվում խմբային (մեծածախ) և շարունակական վաճառքի հնարավորության դեպքում ինքնարժեքի իջեցմանն ուղղված բանակցություններում:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր արդյունավետ մարքեթինգ կազմակերպելու եղանակների և իր իրավասությունների սահմաններում դրանք ներդնելու վերաբերյալ:

Արդյունքը կհամարվի ձեռքբերված, եթե սովորողը պատասխանի տրված բոլոր հարցերին, ինչպես նաև իր իրավասության շրջանակներում կազմակերպի մարքեթինգ առաջադրված իրավիճակում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով սովորողին տալ գիտելիքներ արդյունավետ մարքեթինգ կազմակերպելու եղանակների և իր իրավասությունների սահմաններում դրանք ներդնելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ձևավորել այդ գործընթացը իրականացնելու կարողություններ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ուսումնական գրականություն, մարքեթինգային թեսթեր և խաղեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական ուսուցում	8 ժամ
Գործնական պարապմունք	4 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ` «ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԱՐՈՒՄ, ԳՈՐԾԱՐԱՐ ԿԱՊԵՐԻ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ»

Մոդուլի դասիչը` **ԹՐՄՊՄ 4 – 09 – 038**

Մոդուլի նպատակը`

Այս մոդուլը նախատեսված է «Թարգմանիչ - սպասարկման մեներջեր» որակավորմամբ մասնագետի պատրաստման համար: Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել սպասարկման կազմակերպման բնագավառում համապատասխան կազմակերպությունների հետ կապերի հաստատման, տեղեկատվության օգտագործման, կապի միջոցների կիրառման, երկխոսությունների ծավալման, հարցադրումների և պատասխանների գրառման, բանակցային տեխնիկայի օգտագործման, կազմակերպության գործունեության ներկայացման, ներկայացուցչական գործառույթների իրականացման, պահանջարկի դրսևորման, առաջարկի և պայմանների ուսումնասիրման և վերլուծության, համագործակցության նպատակով առավել նպատակահարմար կազմակերպության ընտրության, ինչպես նաև կառուցողական համագործակցության կարողություններ:

Ավարտելով այս մոդուլը` ուսանողը կկարողանա կապեր հաստատել մատակարարող, սպասարկող և պատվիրատու կազմակերպությունների հետ, ուսումնասիրել նրանց առաջարկը և պայմանները, բանակցել կազմակերպությունների հետ, ճիշտ ներկայացնել իր կազմակերպության գործունեությունն ու առանձնահատկությունները, կայացնել որոշումներ առավել նախընտրելի կազմակերպության ընտրության վերաբերյալ, համագործակցել և կնքել պայմանագրեր նախօրոք ընտրված կազմակերպությունների հետ: Կկարողանա կիրառել վարվեցողության կանոնները, աշխատանքային իրավիճակներում դրսևորել կուլտուրա և ճիշտ վարվելակերպ:

Մոդուլի տևողությունը`	36 ժամ
Տեսական ուսուցում	22 ժամ
Գործնական պարապմունք	14 ժամ

Մուտքային պահանջները`

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է անցած լինի «Ղեկավարման հոգեբանություն և էթիկա» ԹՐՄՊՄ 4 -09 – 032, «Հյուրանոցների, սննդի կազմակերպման հաստատությունների և զբոսաշրջային կազմակերպությունների տեսակները և դասակարգումը» ԹՐՄՊՄ 4 – 09 -033 և «Փոխադրամիջոցները սպասարկման մեջ» ԹՐՄՊՄ 4 – 09 – 034 մոդուլները:

Ուսումնառության արդյունքները`

- Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է`
1. գտնի մատակարարող, սպասարկող և պատվիրատու կազմակերպություններ (ֆիզիկական անձանց).

2. վարի բանակցություններ.
3. համագործակցի և կնքի պայմանագրեր.
4. որոշում կայացնի ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունների ընտրության վերաբերյալ.

Գնահատման կարգը`

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Գտնել և ընտրել մատակարարող, սպասարկող և պատվիրատու կազմակերպությունների (ֆիզիկական անձանց)

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. ճիշտ է ներկայացնում մատակարարող, սպասարկող և պատվիրատու կազմակերպություններին որոնելու եղանակները.
- բ. ճիշտ որոշում է կայացնում առավել նախընտրելի կազմակերպության ընտրության վերաբերյալ.
- գ. ճիշտ է վերլուծում և գնահատում ընտրված կազմակերպության առավելությունները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր մատակարարող, սպասարկող և պատվիրատու կազմակերպություններ գտնելու և ընտրելու վերաբերյալ: Ուսանողին կներկայացվեն մատակարարող, սպասարկող և պատվիրատու կազմակերպությունները և ըստ առաջարկված իրավիճակի, կառաջարկվի ընտրել առավելագույնս հարմարը, ինչպես նաև բացատրել հիմնական առավելությունները:

Արդյունքը կհամարվի ձեռք բերված, եթե ուսանողը կատարում է ճիշտ ընտրություն:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ մատակարարող, սպասարկող և պատվիրատու կազմակերպություններ գտնելու և ընտրելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ձևավորել այդ գործընթացները կատարելու կարողություններ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ցուցադրական նյութեր և ուսումնական գրականություն, տեսաֆիլմեր և լուսանկարներ, նորմատիվային փաստաթղթեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական ուսուցում 6 ժամ

Գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Վարել բանակցություններ

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. ճիշտ է ներկայացնում բանակցությունների վարման կարգը.
- բ. առաջադրված պայմանական բանակցային գործընթացում ճիշտ է ներկայացնում ընկերության գործունեությունը և առանձնահատկությունները.
- գ. ճիշտ է ներկայացնում ընկերության (կամ կազմակերպության) պահանջարկը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր բանակցություններ վարելու վերաբերյալ: Ուսանողին կներկայացվեն կոնկրետ իրավիճակներ և կառաջարկվի վարել բանակցություններ: Արդյունքը կհամարվի ձեռքբերված, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում տրված բոլոր հարցերին և ճիշտ է պատասխանում տրված բոլոր հարցերին և ճիշտ ընթացքով է տանում բանակցությունները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողի տալ գիտելիքներ բանակցություններ վարելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ձևավորել այդ գործընթացները կատարելու կարողություններ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ցուցադրական նյութեր և ուսումնական գրականություն, տեսաֆիլմեր և լուսանկարներ:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ՝

Տեսական ուսուցում 6 ժամ

Գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Համագործակցել և կնքել պայմանագրեր

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպությունների հետ համագործակցության իրականացման ընթացքը.
- բ. ճիշտ է ներկայացնում պայմանագրերի կնքման կարգը.
- գ. ճիշտ է ընտրում կնքվող պայմանագրի ժամկետը.
- դ. առաջադրված իրավիճակում ճիշտ է որոշում համագործակցող կազմակերպությունների պարտավորություններն ու իրավունքները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր համագործակցելու և պայմանագրեր կնքելու վերաբերյալ: Ուսանողին կներկայացվեն պայմանագրերի օրինակներ և կպահանջվի համապատասխան ձևով կնքել դրանք:

Արդյունքը կհամարվի ձեռքբերված, եթե պայմանագրերը ճիշտ են կնքված:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ համագործակցելու և պայմանագրեր կնքելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ձևավորել այդ գործընթացները կատարելու կարողություններ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ցուցադրական նյութեր և ուսումնական գրականություն, տեսաֆիլմեր և լուսանկարներ, նորմատիվայի փաստաթղթեր:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական ուսուցում 6 ժամ

Գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Որոշում կայացնել ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունների ընտրության վերաբերյալ

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է գնահատում ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունների առաջարկը.
- բ. ճիշտ վերլուծություն է կատարում առավել նախընտրելի կազմակերպության ընտրության վերաբերյալ՝ ըստ առաջարկի.
- գ. ճիշտ է փաստարկում ընտրված կազմակերպության առավելությունները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողին կտրվեն մի շարք հարցեր ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունների ընտրության վերաբերյալ: Ուսանողին կներկայացվեն կոնկրետ իրավիճակներ նկարագրող հատուկ

քարտեր և կառաջարկվի կատարել այդ իրավիճակում սպասարկումը իրականացնելու համար պահանջվող ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունների ճիշտ ընտրություն:

Արդյունքը կհամարվի ձեռքբերված, եթե ուսանողը կատարում է ճիշտ ընտրություն:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունների ընտրության վերաբերյալ, ինչպես նաև ձևավորել այդ գործընթացները կատարելու կարողություններ:

Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են ցուցադրական նյութեր և ուսումնական գրականություն, տեսաֆիլմեր և լուսանկարներ, նորմատիվային փաստաթղթեր:

ՌԻՍԻՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական ուսուցում 4 ժամ

Գործնական պարապմունք 2 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ` «ՈՐԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ»

Մոդուլի դասիչը` ԹՐՄՄ 4 – 09 – 039

Մոդուլի նպատակը`

Այս մոդուլը նախատեսված է «Թարգմանիչ-սպասարկման մեներջեր» որակավորմամբ մասնագետի պատրաստման համար: Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ ծառայությունների մատուցման տեսակի, կարգի, ձևի, որակի և այլ ցուցանիշների մասին, ինչպես նաև ձևավորել աշխատակիցների աշխատանքը, աշխատակիցների կողմից մատուցվող ծառայությունների որակը վերահսկելու, հաստատությունում կիրառվող սարքավորումների նպատակային շահագործումն ապահովելու կարողություններ:

Մոդուլի տևողությունը` 36 ժամ

Տեսական ուսուցում 24 ժամ

Գործնական պարապմունք 12 ժամ

Մուտքային պահանջները`

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է անցած լինի «Աշխատակազմի կառավարում ստորաբաժանման աշխատակիցների կառավարում և վերահսկում» ԹՐՄՄ 4 – 09 – 035 մոդուլը:

Ուսումնառության արդյունքները`

Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. ապահովի ծառայությունների մատուցման` սպառողին ընդունելի որակ.
2. հսկի աշխատակիցների կողմից աշխատատեղի մաքրության, սարքավորումների, առարկաների օգտագործման և պահպանման նորմերի կիրառումը, առարկաների դասավորվածությունը.
3. հսկի աշխատակիցների կողմից հաճախորդների սպասարկման կուլտուրայի կանոնների պահպանումը.
4. սահմանի ծառայությունների մատուցման որակի հսկողության հայեցակարգ:

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Ապահովել ծառայությունների մատուցման՝ սպառողին ընդունելի որակ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է ներկայացնում ծառայությունների նպատակայնությունը, արդյունքը.
- բ. ճիշտ է ներկայացնում որակի հասկացությունը տարաբնույթ ծառայությունների պարագայում.
- գ. ճիշտ է ներկայացնում մատուցվող ծառայությունների որակի ապահովման եղանակներն ու միջոցները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր ծառայությունների որակի, որակի որոշման և որակի կառավարման կոնկրետ մեխանիզմների վերաբերյալ, ինչպես նաև կտրվեն որևէ կոնկրետ ծառայություն նկարագրող քարտեր և կպահանջվի որոշել տրամադրվող ծառայության որակը և կիրառել որակի կառավարման կոնկրետ մեխանիզմներ:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված, եթե սովորողը ճիշտ է պատասխանում տրված բոլոր հարցերին, ճիշտ է որոշում տրամադրվող ծառայության որակը, ինչպես նաև ճիշտ է կիրառում որակի կառավարման կոնկրետ մեխանիզմները:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով սովորողի մոտ ձևավորել ծառայությունների որակի որոշման և որակի կառավարման կոնկրետ մեխանիզմների կիրառության կարողություններ:

Ուսուցման ընթացքում կիրառվելու են նորմատիվային փաստաթղթեր, ուսումնամեթոդական գրականություն:

ՌԻՍԻՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական ուսուցում	6 ժամ
Գործնական պարապմունք	4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Հսկել աշխատակիցների կողմից աշխատատեղի մաքրության, սարքավորումների, առարկաների օգտագործման և պահպանման նորմերի կիրառումը, առարկաների դասավորվածությամբ

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է նկարագրում սարքավորումների, առարկաների նպատակայնությունը, ծագման պատկանելիությունը.
- բ. ճիշտ է նկարագրում սպասարկման ամբողջ ընթացքում կիրառվող նորմերը, դրանց անհրաժեշտությունն ու հետևելու կարգը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր աշխատակիցների կողմից աշխատատեղի մաքրության, սարքավորումների, առարկաների օգտագործման և պահպանման նորմերի կիրառումը, առարկաների դասավորվածությունը հսկելու գործընթացի վերաբերյալ:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված, եթե սովորողը ճիշտ է պատասխանում տրված բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով սովորողի մոտ ձևավորել աշխատակիցների կողմից աշխատատեղի մաքրության, սարքավորումների, առարկաների օգտագործման և պահպանման նորմերի կիրառումը, առարկաների դասավորվածությունը հսկելու կարողություններ:

Ուսուցման ընթացքում կիրառվելու են նորմատիվային փաստաթղթեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, տեսաֆիլմեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական ուսուցում 6 ժամ

Գործնական պարապմունք 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Հսկել աշխատակիցների կողմից հաճախորդների սպասարկման կուլտուրայի կանոնների պահպանմանը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. ճիշտ է ներկայացնում հաճախորդ-աշխատակից փոխհարաբերությունը.
- բ. ճիշտ է բնութագրում «սպասարկման կուլտուրա» հասկացությունը
- գ. ճիշտ է նկարագրում հսկողության այն քայլերը, որոնք բացահայտում են սպասարկման ծառայության իրական պատկերը

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր աշխատակիցների կողմից հաճախորդների սպասարկման կուլտուրայի կանոնների պահպանումը հսկելու վերաբերյալ, ինչպես նաև կառաջարկվի որևէ կոնկրետ իրավիճակ և կպահանջվի որոշել սպասարկման կուլտուրայի կանոնների պահպանման աստիճանը:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված, եթե սովորողը ճիշտ է պատասխանում տրված բոլոր հարցերին, ճիշտ է որոշում սպասարկման կուլտուրայի կանոնների պահպանման աստիճանը:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով սովորողի մոտ ձևավորել աշխատակիցների կողմից հաճախորդների սպասարկման կուլտուրայի կանոնների պահպանումը հսկելու կարողություններ:

Ուսուցման ընթացքում կիրառվելու են նորմատիվային փաստաթղթեր, ուսումնամեթոդական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական ուսուցում 6 ժամ

Գործնական պարապմունք` 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Սահմանել ծառայությունների մատուցման որակի հսկողության հայեցակարգ

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ա. ճիշտ է նկարագրում սպասարկման ամբողջ ընթացքը.
- բ. ճիշտ է ներկայացնում սպասարկման գործընթացի փոխկապակցված օղակները.
- գ. ճիշտ է նկարագրում իր և հաճախորդի շփման եզրերը.
- դ. ճիշտ է կազմում ծառայությունների մատուցման որակի հսկողության հայեցակարգ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր աշխատակիցների կողմից հաճախորդների սպասարկման կուլտուրայի կանոնների պահպանումը հսկելու վերաբերյալ, ինչպես նաև կառաջարկվի որևէ կոնկրետ իրավիճակ և կպահանջվի որոշել սպասարկման կուլտուրայի կանոնների պահպանման աստիճանը:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված, եթե սովորողը ճիշտ է պատասխանում տրված բոլոր հարցերին, ճիշտ է որոշում սպասարկման կուլտուրայի կանոնների պահպանման աստիճանը:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով սովորողի մոտ ձևավորել աշխատակիցների կողմից հաճախորդների սպասարկման կուլտուրայի կանոնների պահպանումը հսկելու կարողություններ:

Ուսուցման ընթացքում կիրառվելու են նորմատիվային փաստաթղթեր, ուսումնամեթոդական գրականություն:

ՌԻՍԻՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական ուսուցում 6 ժամ

Գործնական պարապմունք 4 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԳԱՎՅԱՏՈՒՄ»

Մոդուլի դասիչը՝

ԹՐՄՊՄ 4 – 09 – 040

Մոդուլի նպատակը՝

Այս մոդուլը նախատեսված է «Թարգմանիչ-սպասարկման մենեջեր» որակավորմամբ մասնագետի պատրաստման համար: Մոդուլի նպատակն է՝ ուսանողի մոտ ձևավորել սպասարկման ոլորտի կազմակերպությունների հաշիվ-հաշվարկների վարման, ցուցանիշների արձանագրման, արդյունավետության գնահատման և ծրագրերում համապատասխան ճշգրտումներ իրականացնելու կարողություններ:

Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կկարողանա ճիշտ գնահատել կատարված աշխատանքը, պատկերացնել ապագա անելիքները, իրականացնել ծրագրերի կատարումը:

Մոդուլի տևողությունը՝ **36 ժամ**

Տեսական ուսուցում 21 ժամ

Գործնական պարապմունք 15 ժամ

Մուտքային պահանջները՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է անցած լինի ԹՐՄՊՄ 4 – 09 – 039 մոդուլը:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է.

1. արձանագրի ծառայությունների մատուցման տարաբնույթ ցուցանիշների համակարգը.
2. իմանա հաշվետարության հիմունքները.
3. գնահատի կազմակերպության արդյունավետությունը:

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Արձանագրել ծառայությունների մատուցման տարաբնույթ ցուցանիշների համակարգը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է նկարագրում ծառայությունների բնույթը՝ դրա բաղկացուցիչներով.
- բ. ճիշտ է ձևակերպում ծառայությունների ցուցանիշները թվային տեսքով:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր ծառայությունների մատուցման տարաբնույթ ցուցանիշների համակարգի արձանագրության վերաբերյալ:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված, եթե սովորողը ճիշտ է պատասխանում տրված բոլոր հարցերին, ճիշտ է ներկայացնում որևէ կոնկրետ համակարգի արձանագրություն:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով սովորողի մոտ ձևավորել ծառայությունների մատուցման տարաբնույթ ցուցանիշների համակարգի արձանագրության կարողություններ:

Ուսուցման ընթացքում կիրառվելու են նորմատիվային փաստաթղթեր, ուսումնամեթոդական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

- Տեսական ուսուցում 7 ժամ
- Գործնական պարապմունք 5 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Իմանալ հաշվետարության հիմունքները

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է իրականացնում թվերի (ցուցանիշների) հետ առաջադրված աշխատանքը
- բ. ճիշտ է կազմում առաջադրված աղյուսակներ և աշխատում դրանց հետ

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր հաշվետվության հիմունքների վերաբերյալ: Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված, եթե սովորողը ճիշտ է պատասխանում տրված բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով սովորողին տալ գիտելիքներ հաշվետարության հիմունքների վերաբերյալ:

Ուսուցման ընթացքում կիրառվելու են նորմատիվային փաստաթղթեր, ուսումնամեթոդական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

- Տեսական ուսուցում 7 ժամ
- Գործնական պարապմունք 5 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Գնահատել կազմակերպության արդյունավետությունը

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ա. ճիշտ է բնութագրում արդյունավետության հասկացությունը .
- բ. առաջադրված դեպքի համար ճիշտ է հաշվարկում արդյունավետության ցուցանիշը.
- գ. ճիշտ է տալիս դրական կամ բացասական արդյունքների մեկնաբանությունը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր կազմակերպության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ, ինչպես նաև կտրվեն որևէ կոնկրետ դեպք նկարագրող քարտեր և կպահանջվի հաշվարկել արդյունավետության ցուցանիշը:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված, եթե սովորողը ճիշտ է պատասխանում տրված բոլոր հարցերին, ճիշտ է հաշվարկում արդյունավետության ցուցանիշը՝ մեկնաբանելով դրական կամ բացասական արդյունքը:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով սովորողի մոտ ձևավորել կազմակերպության արդյունավետության գնահատման կարողություններ:

Ուսուցման ընթացքում կիրառվելու են նորմատիվային փաստաթղթեր, ուսումնամեթոդական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱԿՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

- Տեսական ուսուցում 7 ժամ
- Գործնական պարապմունքներ՝ 5 ժամ